

**แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ
กระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ**

พ.ศ. 2552 — 2555

บทนำ

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบทิศทางในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม ตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการเร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการประสาน ติดตามและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสามารถศึกษา วิเคราะห์และวิจัยสถานการณ์แนวโน้มของอาชญากรรม การเกิดข้อพิพาทและขัดแย้งต่างๆ ในสังคม นำไปสู่การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ ทันท่วงทีและเกิดประสิทธิผลอย่างจริงจัง

กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับคณะที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมนี้อย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน โดยผ่านกระบวนการศึกษาวิเคราะห์และประเมินสถานะความพร้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมทั้งระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ตลอดจนนำประสบการณ์ความสำเร็จการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมของต่างประเทศมาประยุกต์ เพื่อกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ รูปแบบและแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่มีความเป็นไปได้และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ของประเทศไทย

สำหรับช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมฉบับนี้ กำหนดไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552-2555 เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาของวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามเนื้อหาและรายละเอียดของแผนฯ สามารถทบทวนและปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงขอความร่วมมือจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อช่วยกันวางรากฐานการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรมซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน สังคม และความมั่นคงของประเทศชาติต่อไป

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ รวมทั้งด้านการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม รัฐบาลจึงมีนโยบายและทิศทางการพัฒนาต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งและโอกาสของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารราชการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว โปร่งใส ประหยัด และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมที่ต้องรวดเร็ว ชัดเจน และเปิดเผยมากขึ้น โดยมีระบบฐานข้อมูลร่วมที่สามารถเชื่อมโยงใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐ ภายใต้แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร พ.ศ. 2545–2549 แผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550–2551 ตลอดจนกฎหมายหลายฉบับที่สนับสนุนและเปิดช่องทางให้มีการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมในต่างประเทศ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบและแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของประเทศไทย

อย่างไรก็ดี ในการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ปรากฏว่าศักยภาพและความพร้อมของหน่วยงานต่างๆ ยังไม่เท่าเทียมกัน และส่วนใหญ่มีขีดความสามารถในระดับน้อยและระดับปานกลาง สำหรับการทำงานแบบอิเล็กทรอนิกส์และการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ปัญหาและอุปสรรคหลักซึ่งถือเป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดที่สำคัญ ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 36 เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สนับสนุน ล้าสมัยและไม่เพียงพอกับความต้องการ ร้อยละ 20 ขาดระบบเครือข่ายข้อมูลและระบบโปรแกรมการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 18 ขาดงบประมาณดำเนินงาน โดยเฉพาะด้านฝึกอบรม ร้อยละ 13 และปัญหาอุปสรรคด้านอื่นๆ ประมาณร้อยละ 13 เช่น ไม่มีโครงสร้างสายงานวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในบางหน่วยงาน เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัดดังกล่าว รวมทั้งการระดมความเห็นและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ทำให้สามารถรวบรวมและกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมบนพื้นฐานของความเป็นไปได้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมุ่งหวังให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม โดยมีวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ดังนี้

วิสัยทัศน์

มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างบูรณาการในการบริหารงานยุติธรรมให้เกิดประสิทธิภาพ ประหยัด โปร่งใส และเป็นธรรม ภายในปี 2555

วัตถุประสงค์

- ให้องค์กรในกระบวนการยุติธรรม มีศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถตอบสนองการให้บริการกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้
- ประสาน ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ให้เป็นไปตามนโยบาย ทิศทาง และเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ศึกษา วิเคราะห์และวิจัยระบบงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

เป้าหมาย

เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ในปี 2555

- บุคลากรและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีคุณภาพและเพียงพอกับการปฏิบัติงาน
- ระบบข้อมูลกระบวนการยุติธรรมมีความครบถ้วนและเชื่อถือได้
- การแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศมีความมั่นคงและปลอดภัย สามารถให้บริการ ได้ตลอดเวลา และจากทุกสถานที่

ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม.

การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ส่วนใหญ่จัดเก็บในรูปเอกสาร ทำให้ไม่อาจแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรวจสอบความถูกต้องได้ยาก แนวทางการพัฒนาและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ วิเคราะห์ความต้องการและกำหนดข้อมูลที่สำคัญสำหรับการบริหารงานทุกระดับ ปรับเปลี่ยนการจัดเก็บข้อมูลเป็นอิเล็กทรอนิกส์และสำรวจข้อมูลจากประชาชนเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลจากหน่วยงานให้มีความถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของกระบวนการยุติธรรม

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาระบบการทำงานให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากสถานภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละหน่วยงานมีความไม่เท่าเทียมกัน จึงมีแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศโดยกำหนดมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นต่ำในการบูรณาการข้อมูล ติดตามสนับสนุนและพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความพร้อมและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

เครือข่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความไม่สมบูรณ์และแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถสืบค้นหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลและติดต่อประสานงานทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ วิเคราะห์ความต้องการและออกแบบระบบเครือข่ายเฉพาะของกระบวนการยุติธรรมที่มีความมั่นคงปลอดภัยตามนโยบายรัฐบาล และขยายเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ รวมทั้งองค์กรอิสระและหน่วยงานในต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

ข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวข้องกับบุคคลและผลประโยชน์ต่างๆ จึงจำเป็นต้องสร้างระบบความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม แนวทางการพัฒนาระบบความปลอดภัย ได้แก่ กำหนดมาตรฐานเทคโนโลยีความปลอดภัย วางขั้นตอนการรักษาความปลอดภัยในการใช้ข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูลอย่างเป็นระบบและกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยของศูนย์ข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมมีปัญหาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ จึงควรมีแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม โดยเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เพิ่มศักยภาพและทักษะในการทำงาน สร้างสิ่งจูงใจในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งติดตามประเมินผลศักยภาพของบุคลากรอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การแก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายให้เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมต้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของแต่ละหน่วยงานได้กำหนดขึ้น โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลร่วมกันหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งยังไม่มีกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับรองรับที่ชัดเจน แนวทางการดำเนินการ ได้แก่ ศึกษากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

สำหรับประเภทข้อมูลพื้นฐานที่ต้องจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการข้อมูลและการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ข้อมูลด้านการพิจารณาคดี ข้อมูลด้านการดำเนินงานตามคำพิพากษา และข้อมูลด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนรวมทั้งข้อมูลเพื่อการวางแผน กำหนดนโยบาย ศึกษาวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่จะช่วยทำให้การบริหารงานกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันสถานการณ์ และเกิดประสิทธิผลต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคม

ส่วนหลักการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสมคือสร้างศูนย์เชื่อมโยงข้อมูลครอบคลุมระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่เดิม โดยใช้สถาปัตยกรรมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแบบกระจาย (Distributed Databased Architecture) ซึ่งฐานข้อมูลของทุกหน่วยงานจะยังคงอยู่ที่เดิม เฉพาะข้อมูลที่แลกเปลี่ยนจะถูกเก็บในรูปแบบมาตรฐานเดียวกันและมีหน่วยงานกลางหรือศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล (DATA EXCHANGE CENTER) หรือ DXC ทำหน้าที่บริหารจัดการข้อมูล โดยจัดเก็บข้อมูลในลักษณะ METADATA ซึ่งจะระบุหน่วยงานเจ้าของข้อมูล ประเภทและรูปแบบข้อมูล สิทธิการเข้าถึง และวิธีขอข้อมูล รวมทั้งตรวจสอบสิทธิผู้ขอใช้และให้บริการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้มีสิทธิเข้าถึงข้อมูล สามารถใช้บริการจากทุกสถานที่แบบ ONE-STOP SERVICE โดยเรียกใช้ผ่านโปรแกรมประยุกต์แบบ WEB-BASED ทั่วไปเพื่อเข้าสู่ระบบ DXC ซึ่งเป็นเครือข่ายเฉพาะที่มีความปลอดภัยสูง

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ฉบับนี้ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีแผนงาน/โครงการรองรับ เช่น แผนงานพัฒนากระบวนการทำงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ โครงการจัดทำมาตรฐานข้อตกลงสำหรับบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรม โครงการพัฒนาศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) โครงการพัฒนาเครือข่ายกระบวนการยุติธรรม โครงการฝึกอบรมผู้บริหารและบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม และโครงการสำรวจและประเมินผลข้อมูลกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งได้แก่

- มีกลไกระดับชาติและระดับปฏิบัติการรับผิดชอบในการกำกับดูแล ประสานและสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
- ชี้แจงทำความเข้าใจสาระสำคัญของแผนแม่บทฯ แก่บุคลากรทุกระดับของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำแผนและงบประมาณบูรณาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรมทุกปี
- จัดทำโครงการนำร่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานให้มีความสมบูรณ์ และนำไปขยายผลใน พื้นที่อื่น ๆ
- ติดตามประเมินผลการดำเนินงานและรายงานความคืบหน้าต่อรัฐบาลทุกปี

อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวจะไปสู่ความสำเร็จได้จำเป็นต้องมีคณะที่ปรึกษา หรือคณะทำงาน ทำหน้าที่เสนอแนะ และปรับปรุงมาตรฐานต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกระบวนการยุติธรรม

สารบัญ

บทนำ	I
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	II
บทที่ 1 นโยบายและทิศทางการพัฒนาที่เอื้ออำนวยต่อเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	1
นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐ	2
กฎหมายที่สนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน	6
ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีชีวภาพและพันธุวิศวกรรมศาสตร์ในวงวนนิติวิทยาศาสตร์	10
ประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมต่างประเทศ	10
บทที่ 2 การทบทวนสถานภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม	17
โครงสร้างของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	17
การสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	20
การใช้และความต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	22
ปัญหาหลักในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	25
บทที่ 3 เป้าประสงค์และยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	27
วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์	27
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม	29
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของกระบวนการยุติธรรม	30
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	31
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	33
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	35
ยุทธศาสตร์ที่ 6 การแก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายให้เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม	37
บทที่ 4 ข้อมูลที่จำเป็นในการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม	39
4.1 ข้อมูลที่จำเป็นในระดับปฏิบัติการตามภารกิจของกระบวนการยุติธรรม	40
4.2 ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม	43
4.3 ตัวอย่างลักษณะโครงสร้างข้อมูลพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม	45

บทที่ 5	สถาปัตยกรรมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	58
5.1	ความจำเป็นของระบบการบูรณาการข้อมูล.....	58
5.2	หลักการพัฒนาระบบบูรณาการข้อมูล.....	58
5.3	สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมระยะที่1 (ปีที่ 1- ปีที่ 4).....	60
5.4	วิธีการและขั้นตอนในการบูรณาการข้อมูล.....	63
5.5	ความปลอดภัยและเครือข่าย.....	65
5.6	มาตรฐานเทคโนโลยีสำหรับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม.....	66
5.7	การเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่าง NJP-DXC กับศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐอื่น ๆ	70
5.8	สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมระยะที่ 2 (ปีที่ 5 – ปีที่ 8)	73
บทที่ 6	แผนงาน / โครงการสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	75
ยุทธศาสตร์ที่ 1	การพัฒนาและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม	76
ยุทธศาสตร์ที่ 2	การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของกระบวนการยุติธรรม	79
ยุทธศาสตร์ที่ 3	การพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม.....	86
ยุทธศาสตร์ที่ 4	การพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม	87
ยุทธศาสตร์ที่ 5	การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม.....	90
ยุทธศาสตร์ที่ 6	การพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้สอดคล้องต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม.....	92
	โครงการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม.....	93
บทที่ 7	การบริหารเพื่อการแปลงแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล.....	108
ภาคผนวก	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2550 อนุมัติแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2552 – 2555	109

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพ / ความพร้อมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม.....	22
ตารางที่ 2.2	แสดงการเปรียบเทียบประเด็นปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน.....	22

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 2.1	ความสัมพันธ์ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม.....	19
แผนภาพที่ 2.2	แสดงการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม.....	23
แผนภาพที่ 2.3	ตัวอย่างการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน.....	24
แผนภาพที่ 5.1	สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมระยะที่หนึ่ง.....	61
แผนภาพที่ 5.2	การเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานกับ Query Manager.....	62
แผนภาพที่ 5.3	ลักษณะการเชื่อมโยง QM สำหรับ ปปง. (ซ้าย) และสำหรับศูนย์เทคโนโลยีฯ สป.ยธ.(ขวา). 62	
แผนภาพที่ 5.4	ลักษณะการติดต่อระหว่างผู้ใช้และ โปรแกรมประยุกต์สำหรับการร้องขอข้อมูล.....	63
แผนภาพที่ 5.5	สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศระหว่างกระทรวง.....	72
แผนภาพที่ 5.6	สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมระยะที่สอง.....	74
แผนภาพที่ 7.1	แผนภูมิกลไกการบริหารเพื่อการแปลงแผนแม่บท.....	109
แผนภาพที่ 7.2	แผนภูมิกลไกการบริหารเพื่อการแปลงแผนแม่บท.....	110

บทที่ 1 นโยบายและทิศทางการพัฒนาที่เอื้ออำนวยต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรม

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ รวมทั้งการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การอำนวยความสะดวกทั้งทางแพ่ง อาญา ปกครองและ การฟื้นฟูผู้กระทำผิด ดังนั้นระบบการบริหารงานยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม จำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงาน แม้ว่าหน่วยงาน ต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ได้เริ่มปรับปรุงและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ ประโยชน์ในการใช้งานของแต่ละหน่วยงาน แต่การดำเนินงานในภาพรวมยังมีความซ้ำซ้อน ค่าใช้จ่ายสิ้นเปลืองและไม่เท่าเทียมกัน อีกทั้งขาดการประสานและบูรณาการข้อมูล ทำให้ไม่ สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ

อย่างไรก็ดี ขณะนี้ได้มีนโยบายและทิศทางการพัฒนาต่าง ๆ ที่ถือเป็นจุดแข็ง และเป็นโอกาสที่สำคัญต่อการพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการ บริหารงานยุติธรรมให้บังเกิดผลจริงจาง คือ

- นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน ภาครัฐ
 1. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545 - 2549 และกรอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารใน 5 ปีข้างหน้า
 2. การพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์
 3. แผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2551
- กฎหมายที่สนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน
 1. พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
 2. พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และพระราชกฤษฎีกา หลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
- ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพและพันธุวิศวกรรมศาสตร์ในงานนิติ วิทยาศาสตร์
- ประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมของ ต่างประเทศ

นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน ภาครัฐ

ประเทศไทยได้ตระหนักในความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต และเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ มีเป้าหมายชัดเจน และส่งผลเป็นรูปธรรมในเชิงปฏิบัติ จึงได้กำหนดแผนแม่บทและโครงการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน ดังนี้

1. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545–2549

และกรอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในอนาคต

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545 – 2549 ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สามารถใช้ภูมิปัญญาทุกด้าน เพื่อให้เกิดความมั่นคงเจริญก้าวหน้า ยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย เป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนา 5 ด้าน คือ

- การบริหารงานของรัฐบาล (e – Government)
- พาณิชยกรรม (e – Commerce)
- อุตสาหกรรม (e – Industry)
- การศึกษา (e – Education)
- สังคม (e – Society)

โดยมีเรื่องพิจารณาเร่งด่วนและเป็นประเด็นหลักของแผนแม่บทฉบับนี้ได้แก่ การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของไทย การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารงานและการบริการภาครัฐเพื่อก้าวสู่ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

อย่างไรก็ดี เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้เตรียมการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทยฉบับใหม่ โดยมีกรอบแนวคิดหลักคือ พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและการสื่อสารให้เข้มแข็งเพื่อรองรับความต้องการและเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และภาคบริการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ด้านบุคลากร ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและการสื่อสาร และด้านบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับองค์กร หรือสถาบันและกฎหมายต่างๆ เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการแข่งขัน

2. การพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545 – 2549 ได้กำหนดแผนงานที่เป็นพลังขับเคลื่อนหลักที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารจัดการและการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐให้ดีขึ้น ซึ่งหมายถึงให้มีการปฏิรูประบบราชการควบคู่ไปกับการจัดระบบการทำงาน (work - flow) ของหน่วยราชการเสียใหม่ให้เอื้อต่อการนำระบบข้อมูลมาประยุกต์ใช้ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาทดแทนระบบงานในปัจจุบันให้ดีขึ้นโดยลำดับ ทั้งนี้ โครงการหลักที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงและเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมได้แก่

1. โครงการพัฒนาบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ได้หลากหลาย

(Multi – Application Smart Card)

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ประชาชนติดต่อหน่วยราชการทุกแห่งโดยใช้บัตรเพียงใบเดียว และสามารถใช้แทนสำเนาเอกสารที่ออกให้โดยรัฐได้ในเวลาเดียวกัน

2. โครงการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (Government Data eXchange : GDX)

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ทุกหน่วยงานภาครัฐสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้มาตรฐาน รหัสข้อมูลและมาตรฐานแลกเปลี่ยนข้อมูลเดียวกัน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของภาครัฐที่มีระบบการกำกับการเข้าถึงข้อมูลที่เหมาะสม

3. โครงการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ (National Spatial Data Infrastructure)

วัตถุประสงค์: เพื่อให้มีการประสานงานการทำข้อมูลภูมิสารสนเทศพื้นฐานการกำหนดมาตรฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ตรงกัน และสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ รวมทั้งสามารถปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ให้ทันสมัย

3. แผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2551

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2551 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549 โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม และองค์กรอิสระต่าง ๆ นำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานไปสู่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำหรับวิสัยทัศน์ของกระบวนการยุติธรรม คือ ให้มีการพัฒนาและอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใสตรวจสอบได้ มีการพัฒนาโครงสร้างและระบบงานยุติธรรมให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และมีความเป็นสากลเพื่อให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ ประหยัด เป็นธรรม สมานฉันท์ และสงบสุขตลอดจนเคารพศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

เป้าหมายของแผนแม่บทฯ ได้แก่ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการบูรณาการเป้าหมายและกระบวนการทำงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน บุคลากรมีความรู้ความสามารถอย่างมืออาชีพ เป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีในการอำนวยความสะดวกและการให้บริการ มีศักดิ์ศรีและภูมิใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ ประชาชนและสังคมมีความศรัทธาเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ได้แก่ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานยุติธรรม โดยลดขั้นตอนการปฏิบัติให้สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานและให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการสมัยใหม่แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง

แผนงานสำคัญที่รองรับยุทธศาสตร์นี้ ได้แก่ แผนงานพัฒนาระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ โดยมีแนวทาง 4 ประการ ได้แก่

1. สร้างระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมให้สอดคล้องและรองรับกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ
2. ศึกษาวิเคราะห์และระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดลักษณะข้อมูลพื้นฐานที่ต้องใช้ร่วมกันและมีการจัดเก็บอย่างมีระบบและต่อเนื่อง
3. สร้างและพัฒนาระบบที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
4. วางระบบและระเบียบการใช้ข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเชื่อมโยงกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

ด้วยเหตุนี้ จะเห็นว่าแผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2551 ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมแบบองค์รวม ด้วยการปรับเปลี่ยนกลไกและวิธีปฏิบัติงานให้รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีวินัย มาตรการพัฒนาเชิงโครงสร้างและระบบงานยุติธรรมที่มีความเป็นสากลอย่างต่อเนื่องเพื่อก่อให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ และเสมอภาคอันเป็นเป้าประสงค์สำคัญที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของแผนแม่บทฯ

ดังนั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกระบวนการยุติธรรม ด้วยการบูรณาการข้อมูลให้สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จะทำให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเกิดเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส และตรวจสอบได้ นับว่าเป็นการสนับสนุนจุดมุ่งหมายร่วมซึ่งเป็นวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของแผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

กฎหมายที่สนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน

ขณะนี้มีความหมายสองฉบับที่เอื้ออำนวยหรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานพัฒนาและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่

1. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นกฎหมายที่รับรองสิทธิการรับรู้ข้อมูลของประชาชน โดยกำหนดสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของราชการ กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมีหลัก 3 ประการ คือ

1. ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐ เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใส
2. สิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้รับการรับรอง เช่น สิทธิในการตรวจสอบข้อมูล สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ สิทธิในการขอสำเนา สิทธิในการได้รู้ถึงข้อมูลส่วนบุคคล
3. ข้อมูลข่าวสารของราชการเกือบทั้งหมดสามารถเปิดเผยได้ ภายใต้หลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” โดยข้อยกเว้นจะมีได้เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่าไม่ต้องเปิดเผยเท่านั้น

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายถึง สิ่งสื่อความหมายให้ทราบถึงเรื่องราวหรือข้อเท็จจริงเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยในความหมายนี้เน้นที่การสื่อความหมายเป็นหลัก มิได้เน้นที่รูปร่างหรือรูปแบบของข้อมูลข่าวสาร กล่าวคือ สิ่งที่จะเป็นข้อมูลได้นั้น ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปร่าง หรือรูปแบบของกระดาษที่มีข้อความหรือแฟ้มเอกสาร แต่มีความหมายรวมถึง สิ่งต่างๆ ที่อาจจะปรากฏให้เห็นเป็นข้อความ ตัวเลข สัญลักษณ์ เสียง แสงและสิ่งอื่น ๆ ที่ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจและรู้ความหมายได้ ไม่ว่าจะเป็นโดยสภาพของสิ่งนั้นเอง หรือโดยผ่านกรรมวิธีใด ๆ เช่น ประจุไฟฟ้าแม่เหล็ก ฟิล์ม ไมโครฟิล์ม รูปภาพ เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ คอมพิวเตอร์ แผ่นบันทึกข้อมูลคอมพิวเตอร์ (Diskette) เป็นต้น

ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องเป็น “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” ซึ่งหมายความว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นต้องอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงให้ความสำคัญต่อลักษณะหรือสิทธิในการยึดถือข้อมูลข่าวสารนั้นว่าอยู่ในขอบเขตอำนาจการครอบครองหรือควบคุมดูแลของ

หน่วยงานของรัฐหรือไม่ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าเนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรอาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ หรือเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือเอกชนใด ๆ ก็ได้

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดวิธีในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร 4 วิธี ได้แก่

1. **เปิดเผยโดยการนำข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายกำหนดลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา**
ข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยโดยวิธีนี้ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างและการจัดองค์กรสรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ และวิธีการดำเนินงาน สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือเวียนที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพตามกฎหมายเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
2. **เปิดเผยโดยการตั้งแสดงไว้ในสถานที่ที่หน่วยงานจัดเตรียมไว้ให้ประชาชน เข้าตรวจสอบได้ด้วยตนเอง**
ข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยโดยวิธีนี้ประกอบด้วย ผลการพิจารณาหรือ คำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้อง ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7(4) แผนงาน โครงการและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับ วิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุน กับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ มติคณะรัฐมนตรี มติคณะกรรมการ ที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี
3. **เปิดเผยตามที่ประชาชนมีคำขอเป็นการเฉพาะราย**
ข้อมูลข่าวสารที่จะขอให้เปิดเผยโดยวิธีนี้คือ ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ นอกเหนือจากข้อ 1 และข้อ 2 ดังกล่าวข้างต้น
4. **เปิดเผยโดยหอจดหมายเหตุแห่งชาติ**
ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยโดยวิธีนี้คือ ข้อมูลข่าวสารที่เป็น เอกสารประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษา ค้นคว้าเป็น การทั่วไป

สำหรับ “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” คือ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่เป็น “สิ่งเฉพาะตัว” ของบุคคล ไม่ว่าในแง่มุมใด เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม ประวัติการทำงาน เป็นต้น

ประชาชนชาวไทยทุกคนที่เป็นบุคคลธรรมดา (ไม่รวมนิติบุคคล) มีสิทธิได้รับความคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติตามมาตรา 34 แห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งรับรองว่าบุคคลมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว โดยผู้ใดจะกล่าวหาหรือแพร่หลายไปยังสาธารณชน เป็นการกระทบสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวมิได้

โดยหลักการแล้ว ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในครอบครองดูแลของหน่วยงานของรัฐจะนำออกไปเปิดเผยโดยเจ้าของข้อมูลไม่ยินยอมไม่ได้ และคำยินยอมต้องทำเป็นหนังสือ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดหลักการเฉพาะเกี่ยวกับ การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพื่อมิให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิของบุคคล ดังนี้

1. หลักการเกี่ยวกับการจัดให้มีระบบข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

- 1.1. กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และให้ยกเลิกเมื่อหมดความจำเป็น
- 1.2. ให้หน่วยงานของรัฐพยายามจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง
- 1.3. บังคับให้มีการประกาศ รายการสำคัญหรือจำเป็นเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาในรายการดังต่อไปนี้
 - ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
 - ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
 - ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
 - วิธีการขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
 - วิธีการขอให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล
 - แหล่งที่มาของข้อมูล

1.4. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดระบบรักษาความปลอดภัยและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอยู่เสมอ

2. การนำข้อมูลไปใช้งาน

กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีที่จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใด ซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่ เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

3. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ เช่น การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หรือเป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล เป็นต้น

2. พระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และพระราชกฤษฎีกาหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2549

ปัจจุบันการทำธุรกรรมมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการติดต่อสื่อสารที่อาศัยการพัฒนาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว มีความแตกต่างจากวิธีการทำธุรกรรมซึ่งมีกฎหมายรองรับอยู่เป็นอย่างมาก จึงจำเป็นต้องมีการรองรับสถานะทางกฎหมายของข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับการทำเป็นหนังสือหรือหลักฐานเป็นหนังสือและรับรองวิธีการส่งและรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้น่าเชื่อถือ และมีผลในทางกฎหมายเช่นเดียวกับการทำธุรกรรมโดยวิธีการทั่วไปที่เคยปฏิบัติอยู่เดิม ขณะนี้ได้มี พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการดังกล่าวแล้ว โดยมีคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นผู้วางนโยบาย และกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ติดตามดูแลการประกอบการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยี

ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลาให้มีมาตรฐานน่าเชื่อถือและสอดคล้องกับมาตรฐานสากลตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ออกพระราชกฤษฎีกา หลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 รองรับในมาตรา 35 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติว่า คำขอ คำอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศหรือดำเนินการใดๆตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาแล้ว ให้ถือว่ามิใช่ผลโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่นเดียวกับการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีชีวภาพและพันธุวิศวกรรมศาสตร์ในงานนิติวิทยาศาสตร์

นิติวิทยาศาสตร์ (forensic science) คือการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขา มาประยุกต์ใช้ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีความและเพื่อผลในการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษ ซึ่งปัจจุบัน การพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ สามารถทำให้การศึกษาเรียนรู้ศาสตร์แขนงต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาในด้านชีวภาพ และพันธุวิศวกรรมศาสตร์ ก่อให้เกิดหลักฐานทางพันธุศาสตร์และบทบาทต่างๆของ DNA ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของสิ่งมีชีวิต โดยผลของความก้าวหน้าของศาสตร์แขนงต่าง ๆ ดังกล่าว ได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการประกอบการพิจารณาตัดสินในชั้นศาล เนื่องจากการตรวจสอบพันธุศาสตร์สามารถใช้เป็นหลักฐานทั้งในคดีอาชญากรรมและคดีทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนสามารถพิสูจน์อ้างความเป็นบิดามารดาและบุตร หลักฐานทาง DNA ถ้าใช้อย่างถูกต้อง สามารถนำมาสนับสนุน หรือลบล้างข้อกล่าวหาในคดีอาชญากรรมได้

ประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมต่างประเทศ

จากรายงานของสถาบัน World Economic Forum ถึงผลการจัดอันดับประเทศที่มีความพร้อมรับกระแสการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Networked Readiness Index) พบว่า ประเทศไทยติดอันดับที่ 38 จากประเทศที่สำรวจ 102 ประเทศ ขณะที่ประเทศอันดับหนึ่งได้แก่สหรัฐอเมริกา ตามด้วยสิงคโปร์ ฟินแลนด์ สวีเดนและเดนมาร์ก

ปัจจุบัน ประเทศสหรัฐอเมริกาและสิงคโปร์ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารองค์กรภาครัฐอย่างจริงจัง โดยเฉพาะงานในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น การศึกษาเรียนรู้ความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศดังกล่าวจะมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ดังนี้

1. ประเทศสิงคโปร์

รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสูงมากทั้งสำหรับการทำงานภายในหน่วยงานภาครัฐและงานบริการประชาชน การใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพสามารถทำให้การทำงานหลายอย่างเป็นไปได้โดยอัตโนมัติ ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันในหน่วยงาน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานทำได้ง่ายขึ้น รัฐบาลสิงคโปร์ได้กำหนดโปรแกรมประยุกต์มาตรฐาน(Government – Wide applications) สำหรับการทำงานของหน่วยงานในภาครัฐขึ้นหลายโปรแกรมด้วยกัน อาทิเช่น SGEMS E-mail และ Lotus Notes สำหรับการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์เมล, PAC@gov ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับการทำเรื่องเบิกจ่ายเงินค่าเดินทางของบุคลากร รัฐบาลสิงคโปร์มีการให้บริการระบบเครือข่ายกลางด้วยเช่นเดียวกัน (Government Intranet) ระบบดังกล่าวจะถูกแยกออกจากระบบเครือข่ายสาธารณะ (Internet) เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย นอกจากนี้แต่ละกระทรวงภายในประเทศยังมีการวางมาตรฐาน (Ministry – wide applications) สำหรับการเลือกใช้โปรแกรมประยุกต์เช่นเดียวกัน

หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีต่าง ๆ มีชื่อว่า Infocomm Development Authority of Singapore หรือ IDA หน่วยงานดังกล่าวมีความรับผิดชอบในการให้บริการทางด้านสารสนเทศแก่หน่วยงานอื่น ๆ ในภาครัฐ รวมถึงการวางมาตรฐานและแนวทางต่าง ๆ เช่น ระบบงานในการพัฒนาโปรแกรมที่เหมาะสม มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล โปรแกรมประยุกต์ ระบบเครือข่ายรวมไปถึงเทคโนโลยีของเซิร์ฟเวอร์ ซึ่งมาตรฐานต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลให้การบูรณาการข้อมูลทำได้ง่ายขึ้น

สถาปัตยกรรมการให้บริการมาตรฐานที่ IDA กำหนดขึ้นเรียกว่า Service Wide Technical Architecture หรือ SWTA การบริหารงานทางด้านสารสนเทศของหน่วยงานในภาครัฐส่วนใหญ่ (ยกเว้นบางหน่วยงานเช่นกลาโหม) จะเกิดขึ้นในรูปแบบ

เดียวกัน นั่นคือการขอทีมงานสารสนเทศจาก IDA ไปประจำที่หน่วยงาน ทีมงานดังกล่าวจะให้คำปรึกษาในการออกแบบและพัฒนาระบบและโปรแกรมต่าง ๆ โดยอิงกับมาตรฐาน SWTA ส่วนการพัฒนาระบบที่ใช้งานจริงจะว่าจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาทำงานเป็นโครงการไป โดยดำเนินการในรูปแบบ outsource

ประเทศสิงคโปร์มีนโยบายสนับสนุนการให้บริการประชาชนผ่านทาง Internet (eServices) ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับประชาชนและลดเวลาในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐในขณะเดียวกัน การทำบัตรประชาชน การต่ออายุบัตรประชาชน การยื่นภาษีอากร และการต่อทะเบียนรถ สามารถทำได้ผ่านทางระบบเครือข่ายสาธารณะ (Internet)

การทำงานของเกือบทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างกว้างขวาง รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าของงานผู้ได้บังคับบัญชา การอ่านเอกสารเวียนในหน่วยงาน หรือการอ่านทบทวนเอกสารคดีต่าง ๆ ไปจนถึงการอ่านบันทึกการประชุมของผู้มีสิทธิ์

การเชื่อมโยงระบบข้ามหน่วยงาน เช่น การเชื่อมโยงฐานข้อมูลหรือการเข้าถึงระบบจากทางไกลที่ไม่ปรากฏในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข้ามหน่วยงานเกิดขึ้นได้ 2 วิธี คือ การส่งข้อมูลเป็นตัวอักษร (Text) ผ่านระบบเครือข่ายของรัฐโดยอาศัยเทคโนโลยี FTP (File Transfer Protocol) และการอนุญาตให้บุคลากรบางคนเข้าถึงระบบโดยตรงในแบบจำกัดสิทธิการปรับข้อมูล (Update) ข้ามหน่วยงานให้ทันสมัยนั้นสามารถทำได้ในช่วงเวลาตามที่หน่วยงานกำหนด เช่น ทุกเย็น หรือทุก 2 วันเป็นต้น การตรวจสอบบุคคลทำได้โดยใช้ข้อมูลเลขประจำตัวประชาชน ข้อมูลรหัสผ่าน และข้อมูลลายนิ้วมือ

การพัฒนาทางสารสนเทศที่อ้างอิงมาตรฐานเดียวกันส่งผลให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการทำงานของแต่ละหน่วยงานเป็นไปได้ง่ายและปลอดภัยขึ้น

ประสบการณ์เรียนรู้จากประเทศสิงคโปร์ ได้แก่

1. มีการก่อตั้งหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (IDA) และส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ
2. มีการกำหนดโปรแกรมประยุกต์มาตรฐาน (Government Wide - Applications)

3. มีการกำหนดสถาปัตยกรรมการให้บริการมาตรฐาน (Service Wide - Technical Architecture) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับแต่ละองค์กร
4. มีการให้บริการระบบเครือข่ายกลางสำหรับหน่วยงานรัฐบาล (Government Intranet)
5. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข้ามหน่วยงานเกิดขึ้นได้ 2 วิธีด้วยกัน คือ
 - การส่งข้อมูลเป็นตัวอักษร (Text) ผ่านระบบเครือข่ายของรัฐโดยอาศัยเทคโนโลยี FTP
 - การอนุญาตให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าถึงระบบได้โดยตรงในแบบจำกัดสิทธิ
6. มีการสนับสนุนการให้บริการประชาชนผ่านทาง Internet (eServices) เช่น การทำบัตรประชาชน การต่ออายุบัตรประชาชน การยื่นภาษีอากร การต่อทะเบียนรถ ฯลฯ โดยบางแห่งอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้
7. การพัฒนาดูแลรักษาระบบที่ใช้งาน มีการจ้างบริษัทภายนอกเข้ามารับผิดชอบดำเนินการ
8. การทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหลายแห่ง อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างกว้างขวาง เช่น การติดตามความก้าวหน้าของงานผู้ได้บังคับบัญชา การอ่านเอกสารเวียน การทบทวนเอกสารคดีต่าง ๆ และบันทึกการประชุมของผู้มีสิทธิ
9. ข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บประกอบด้วย รูปถ่าย ลายพิมพ์นิ้วมือ และ DNA เป็นต้น ซึ่งหลายหน่วยงานสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ เพื่อการสืบค้นประวัติบุคคล นอกจากนี้ โรงพยาบาลต่าง ๆ สามารถทำเรื่องแจ้งเกิดตาย เข้าสู่ฐานข้อมูล และสามารถพิมพ์สูติบัตรและมรณะบัตรได้จากระบบ
10. ตำรวจสิงคโปร์ได้เริ่มนำระบบการแจ้งข้อหา ทำสำนวนคดี บันทึกคำให้การ และตรวจสอบประวัติบุคคลโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์ผ่านทาง TabletPC และ Wireless network ภายใต้อุปกรณ์ Case Management System (CRIME – 2)

2. ประเทศสหรัฐอเมริกา

การปกครองของประเทศสหรัฐอเมริกาประกอบด้วยรัฐบาลสหพันธรัฐ (Federal government) และรัฐบาลมลรัฐ (state government) ส่วนองค์กรทางด้านการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ อัยการ เรือนจำ ศาล ซึ่งแบ่งออกได้เป็นหลายระดับตั้งแต่ระดับสหพันธรัฐ ไปจนถึงมลรัฐ เขตและท้องถิ่น ทำให้การบริหารงานยุติธรรมของประเทศมีความซับซ้อน เนื่องจากความพร้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เท่ากัน รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นใช้ซอฟต์แวร์แบบปิด หรือเป็นระบบเฉพาะของตนเองทำให้การเชื่อมโยงสารสนเทศเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้านกฎหมายในเรื่องความลับของข้อมูลส่วนบุคคลหรือ Privacy act

เพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูล กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลวิสาหกิจบริหารจัดการโดยส่วนกลาง อาทิเช่น ระบบอาชญากรรม (CJIS) ศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมแห่งชาติ (NCIC) และระบบข้อมูลที่รวบรวมลายพิมพ์นิ้วมือ (IAFIS) ศูนย์ข้อมูลดังกล่าวมีคณะทำงานดูแลตลอด 24 ชั่วโมง และให้บริการผ่านระบบเครือข่าย ทั้งแบบที่มีชั้นความลับสูง (classified) และแบบทั่วไป (SBU) ซึ่งหน่วยงานระดับท้องถิ่น รัฐและสหพันธรัฐสามารถขอใช้บริการได้

กระทรวงยุติธรรมยังได้จัดทำโครงสร้างข้อมูลมาตรฐานสำหรับกระบวนการยุติธรรม ที่เรียกว่า (Global Justice XML) ซึ่งนำเอาเทคโนโลยี XML มาใช้เป็นมาตรฐานในการแลกเปลี่ยนข้อมูล สำหรับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการใช้ข้อมูลร่วมกันในระดับมลรัฐทั่วประเทศ มาตรฐาน Global Justice XML กำหนดส่วนประกอบสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ของข้อมูลในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงาน (workflow)
2. เหตุการณ์ที่มักนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งหรือรับ
4. เงื่อนไขและ ปัจจัย ที่ส่งผลต่อทิศทางการแลกเปลี่ยนข้อมูล
5. ข้อมูลข่าวสารที่แลกเปลี่ยนกันในกระบวนการทำงาน ได้แก่
 - หน่วยข้อมูลย่อยที่มีการแลกเปลี่ยน ได้แก่ ชื่อ นามสกุล เลขประกันสังคม เลขบัตรประจำตัว วันเกิดเหตุ ชื่อหน่วยงานต้นเรื่อง เป็นต้น

- ชุดข้อมูล กลุ่มรายละเอียดย่อย ๆ ที่เกี่ยวพันกันอย่างมีเหตุผล เช่น หลักฐานข้อมูลส่วนบุคคล ข้อกล่าวหา ข้อมูลคดี ข้อมูลความประพฤติ
- เอกสารในรูปของกระดาษหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบด้วยชุดข้อมูลและรายละเอียดปลีกย่อย

เพื่อส่งเสริมการใช้มาตรฐานข้อมูล global Justice XML สมาคมข้อมูลสารสนเทศและสถิติแห่งชาติ หรือ SEARCH ได้สนับสนุนโครงการสร้างแบบจำลองการแลกเปลี่ยนข้อมูลยุติธรรม ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาระบบบูรณาการข้อมูล และการนำไปสู่นวัตกรรม (implement) ทั่วประเทศ โดยผ่านระบบรักษาความปลอดภัยที่ต้องอาศัยการระบุตำแหน่งในการเข้าถึงข้อมูล คณะทำงานในโครงการได้พัฒนาเครือข่ายจำลองและวิธีการดึงข้อมูลรายละเอียดทั้งในแง่ของกระบวนการ เหตุการณ์ หน่วยงาน ข้อมูล และลักษณะการแลกเปลี่ยนที่สัมพันธ์กับการบูรณาการข้อมูลยุติธรรม ผลงานจากโครงการดังกล่าวได้เริ่มทดลองใช้งานแล้วใน 5 รัฐ คือ โคโลราโด แคนซัส มินเนโซตา นิวเม็กซิโก และเพนซิลเวเนีย พร้อมทั้งได้เผยแพร่ไปยังศาลปกครองอีกกว่า 20 เขต

ภารกิจอีกประการของกระทรวงยุติธรรม คือการรวบรวมข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม อาชญากรเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย และการทำงานของกระบวนการยุติธรรมในหลาย ๆ ระดับของรัฐบาล และนำเอาข้อมูลสถิติที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ตีพิมพ์ผลการวิเคราะห์และแสดงผลต่อหน่วยงานราชการและประชาชน

นอกจากนี้รัฐบาลยังส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีแบบเปิด มาใช้ร่วมกับระบบเซิร์ฟเวอร์ที่มีราคาเหมาะสม แทนระบบปิดแบบเก่าที่ผูกขาดโดยผู้จำหน่ายเพียงไม่กี่ราย การพัฒนาระบบสารสนเทศใหม่มุ่งเน้นการใช้ซอฟต์แวร์มาตรฐาน (commercial-off-the-shelf) และหลีกเลี่ยงการพัฒนาระบบเฉพาะซึ่งยากแก่การดูแลรักษา การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศตามหลักการดังกล่าวจะส่งผลให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการทำงานของแต่ละหน่วยงานเป็นไปได้ง่ายขึ้น

ประสบการณ์การเรียนรู้จากสหรัฐอเมริกา ได้แก่

1. องค์กรของรัฐบาลมีศูนย์ข้อมูลที่เข้มแข็ง และสามารถให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง เช่น ศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมแห่งชาติ และระบบรวบรวมลายพิมพ์นิ้วมือสำหรับหน่วยงานระดับท้องถิ่น มลรัฐและรัฐบาลกลางในการใช้งานเพื่อการสืบค้น
2. มีการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ และสำรวจโดยตรงจากประชาชนในการตัดสินใจด้านนโยบายและพัฒนาระบบงานยุติธรรม
3. จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลระดับชาติ และระดับท้องถิ่น โดยการสืบค้นผ่านดัชนีข้อมูล ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดและข้อตกลงระหว่างหน่วยงาน แต่รายละเอียดข้อมูลยังคงเก็บที่ต้นสังกัด
4. ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการควบคุม ดูแลการแลกเปลี่ยนข้อมูลให้รวดเร็ว โดยนำเทคโนโลยี XML มาใช้ รวมทั้งใช้ระบบเซิร์ฟเวอร์ที่มีราคาย่อมเยา แทนระบบปิดแบบเก่าที่ผูกขาดโดยผู้จำหน่ายเพียงไม่กี่ราย
5. ดำเนินการให้การใช้ข้อมูลร่วมกัน สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกระดับการบริหารงานของรัฐ จากส่วนกลางไปยังจังหวัดและอำเภอ องค์กรด้านยุติธรรมควรเสนอบริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สู่สาธารณะให้มากขึ้นเช่นเดียวกับการจัดระเบียบข้อมูลของศาลในสหรัฐอเมริกา
6. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเครือข่ายและการสื่อสาร เพื่อให้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเช่นการประชุมผ่านวิดีโอ และเครื่องมือใช้งานแบบเครือข่าย เช่นการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ การหมุนเวียนของงานการเงิน และการใช้เครื่องมืออื่นๆ สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2 การทบทวนสถานภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมประกอบด้วยหลายหน่วยงานที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องต่อกัน และมีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่กันโดยเด็ดขาดในการดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่ง ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม คือ

โครงสร้างของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

1. หน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ประกอบด้วยหน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยตรงตามหน้าที่ ซึ่งได้ระบุตามกฎหมายภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้แก่

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- กรมสอบสวนคดีพิเศษ

2. หน่วยงานในการดำเนินคดี

ประกอบด้วยหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการฟ้องร้อง ใต้สวนและตัดสินคดีแพ่งและคดีอาญาตามขั้นตอนทางกฎหมายจากหน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ประชาชน สำนักงานกฎหมาย หรือหน่วยงานรัฐบาลอื่น ๆ ได้แก่

- สำนักงานอัยการสูงสุด
- สำนักงานศาลยุติธรรม

3. หน่วยงานในการดำเนินการตามคำพิพากษา

ประกอบด้วยหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลยุติธรรมทั้งคดีแพ่ง และคดีอาญา รวมทั้งปฏิบัติตามคำสั่งในการหาข้อมูลสำหรับสนับสนุนก่อนระหว่าง และหลังการพิจารณาคดีอาญา ได้แก่

- กรมราชทัณฑ์
- กรมคุมประพฤติ
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- กรมบังคับคดี

4. หน่วยงานสนับสนุนในกระบวนการยุติธรรม

ประกอบด้วยหน่วยงานนอกเหนือจากหน่วยงานใน 3 กลุ่มที่ผ่านมา มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมโดยตรง ในการวางแผนและสนับสนุนการทำงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปโดยสะดวก ได้แก่

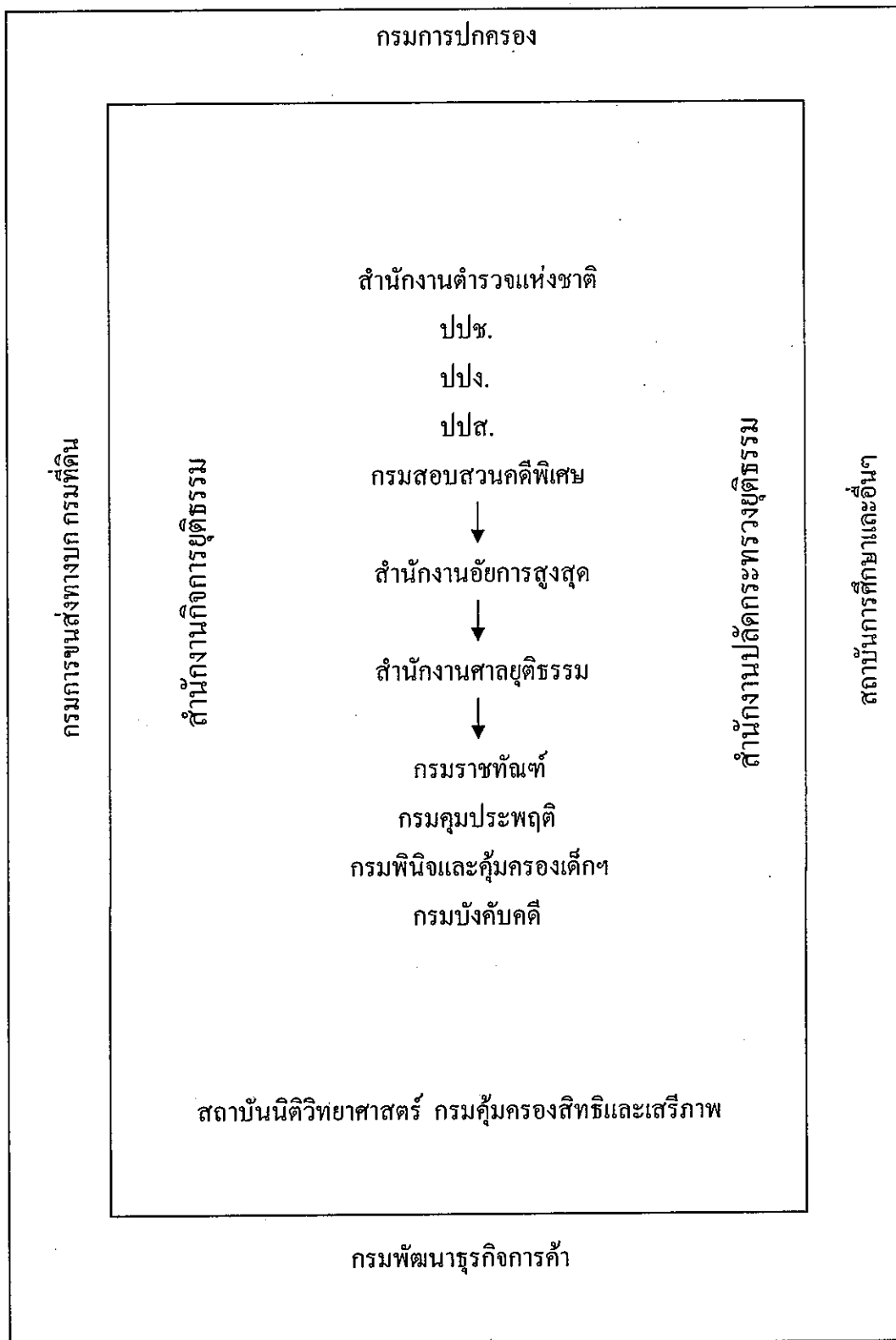
- สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- สำนักงานกิจการยุติธรรม
- สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

5. หน่วยงานสนับสนุนนอกกระบวนการยุติธรรม

ประกอบด้วยหน่วยงานที่ไม่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม แต่มีหน้าที่ให้ข้อมูลข้อเท็จจริงสนับสนุนการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรม ได้แก่

- กรมการปกครอง
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- กรมการขนส่งทางบก
- สถาบันการศึกษา
- และอื่น ๆ

ทั้งนี้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเหล่านี้มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงในการปฏิบัติงานดังภาพนี้

แผนภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ปัจจุบัน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานมีทั้งสิ้น 14 หน่วยงาน ได้แก่

- ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- กรมสอบสวนคดีพิเศษ
- สำนักงานอัยการสูงสุด
- สำนักงานศาลยุติธรรม
- กรมราชทัณฑ์
- กรมคุมประพฤติ
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- กรมบังคับคดี
- สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

การสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

ศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมเป็นปัจจัยสะท้อนขีดความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ คณะที่ปรึกษาจากภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้ดำเนินการสำรวจสถานภาพของหน่วยงานโดยใช้แบบประเมินและสัมภาษณ์บุคลากรที่รับผิดชอบ โดยมีกรอบการวิเคราะห์ 4 ด้าน และหลักเกณฑ์พิจารณาความพร้อม ดังนี้

1. ด้านระบบฐานข้อมูล

ระบบฐานข้อมูลเป็นส่วนที่มีน้ำหนักสูงสุด โดยพิจารณาจากลักษณะหรือประเภทของฐานข้อมูลที่ใช้ในหน่วยงานและประสิทธิภาพในการให้บริการข้อมูลแก่บุคคลภายในหน่วยงาน รวมทั้งความจำเป็นของการรับส่งข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ฐานข้อมูลของหน่วยงานที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้เพื่อลดขั้นตอนการทำงานและจำนวนข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกัน

2. ด้านบุคลากร

พิจารณาจากสัดส่วนของจำนวนบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และภารกิจที่รับผิดชอบ ตลอดจนความสามารถโดยรวมของบุคลากรในแต่ละหน่วยงาน เพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ด้านเครือข่ายของระบบ

พิจารณาความเร็วและความน่าเชื่อถือของระบบเครือข่าย จำนวนลูกข่ายของ Internet ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อนำไปปรับปรุงความเร็วของการรับ – ส่ง ข้อมูลให้เหมาะสม หรือเพิ่มจำนวนเครือข่ายเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการรับ – ส่งข้อมูล โดยผู้ใช้งานสามารถเลือกเครือข่ายที่มีความเร็วได้ตามต้องการ

4. ด้านคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สนับสนุน

พิจารณาจากจำนวนคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สนับสนุน เมื่อเปรียบเทียบกับขนาดขององค์กรหรือหน่วยงาน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของจำนวนเครื่องกับความต้องการของผู้ใช้งาน

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาความพร้อมแบ่งเป็น 4 ระดับ (จากน้อยไปมาก)

1. ไม่มีหรืออยู่ระหว่างจัดหา
2. มีจำนวน/ประสิทธิภาพต่ำกว่าความต้องการและยังต้องการความช่วยเหลือ
3. มีจำนวน/ประสิทธิภาพเพียงพอกับความต้องการในการปฏิบัติงาน
4. มีจำนวน/ประสิทธิภาพเพียงพอกับความต้องการและสามารถให้บริการหน่วยงานอื่นได้

ตารางที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพ/ความพร้อมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ระดับความพร้อม	สถานภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน
ระดับที่ 1 (น้อย)	กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
ระดับที่ 2 (ปานกลาง)	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด ศาล กรมบังคับคดี
ระดับที่ 3 (มาก)	ปปช. กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ
ระดับที่ 4 (มากที่สุด)	ปปง. ปปส.

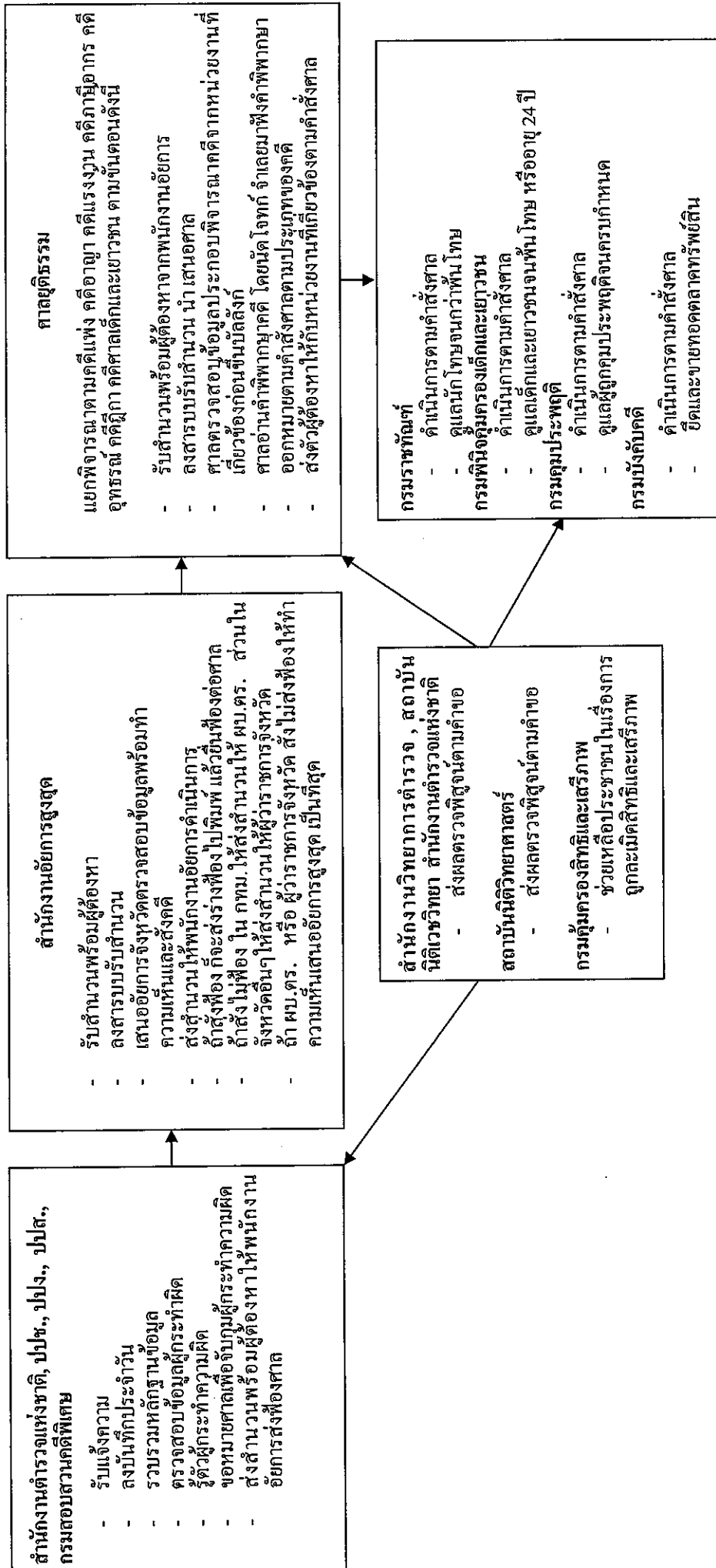
ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบประเด็นปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน

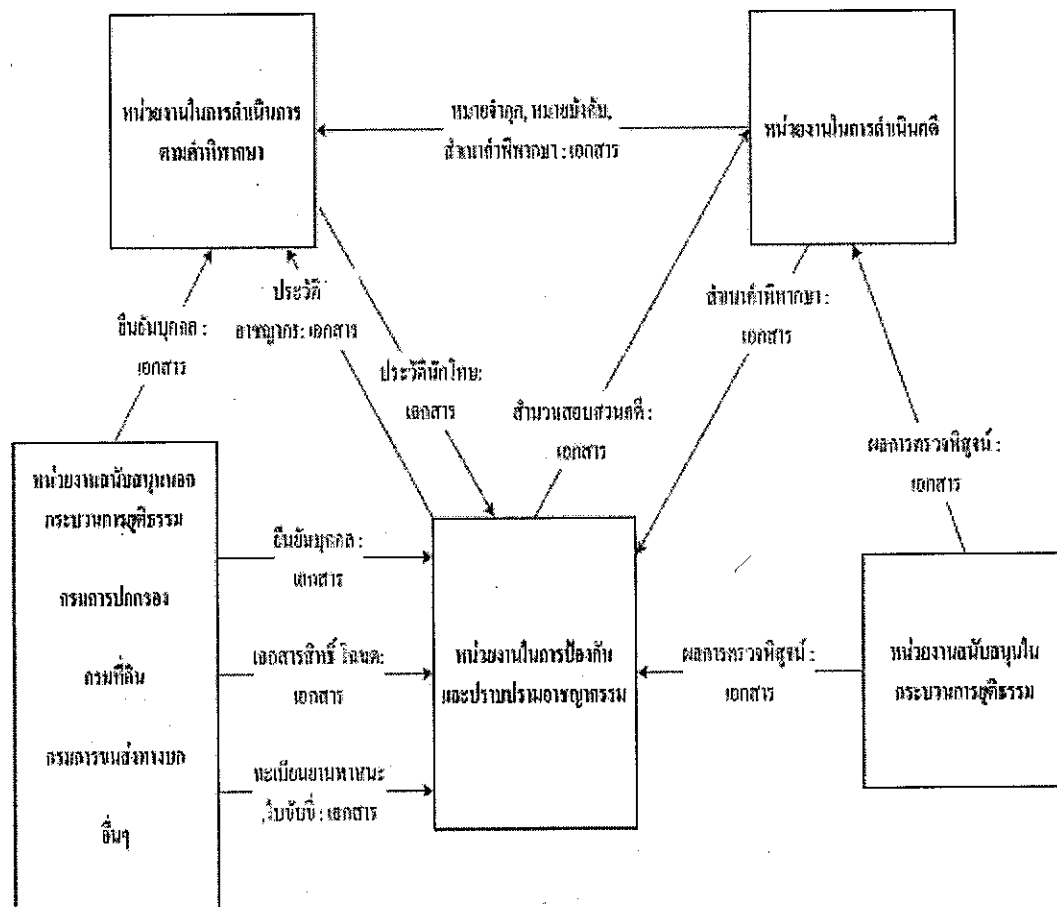
ปัญหาและอุปสรรค	ร้อยละ
1. ขาดแคลนบุคลากรและทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	35.56
2. เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สนับสนุนเก่าและล้าสมัยและไม่เพียงพอต่อความต้องการ	20.00
3. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณการฝึกอบรม	13.32
4. ระบบเครือข่ายที่ใช้มีความเร็วต่ำและไม่มีเครือข่ายกลาง	8.88
5. ขาดระบบโปรแกรมและการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ	8.88
6. โครงสร้างและการปฏิบัติงานไม่มีแนวทางและขั้นตอนที่ชัดเจน	8.88
7. ไม่มีระบบความปลอดภัยที่เหมาะสม	4.44

การใช้และความต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

หน่วยงานภายในและภายนอกกระบวนการยุติธรรมที่สนับสนุนงานของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีอยู่ 5 กลุ่มหลัก มีการใช้ข้อมูลภายในหน่วยงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อประกอบการปฏิบัติงาน และเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ดังภาพความสัมพันธ์ ดังนี้

แผนภาพที่ 2.2 แสดงการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

แผนภาพที่ 2.3 ตัวอย่างการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

ปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ ดำเนินงานเป็นอิสระเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และภารกิจของแต่ละหน่วยงานในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเอกสารและอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่มีการ เชื่อมโยงข้อมูลเป็นเครือข่าย นอกจากนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ยังมีความสามารถด้านเทคโนโลยี สารสนเทศที่แตกต่างกันมาก เนื่องจากได้รับการพัฒนาและการสนับสนุนอุปกรณ์และบุคลากร ที่ไม่สมดุลย์ ทำให้ไม่เกิดความพร้อมในการเข้าร่วมบูรณาการข้อมูล

ปัญหาหลักในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปปัญหาหลัก ๆ ทั้งที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ได้ 2 ประเด็น คือ ปัญหาด้านพื้นฐานและปัญหาด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเด็นที่ 1 ปัญหาด้านพื้นฐาน

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีปัญหาด้านพื้นฐานหลัก ๆ ได้แก่

- ขาดนโยบายที่ชัดเจนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ในปัจจุบัน แม้ว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีความคิดและความต้องการที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่น แต่ยังไม่มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนร่วมกันในเรื่องมาตรฐาน ทั้งในด้านวิธีการ เทคโนโลยี และแนวทางการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่นจึงยังไม่เกิดขึ้น

- ขาดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพในการดำเนินงานบูรณาการข้อมูล

แม้ว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จะเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ แต่ยังคงขาดแกนนำหรือเจ้าภาพรับผิดชอบในการดำเนินงานให้เกิดการบูรณาการข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรม

- ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง

ผู้บริหารระดับสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ CIO ไม่เข้าใจความต้องการหรือการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงานให้มีความคล่องตัวสูงขึ้น

- ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมถึงการได้มาซึ่งอุปกรณ์ที่ไม่สามารถทำงานได้ตามที่คาดหวัง

- ขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์

บางหน่วยงานยังไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ และยังต้องการ การจัดซื้อเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ในระบบของกระบวนการยุติธรรมได้

- ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน

ปัญหานี้นี้อยู่เกือบทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ทำให้งานที่ทำอยู่ไม่พัฒนาเท่าที่ควร หรือพัฒนาระบบงานออกมาได้ไม่เหมาะสมกับงานที่ทำ จากการสำรวจ

บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวนทั้งสิ้น 117 คน พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้งานเฉพาะ Word Processor กับ Microsoft Windows เท่านั้น

- จัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน

แต่ละหน่วยงานต่างจัดเก็บข้อมูลเฉพาะภายในหน่วยงานของตนเองไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องการใช้ข้อมูลในลักษณะเดียวกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลต้องทำเป็นหนังสือราชการ ทำให้เกิดความล่าช้า

- ข้อมูลขาดความสมบูรณ์และรวบรวมนยาก

ข้อมูลบางประเภทยากแก่การรวบรวมและขาดความสมบูรณ์ จึงไม่สามารถให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ได้

- ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือได้น้อย

ข้อมูลที่ใช้ในหน่วยงานบางประเภทยังไม่สามารถเชื่อถือได้ 100% ทั้งนี้จากการยอมรับของหน่วยงานเจ้าของข้อมูลนั่นเอง หน่วยงานจึงไม่ยินยอมให้นำข้อมูลออกเผยแพร่

- ปัญหาจากสิทธิส่วนบุคคล

พ.ร.บ.คุ้มครองสิทธิ เป็นเงื่อนไขสำคัญที่หน่วยงานต่าง ๆ ไม่สามารถเผยแพร่ข้อมูลได้เพราะเกรงการถูกฟ้องร้อง

ประเด็นที่ 2 ปัญหาด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ขณะนี้ยังมีปัญหาเชิงระบบที่ต้องแก้ไขและพัฒนาอีกหลายประการ ได้แก่

- ระบบงานปัจจุบันไม่สามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้ในหน่วยงานได้
- ระบบไม่ได้รับการออกแบบให้รองรับการขอใช้งานจากหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ
- ระบบงานมีความหลากหลาย ทำให้การเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลไม่สามารถทำได้ หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง
- การจัดเก็บ หรือส่งข้อมูลยังทำเป็นระบบเอกสาร ข้อมูลที่มีอยู่ในหลาย ๆ หน่วยงานต้องมีการขออนุญาต ก่อนส่งออก หรือแม้ว่าจะอยู่ในรูปแบบคอมพิวเตอร์แล้ว ก็ยังไม่สามารถส่งออกได้โดยตรง
- ขาดมาตรฐานทางเทคโนโลยีในการแลกเปลี่ยนข้อมูล
- ระบบเครือข่าย : ไม่สามารถรองรับการเชื่อมต่อจากหน่วยงานภายนอก

บทที่ 3 เป้าประสงค์และยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรม

จากนโยบายและทิศทางการพัฒนาที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม และการทบทวนวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมประกอบกับการนำผลการระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่ายในกระบวนการยุติธรรมมาสังเคราะห์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบจนสามารถกำหนดเป็น “วิสัยทัศน์ร่วมของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม” ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล เป็นที่ยอมรับร่วมกัน สามารถตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามลำดับ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์

- วิสัยทัศน์ คือ จุดมุ่งหมายร่วมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมุ่งหวังให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม กล่าวคือ

“มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างบูรณาการในการบริหารงานยุติธรรมให้เกิดประสิทธิภาพ ประหยัด โปร่งใส และเป็นธรรม ภายในปี พ.ศ. 2555 ”

- พันธกิจ คือ จุดยึดโยงการทำงานร่วมกันของหน่วยงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในกระบวนการยุติธรรมให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาที่กำหนดไว้ พันธกิจหลักประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่
 - พันธกิจด้านที่ 1 พัฒนาและวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานะแวดล้อมของสังคมไทย และสากล
 - พันธกิจด้านที่ 2 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของรากฐานการดำเนินงานเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
 - พันธกิจด้านที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

- **วัตถุประสงค์** คือ ความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ร่วม และพันธกิจ วัตถุประสงค์ของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม มีดังนี้

1. เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถตอบสนองการให้บริการกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
2. เพื่อประสานติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามนโยบาย ทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์และวิจัยระบบงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

- **เป้าหมาย** คือ สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ได้แก่

ภายในปี พ.ศ. 2555

1. บุคลากร และอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีคุณภาพ และเพียงพอกับการปฏิบัติงาน
2. ระบบข้อมูลกระบวนการยุติธรรมมีความครบถ้วนและเชื่อถือได้
3. มีการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศมีความมั่นคงและปลอดภัย สามารถให้บริการได้ตลอดเวลาและจากทุกสถานที่

- **ยุทธศาสตร์**

เพื่อให้การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมสามารถบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกันพร้อมกับมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

1.1. สภาพปัญหาและความจำเป็น

ระบบข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบันมีปัญหาสำคัญหลายด้าน กล่าวคือ

1. จัดเก็บข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และซ้ำซ้อน
2. มีการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่เป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้เกิดความไม่สะดวกและล่าช้า
3. ตรวจสอบความถูกต้องได้ยาก
4. การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานทำได้ยาก หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลยังไม่เป็นมาตรฐาน

1.2. เป้าหมาย

มีข้อมูลที่จำเป็นของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีความถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้ ทั้งด้านปฏิบัติ ด้านบริหาร ด้านกฎหมายและด้านงานวิจัย และสามารถบูรณาการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3. แนวทาง

แนวทางการพัฒนาและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ที่ตอบสนองต่อปัญหาและเป้าหมาย ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ความต้องการทางด้านข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม และกำหนดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมรวมทั้งข้อมูลที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ
2. ทบทวนขั้นตอนการทำงาน (work flow) และความต้องการใช้และแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูล (data flow) ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน
3. สืบหาข้อมูลจากประชาชนเพื่อเปรียบเทียบและปรับปรุงข้อมูลของแต่ละหน่วยงานให้มีความถูกต้องแม่นยำนำไปสู่ระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ปรับเปลี่ยนการจัดเก็บข้อมูลจากเอกสารไปสู่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม และข้อมูลภายในหน่วยงานอย่างเป็นขั้นตอน และค่อยเป็นค่อยไป
5. จัดทำมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยยึดมาตรฐานของรัฐบาล
6. จัดทำข้อตกลงในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และในกระบวนการยุติธรรม

1.4. เงื่อนไขความสำเร็จ

1. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน
2. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเห็นประโยชน์และให้ความร่วมมือในการทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
3. มีมาตรฐานข้อมูลและข้อตกลงในการใช้ที่ชัดเจน
4. ทุกหน่วยงานดำเนินการตามข้อตกลงในการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน
5. อัตราที่ลดลงจากผลต่างระหว่างข้อมูลสำรวจจากประชาชนกับข้อมูลรวบรวมจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

1.5. ดัชนีชี้วัด

1. อัตราการเพิ่มของข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลกลาง
2. อัตราการใช้ระบบข้อมูลกลางในการสืบค้นข้อมูลในกิจกรรมต่าง ๆ ของกระบวนการยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของกระบวนการยุติธรรม

2.1. สภาพปัญหาและความจำเป็น

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัยและเสริมสร้างการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม จากผลการสำรวจสถานภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมพบปัญหาดังนี้

1. สถานภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละหน่วยงานมีความไม่เท่าเทียมกัน
2. จากผลการสำรวจฯ ปรากฏว่าร้อยละ 20.00 ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีอุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สนับสนุนที่เก่าล้าสมัยและขาดประสิทธิภาพ
3. ขาดมาตรฐานทางเทคโนโลยีทั้งในด้านโปรแกรมประยุกต์และวิธีการจัดเก็บข้อมูล

2.2. เป้าหมาย

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีมาตรฐานและศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถบูรณาการข้อมูลและตอบสนองต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

2.3. แนวทาง

แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการประกอบด้วย

1. กำหนดมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับกระบวนการยุติธรรมโดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำในการบูรณาการข้อมูล
2. ให้คำแนะนำและติดตามการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้
3. สนับสนุนให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความพร้อมด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. พัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานยุติธรรม

2.4. เงื่อนไขความสำเร็จ

1. มีคณะทำงานรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานต่างๆ
2. มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5. ดัชนีชี้วัด

1. จำนวนมาตรฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้รับการประกาศใช้
2. จำนวนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่กำหนดไว้
3. อัตราความเร็วในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

3.1. สภาพปัญหาและความจำเป็น

สถานภาพทางด้านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความแตกต่างกันมาก บางหน่วยงานมีการติดตั้งเครือข่ายภายในที่สามารถรองรับการสืบค้นข้อมูลและการติดต่อประสานงานทางอิเล็กทรอนิกส์ของ

สำนักงานต่างๆ ภายในหน่วยงานเองได้ ในขณะที่เดียวกัน บางหน่วยงานยังไม่มี การออกแบบติดตั้งระบบเครือข่ายของตนเอง หรือมีการติดตั้งระบบเครือข่ายบางส่วน โดยรวมระบบเครือข่ายภายในหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่

1. ระบบเครือข่ายภายในหน่วยงานบางส่วนยังไม่สมบูรณ์ และไม่ครอบคลุม ในทุกพื้นที่ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในสำนักงานที่อยู่ในเขตห่างไกล
2. ระบบที่มีอยู่บางส่วนเป็นการเชื่อมต่อกับเครือข่ายสาธารณะความเร็วต่ำที่ไม่มีการรับประกันเวลา อีกทั้งไม่สามารถเชื่อมต่อได้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน
3. ความไม่พร้อมของอุปกรณ์ และสมรรถภาพของเครือข่ายไม่สัมพันธ์กับ ปริมาณงาน
4. บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Operator) และผู้ดูแลระบบ เครือข่าย (network administrator) ของแต่ละหน่วยงานมีจำนวนจำกัด

3.2. เป้าหมาย

มีเครือข่ายเฉพาะสำหรับกระบวนการยุติธรรมที่สามารถตอบสนองต่อการ แลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว มีเสถียรภาพ และสามารถให้บริการได้ตลอดเวลา รวมทั้งเข้าถึงได้ทุกสถานที่

3.3. แนวทาง

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่ต้อง ดำเนินการตามขั้นตอน ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ ทบทวนขอบเขตความต้องการและออกแบบระบบเครือข่ายเฉพาะ ของกระบวนการยุติธรรมที่มีความมั่นคง ปลอดภัยและได้มาตรฐานตาม นโยบายรัฐบาล
2. ขยายเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล สำหรับการบริหารจัดการในภาพรวม
3. ขยายเครือข่ายเชื่อมโยงกับองค์กรอิสระและหน่วยงานต่างประเทศเพื่อให้ บริการข้อมูลกระบวนการยุติธรรม
4. เลือกสรรหน่วยงานที่มีศักยภาพมารับผิดชอบในการดำเนินงานให้เป็นไปตาม แนวทางดังกล่าวข้างต้น โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า

3.4. เงื่อนไขความสำเร็จ

ผู้สร้างหรือให้บริการระบบเครือข่ายที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการการใช้งานในกระบวนการยุติธรรม

3.5. ดัชนีชี้วัด

1. ร้อยละของหน่วยงานในพื้นที่ทุกระดับที่มีการเชื่อมโยงเครือข่าย
2. ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของข้อมูลที่ได้รับส่งเปรียบเทียบกับความกว้างของท่อสัญญาณที่เวลาต่างๆ
3. จำนวนและเวลาของความต่อเนื่องในการให้บริการระบบเครือข่าย (UP Time)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรม

4.1. สภาพปัญหาและความจำเป็น

เนื่องจากข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมจะเกี่ยวข้องกับบุคคล และผลประโยชน์ต่าง ๆ ดังนั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมจำเป็นต้องสร้างระบบความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไข ดังนี้

1. ความจำเป็นในการรักษาความลับของข้อมูลที่ถูกส่งระหว่างหน่วยงานต่างๆ
2. ความต้องการการยืนยันตัวตนที่แท้จริงของผู้ใช้งานระบบ และยืนยันความแท้จริงของข้อมูล
3. การกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลไม่เหมาะสมกับหน้าที่การงาน
4. สิทธิการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าหน้าที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ใหม่และไม่สามารถแก้ไขสิทธิการเข้าถึงข้อมูลได้ทันท่วงที
5. ผู้มีสิทธิขาดความรับผิดชอบในการใช้ข้อมูล ด้วยการใช้ข้อมูลผิดวัตถุประสงค์ หรือให้ผู้อื่นใช้สิทธิเข้าถึงข้อมูลแทนตน
6. ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับสิทธิการเข้าถึงข้อมูล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสิทธิผู้เข้าถึงข้อมูลใหม่

4.2. เป้าหมาย

เพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศได้รับการปกป้องและตรวจสอบการเข้าถึงจากผู้ไม่มีสิทธิใช้ข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถตรวจสอบความแท้จริงของข้อมูลได้

4.3. แนวทาง

แนวทางการพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ประกอบด้วย

1. นำมาตรฐานเทคโนโลยีด้านรักษาความปลอดภัยมาใช้ ได้แก่
 - การเข้ารหัสและถอดรหัสข้อมูล
 - การตรวจสอบความแท้จริงของข้อมูลด้วยลายมือชื่อดิจิตอลซึ่งมีคุณสมบัติการห้ามปฏิเสธความรับผิดชอบของการยืนยันความแท้จริง
 - การตรวจสอบการมีตัวตนที่แท้จริงของผู้ใช้ด้วยรหัสผ่านและเทคโนโลยีการเข้ารหัสข้อมูลแบบกุญแจสาธารณะ
2. วางมาตรฐานและขั้นตอนรักษาความปลอดภัยการใช้ข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
 - กำหนดมาตรฐานสิทธิการเข้าถึงข้อมูลโดยใช้ตำแหน่งหน้าที่เป็นเกณฑ์
 - กำหนดกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติในการใช้ข้อมูล การโอนย้ายสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและการห้ามปฏิเสธความรับผิดชอบ
3. วางระบบการตรวจสอบผู้เข้าถึงข้อมูล โดยมีการบันทึกการกระทำต่าง ๆ อย่างชัดเจนซึ่งสามารถสืบค้นย้อนหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. วางมาตรการรักษาความปลอดภัยของศูนย์ข้อมูลของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
 - จัดทำโทรทัศน์วงจรปิด
 - วางระเบียบในการเข้าพื้นที่ศูนย์ข้อมูลและปฏิบัติตามที่กำหนดโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการควบคุมและตรวจสอบ

4.4. เงื่อนไขความสำเร็จ

1. หน่วยงานและบุคลากรมีวินัยในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
2. ระบบความมั่นคงปลอดภัยมีเสถียรภาพสูง

4.5. ดัชนีชี้วัด

1. จำนวนครั้งของการลักลอบเข้าระบบข้อมูล
2. จำนวนข้อร้องเรียนในความผิดพลาดของข้อมูลและผลสรุปตามข้อร้องเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

5.1. สภาพปัญหาและความจำเป็น

ผลจากการศึกษาและสำรวจสถานภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมปรากฏว่าบุคลากรซึ่งปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันมีปัญหาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยมีลำดับความสำคัญสูงสุดถึงร้อยละ 35 ได้แก่

1. ผู้บริหารระดับสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (CIO) มีทัศนคติและองค์ความรู้แตกต่างกันในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกิจของหน่วยงาน
2. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
3. บุคลากรมีระดับความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน
4. บุคลากรที่มีอยู่ขาดความรู้เฉพาะด้านและทักษะในการปฏิบัติงานรวมทั้งไม่มีความรู้ทันเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว

5.2. เป้าหมาย

ผู้บริหารระดับสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (CIO) เป็นผู้นำในการพัฒนาและมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเท่าทันเทคโนโลยี มีทักษะที่เพียงพอเหมาะสมและมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

5.3. แนวทาง

แนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่จะตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการซึ่งจะทำให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพนั้น ประกอบด้วย

1. เพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน
 - กำหนดแผนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน
 - ประเมินความต้องการกำลังคนที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด
 - ประชาสัมพันธ์ความต้องการกำลังคนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเปิดรับสมัครเพื่อคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม
 - เปิดโอกาสหรือช่องทางให้ภาคเอกชน ลูกจ้าง หรือนักศึกษาฝึกงานเข้ามาปฏิบัติงานในส่วนที่ไม่กระทบต่อการปฏิบัติงานโดยรวม

2. เพิ่มศักยภาพและทักษะในการปฏิบัติงาน
 - ประชุมและสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นในปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขร่วมกันในการปฏิบัติงาน
 - ศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ
 - ฝึกงานการปฏิบัติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
 - ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความรู้เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบและทันกับความต้องการ
3. สร้างสิ่งจูงใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
 - กำหนดสายงานและความก้าวหน้าในวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมให้มีมาตรฐานที่ชัดเจนและก.พ.ให้การยอมรับ
 - เปิดโอกาสรับบุคลากรในพื้นที่เข้าทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้งานต่อเนื่อง
 - ให้เงินพิเศษเพิ่มเติมโดยคำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบ
4. ติดตามประเมินผลศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - กำหนดหลักเกณฑ์ตัวชี้วัดความสามารถที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน
 - มอบให้สถาบันการศึกษาหรือภาคเอกชนเป็นผู้ประเมินผลศักยภาพของบุคลากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดทุก ๆ สัปดาห์ประมาณ
 - นำเสนอการประเมินผลต่อหัวหน้าหน่วยงานเพื่อพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

5.4. เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารทุกระดับมีนโยบายในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารกระบวนการยุติธรรม
2. บุคลากรมีความพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่การทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
3. โครงสร้างทางวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่เอื้อต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน

5.5. ดัชนีชี้วัด

1. ผู้บริหารระดับสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (CIO) ต้องผ่านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
2. มีบุคลากรประจำศูนย์คอมพิวเตอร์ของแต่ละหน่วยงานที่มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดูแลระบบการบูรณาการข้อมูลอย่างน้อย 1 คนต่อ 1 ศูนย์
3. มีสายวิชาชีพที่ชัดเจนและ ก.พ. ยอมรับ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การแก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายให้เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

6.1. สภาพปัญหาและความจำเป็น

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานและการใช้ข้อมูลร่วมกัน ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล อย่างไรก็ดี การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันต้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการ ที่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายของแต่ละหน่วยงานได้กำหนดขึ้น ซึ่งเป็นไปด้วยความล่าช้าทำให้เป็นอุปสรรคต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างจริงจัง

ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาทบทวนและแก้ไขกฎระเบียบต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม

6.2. เป้าหมาย

มีกฎระเบียบข้อบังคับที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการปฏิบัติงานด้านกระบวนการยุติธรรม ทำให้สามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็วและถูกต้องเกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานยุติธรรม

6.3. แนวทาง

แนวทางการแก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายให้เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย

1. ศึกษา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
2. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามลำดับความสำคัญ เพื่อให้เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

3. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ 1 และข้อ 2 ข้างต้น รวมทั้งผลักดันให้มีการปรับปรุงแก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

6.4. เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้ความสำคัญและเห็นชอบให้มีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ
2. บุคลากรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัด

6.5. ดัชนีชี้วัด

1. จำนวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ได้เสนอแก้ไข เพื่อให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการปฏิบัติงานด้านกระบวนการยุติธรรม
2. จำนวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ได้รับการแก้ไขเพื่อให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการปฏิบัติงานด้านกระบวนการยุติธรรม

บทที่ 4 ข้อมูลที่จำเป็นในการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม

บทบาทและภารกิจหลักของกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การพิจารณาคดี การดำเนินการตามคำพิพากษา และการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเมื่อมีการโต้แย้งสิทธิหรือมีข้อพิพาทในทางแพ่งและปกครอง รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพื่อสร้างความเป็นธรรมและความมั่นคงปลอดภัยแก่ประชาชน รวมทั้งความเชื่อมั่นและยอมรับจากสังคมนานาชาติ ดังนั้นการบริหารงานยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสังคม จำเป็นต้องมีกระบวนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม โดยมีข้อมูลพื้นฐานที่ครอบคลุมและถูกต้องเพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การประสานติดตาม และประเมินผลรวมทั้งการศึกษาวเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ

อย่างไรก็ดี เนื่องจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์และภารกิจเฉพาะหน่วยงานเป็นสำคัญ และไม่เป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด จึงทำให้การจัดเก็บข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมไม่ครบถ้วน มีความซ้ำซ้อน ไม่สะดวกเมื่อต้องใช้หรือแลกเปลี่ยนในการปฏิบัติงาน อีกทั้งตรวจสอบความถูกต้องได้ยาก

จากการศึกษาวเคราะห์บทบาทภารกิจ ขั้นตอนการทำงาน (Work flow) และความต้องการใช้และแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูล (Data flow) ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สามารถนำไปสู่การกำหนดประเภทข้อมูลพื้นฐานที่ต้องมีการจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม ลักษณะโครงสร้างข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมจำแนกตามประเภทต่างๆ ได้แก่

- ข้อมูลที่จำเป็นในระดับปฏิบัติการตามภารกิจของกระบวนการยุติธรรม
- ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม
- ตัวอย่างลักษณะโครงสร้างข้อมูลพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม

4.1 ข้อมูลที่จำเป็นในระดับปฏิบัติการตามภารกิจของกระบวนการยุติธรรม

1. การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	ประเภทข้อมูล	แหล่งข้อมูล
	- การแจ้งความ/การกระทำผิดและการจับกุม - ประวัติผู้ต้องสงสัย/ผู้ต้องหา/พยาน/บุคคลใกล้ชิด - การสอบสวนและคำให้การ - ประวัติอาชญากร - ประวัตินักโทษ/บุคคลพ้นโทษ - หมายจับ - ลายพิมพ์นิ้วมือ - DNA - ข้อมูลนิติเวช - ทะเบียนอาวุธปืน/ใบอนุญาต - ทะเบียนยานพาหนะ/ใบขับขี่ - ทะเบียนทรัพย์สินอื่นๆ(เช่น ที่ดิน,เครื่องจักร) - รายชื่อผู้มีอิทธิพลและค้ายาเสพติด - ข้อมูลการเดินทางเข้าออกนอกประเทศ - หนังสือเดินทางและวีซ่าต่างชาติ - ข้อมูลเผ่าละวังตาม พ.ร.บ. ปปง. - อัตราการว่างงาน - แรงงานต่างด้าว - แหล่งมั่วสุมทางอบายมุข และสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม	- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - กรมการปกครอง - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - กรมราชทัณฑ์ - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ/ศาล - กรมการปกครอง/สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ทว.) /กรมพินิจฯ/กรมราชทัณฑ์ - สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ - สถาบันนิติวิทยาศาสตร์/สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ/กระทรวงมหาดไทย - กรมการขนส่งทางบก - หน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมทรัพย์สินนั้น ๆ - สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด/กระทรวงมหาดไทย/สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง - กระทรวงการต่างประเทศ - ปปง.และสถาบันการเงินต่าง ๆ - สำนักงานสถิติแห่งชาติ - กรมการจัดหางาน - สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกระทรวงมหาดไทย

2. การพิจารณาคดี	ประเภทข้อมูล	แหล่งข้อมูล
	- การสอบสวนและคำให้การ - การสั่งคดีของพนักงานอัยการ - จำนวนคำฟ้อง - การประกันตัว - การนัดสืบพยาน - คำให้การของโจทก์ จำเลยและพยาน - รายงานการสืบเสาะ - คำพิพากษา - ใจความอุทธรณ์ - คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ - ใจความฎีกา - คำพิพากษาศาลฎีกา	- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - อัยการ - อัยการ - อัยการ/ศาลยุติธรรม/กรมพินิจฯ - ศาลยุติธรรม - ศาลยุติธรรม - กรมคุมประพฤติ/กรมพินิจฯ - ศาลยุติธรรม - อัยการ - ศาลยุติธรรม - อัยการ - ศาลยุติธรรม

3. การดำเนินการตามคำพิพากษา	ประเภทข้อมูล	แหล่งข้อมูล
	- คำพิพากษา - รายงานการคุมประพฤติ - อาสาสมัครและเครือข่ายชุมชน - การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา - ทะเบียนประวัตินักโทษ - ทะเบียนประวัติ เด็ก เยาวชนที่กระทำผิด - รายงานคุมประพฤติเด็กเยาวชน - ประเภทและมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกอายัด - ประเภทและมูลค่าทรัพย์สินที่ขายทอดตลาด - รายชื่อบุคคลและนิติบุคคลที่ล้มละลาย - รายชื่อลูกหนี้ที่ห้ามเดินทางออกนอกประเทศ	- ศาลยุติธรรม - กรมคุมประพฤติ - กรมคุมประพฤติ - กรมคุมประพฤติ - กรมราชทัณฑ์ - กรมพินิจฯ - กรมคุมประพฤติ - กรมบังคับคดี - กรมบังคับคดี - กรมบังคับคดี - กรมบังคับคดี

4. การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพประชาชน	ประเภทข้อมูล	แหล่งข้อมูล
	- ประวัติผู้ร้องเรียนและผู้เสียหาย - ลำานวนคดี - ทะเบียนนักโทษ/ผู้ต้องหา - ทะเบียนทนายความ - คำพิพากษา - เงินค่าทดแทนที่ได้รับ	กรมการปกครอง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ สภานายความ ศาลยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

4.2 ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม

- จำนวนคดีทั้งหมดที่เกิดขึ้น จำแนกเป็น พื้นที่ที่เกิดเหตุ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพของผู้ต้องหาหรือผู้เสียหาย ประเภทข้อหาและพฤติกรรมการความผิด
- เวลาและสถานที่เกิดเหตุและความเสียหายทางร่างกาย/ทรัพย์สิน
- ความสำเร็จในการจับกุมเปรียบเทียบกับคดีที่เกิดขึ้น จำแนกเป็นประเภทคดีและพื้นที่รับผิดชอบ
- ระยะเวลาของการสอบสวนในการดำเนินคดีแต่ละประเภท
- จำนวนคดีที่รับจากพนักงานสอบสวนทั้งกรณีสั่งฟ้อง ไม่ฟ้อง (พร้อมเหตุผล) และสอบเพิ่มเติม
- ระยะเวลาในการสั่งคดีของคดีต่างๆ แยกเป็นรายพื้นที่
- จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลแยกเป็นประเภทคดี เขตพื้นที่ศาลและจังหวัด รวมทั้งคดีที่ศาลพิพากษายกฟ้อง รอลงอาญาและลงโทษจำคุก
- ระยะเวลาในการดำเนินคดีประเภทต่างๆ ของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา
- จำนวนผู้ถูกคุมประพฤติที่ผิดเงื่อนไขแยกเป็น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ประเภทคดี และพื้นที่เขต/จังหวัด
- สาเหตุของการผิดเงื่อนไขคุมประพฤติแยกเป็น ประเภทคดี และพื้นที่เขต/จังหวัด
- จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด แยกเป็น เพศ อายุ การศึกษา ประเภทความผิด/สาเหตุ และพื้นที่เขต/จังหวัด
- ระยะเวลาที่อยู่ในสถานพินิจฯ ตามประเภทความผิดต่างๆ
- จำนวนเด็กเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำแยกเป็น เพศ อายุ การศึกษา พื้นที่เขต/จังหวัด
- จำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลแยกเป็น เพศ อายุ ประเภทของความผิด และพื้นที่เขต/จังหวัด
- จำนวนผู้ต้องโทษตามคำพิพากษาแยกเป็น เพศ อายุ การศึกษา ประเภทความผิด และพื้นที่เขต/จังหวัด
- ระยะเวลารับโทษเปรียบเทียบกับคำพิพากษาแยกเป็น ประเภทคดี และพื้นที่เขต/จังหวัด
- มูลค่าทรัพย์สินที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์และขายทอดตลาดแยกเป็น ประเภททรัพย์สิน มูลค่า และพื้นที่เขต/จังหวัด
- ระยะเวลาในการขายทอดตลาดแยกเป็น ประเภททรัพย์สิน ราคาขาย และพื้นที่เขต/จังหวัด

- จำนวนบุคคล นิติบุคคลที่ล้มละลาย พื้นฟูกิจการแยกเป็น ประเภทธุรกิจและพื้นที่เขต/จังหวัด
- จำนวนผู้เสียหายและผู้ร้องเรียนเพื่อขอการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพแยกเป็น เพศ อายุ อาชีพ และพื้นที่เขต/ จังหวัด
- ระยะเวลาดำเนินการในการบริการด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพแยกเป็น ประเภทคดี และพื้นที่เขต/ จังหวัด
- จำนวนเงินชดเชยความเสียหาย แยกตามประเภทคดี
- จำนวนและสัดส่วนบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เปรียบเทียบกับประชากรและคดีที่เกิดขึ้น
- จำนวนและสัดส่วนของ ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ พนักงานคุมประพฤติ ต่อประชากรในแต่ละเขตพื้นที่และจังหวัด
- จำนวนและสัดส่วนของ ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ พนักงานคุมประพฤติ ต่อคดีที่รับผิดชอบดำเนินการ
- จำนวนและสัดส่วนงบประมาณในกระบวนการยุติธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรต่อหัวค่าใช้จ่ายดำเนินการต่อคดีแพ่ง คดีอาญาและคดีปกครอง

4.3 ตัวอย่างลักษณะโครงสร้างข้อมูลพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม

กรณีคดีอาญา: การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม			
การดำเนินงานของพนักงานสอบสวน			
ผู้ต้องสงสัย	กรณีทราบผู้ต้องหา	กรณีไม่ทราบผู้ต้องหา	
	เลขคดี / วันที่บันทึกแจ้งความ หน่วยงานรับผิดชอบ ชื่อเจ้าของคดี	เลขคดี / วันที่บันทึกแจ้งความ หน่วยงานรับผิดชอบ ชื่อเจ้าของคดี	
ประวัติผู้เสียหาย	ประวัติผู้ต้องหา	ประวัติผู้เสียหาย	
เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน	
ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	
นามสกุล	นามสกุล	นามสกุล	
อายุ	อายุ	อายุ	
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน	
หมายเหตุ กรณีคดีความผิดเกี่ยวกับทางเพศไม่ต้องระบุชื่อผู้เสียหาย			
ประวัติผู้ต้องสงสัย	ประวัติผู้ต้องหา		
เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน		
อายุ	ชื่อ		
ศาสนา	นามสกุล		
ที่อยู่	อายุ		
เชื้อชาติ	ศาสนา		
สัญชาติ / เลขที่หนังสือ เดินทาง	ที่อยู่		
ที่อยู่ปัจจุบัน	เชื้อชาติ		
ภูมิลำเนาเดิม	สัญชาติ / เลขที่หนังสือเดินทาง		
ภาพถ่าย	ที่อยู่ปัจจุบัน		
หมายจับ	ภูมิลำเนาเดิม		
มาตรการป้องกันเพื่อความปลอดภัย	ภาพถ่าย		
ประวัติอาชญากร	หมายจับ		
บุคคลอ้างอิง	มาตรการป้องกันเพื่อความปลอดภัย		

การเข้าออกประเทศไทย	ประวัติอาชญากร	
การทำธุรกรรมทางการเงิน ที่ผิดปกติ	บุคคลอ้างอิง (ญาติ เพื่อน สนิท)	
การเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	ตำหนิรูปพรรณ	
บัญชีดำ	ลายพิมพ์นิ้วมือ	
	DNA	
	ระดับการศึกษา	
	อาชีพ	
	พฤติการณ์คดี	พฤติการณ์คดี
	สถานที่เกิดเหตุ	สถานที่เกิดเหตุ
	วัน / เวลาที่เกิดเหตุ	วัน / เวลาที่เกิดเหตุ
	ลักษณะการกระทำผิด	ลักษณะการกระทำผิด
	มูลเหตุ	มูลเหตุ
	วิธีการของคนร้าย	วิธีการของคนร้าย
	อุปกรณ์ที่ใช้	อุปกรณ์ที่ใช้
	อาวุธที่ใช้	อาวุธที่ใช้
	ยานพาหนะที่ใช้	ยานพาหนะที่ใช้
	ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย / เสียหาย	ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย / เสียหาย
	มูลค่า	มูลค่า
	แผนประทุษกรรม / แผนที่เกิด เหตุ	แผนประทุษกรรม / แผนที่ เกิดเหตุ
ประวัติรถ	ประวัติรถ	ประวัติรถ
ทะเบียนรถ	ทะเบียนรถ	ทะเบียนรถ
เลขเครื่องยนต์	เลขเครื่องยนต์	เลขเครื่องยนต์
เลขตัวถัง	เลขตัวถัง	เลขตัวถัง
สี	สี	สี
การแจ้งอาชัค	การแจ้งอาชัค	การแจ้งอาชัค
การแจ้งรหหาย	การแจ้งรหหาย	การแจ้งรหหาย
ประวัติอาวุธปืน	ประวัติอาวุธปืน	ประวัติอาวุธปืน
ทะเบียนปืน	ทะเบียนปืน	ทะเบียนปืน
วันจดทะเบียน	วันจดทะเบียน	วันจดทะเบียน
จังหวัด	จังหวัด	จังหวัด
ผู้ครอบครอง	ผู้ครอบครอง	ผู้ครอบครอง

ที่อยู่	ที่อยู่	ที่อยู่
ขนาดอาคารป็น	ขนาดอาคารป็น	ขนาดอาคารป็น
การแจ้งอาัยค	การแจ้งอาัยค	การแจ้งอาัยค
	ประเภทข้อหา	ประเภทข้อหา
	ความเห็นของพนักงานสอบสวน	ความเห็นของพนักงานสอบสวน
	ความเห็นของพนักงานอัยการ	ความเห็นของพนักงานอัยการ
	ผลการดำเนินคดี	ผลการดำเนินคดี

กรณีคดีอาญา: การพิจารณาคดี	
การดำเนินคดีของอัยการ	การพิจารณาคดีของผู้พิพากษา
เลขคดีและวันรับคดี	เลขคดีและวันรับคดี
หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ชื่อเจ้าของคดี	ชื่อเจ้าของคดี
ประวัติผู้ต้องหา	ประวัติจำเลย (ผู้ต้องหา)
เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน
ชื่อ	ชื่อ
นามสกุล	นามสกุล
อายุ	อายุ
ศาสนา	ศาสนา
ที่อยู่	ที่อยู่
เชื้อชาติ	เชื้อชาติ
สัญชาติ / เลขที่หนังสือเดินทาง	สัญชาติ / เลขที่หนังสือเดินทาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน
ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิม
ภาพถ่าย	ภาพถ่าย
หมายจับ	หมายจับ
มาตรการป้องกันเพื่อความปลอดภัย	มาตรการป้องกันเพื่อความปลอดภัย
ประวัติอาชญากร	ประวัติอาชญากร
บุคคลอ้างอิง (ญาติ เพื่อนสนิท)	บุคคลอ้างอิง (ญาติ เพื่อนสนิท)
คำหารูปพรรณ	คำหารูปพรรณ
ลายพิมพ์นิ้วมือ	ลายพิมพ์นิ้วมือ
DNA	DNA
ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา
อาชีพ	อาชีพ
ประวัติผู้เสียหาย	ประวัติโจทก์ (ผู้เสียหาย)
เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน
ชื่อ	ชื่อ
นามสกุล	นามสกุล
อายุ	อายุ
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน
หมายเหตุ กรณีคดีความคดีเกี่ยวกับทางเพศไม่ต้องระบุชื่อผู้เสียหาย	

วัน เวลาที่เกิดเหตุ	ประเภทข้อหา (ข้อหาตามฟ้อง)
สถานที่เกิดเหตุ	พฤติการณ์คดี (คำฟ้อง)
พฤติการณ์คดี	คำให้การของจำเลย
ประเภทข้อหา	วัน /เวลาที่ขอนัดฟ้องหรือฝากขังของพนักงาน
ความเห็นของพนักงานสอบสวน	สอบสวนและอัยการ
การสั่งคดีของพนักงานอัยการ	วันนัดสืบพยาน
สอบเพิ่มเติม	คำให้การของพยาน
ฟ้อง	การประกันตัวจำเลย
ไม่ฟ้อง / ชะลอฟ้อง พร้อมเหตุผล	วัน/เวลาที่ประกันตัว
การประกันตัว	เหตุผลในการให้ประกัน
วันนัดพิจารณา	การสืบเสาะ
การนัดสืบพยาน	คำพิพากษา
การให้การผู้ต้องหา	ใจความตัดสิน
คำพิพากษา	โทษที่ศาลพิพากษา
ใจความตัดสิน	รายงานการคุมประพฤติ
โทษที่ศาลพิพากษา	
การอุทธรณ์	
เลขคดีและวันยื่นอุทธรณ์	เลขคดีและวันรับเรื่องอุทธรณ์
หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ชื่อเจ้าของคดี	ชื่อเจ้าของคดี
ใจความอุทธรณ์	คำพิพากษายุทธรณ์
คำพิพากษายุทธรณ์	ใจความตัดสิน
การฎีกา	
เลขคดี / วันยื่นฎีกา	เลขคดีและวันรับเรื่องฎีกา
ชื่อเจ้าของคดี	ชื่อเจ้าของคดี
ใจความฎีกา	คำพิพากษายุฎีกา
คำพิพากษายุฎีกา	ใจความตัดสิน

กรณีคดีอาญา: การดูแลสอดส่องแก้ไขและฟื้นฟูผู้กระทำผิด	
การดำเนินงานของพนักงานคุมประพฤติ	การดำเนินงานของพนักงานราชทัณฑ์
1. กรณีสืบเสาะ	1. กรณีอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี
เลขคดีและวันที่รับเรื่องสืบเสาะ	เลขคดีและวันที่รับฝากขัง
หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ชื่อเจ้าของคดี	ประวัติผู้ต้องหา / จำเลย
ประวัติจำเลย	เลขบัตรประชาชน
เลขบัตรประชาชน	ชื่อ
ชื่อ	นามสกุล
นามสกุล	อายุ
อายุ	ศาสนา
ศาสนา	ที่อยู่ปัจจุบัน
ที่อยู่ปัจจุบัน	ภูมิลำเนาเดิม
ภูมิลำเนาเดิม	อาชีพ
อาชีพ	สถานภาพสมรส
การศึกษา	
สถานภาพสมรส	
ประวัติครอบครัว	ประเภทข้อหา
สภาพจิตใจ ร่างกาย และสภาพแวดล้อมของจำเลย	กำหนดเวลาไปศาล
พฤติการณ์คดี	
การสอบถามพฤติการณ์คดีจากผู้ใกล้ชิด	
ความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ	
2. กรณีคุมประพฤติ	2. กรณีศาลตัดสินลงโทษแล้ว
เลขคดีและวันที่รับเรื่องการคุมประพฤติ	เลขคดีและวันที่รับหมายสั่งขัง
หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ชื่อเจ้าของคดี	คำพิพากษา
ประวัติจำเลย	ประวัติผู้ต้องขัง (นักโทษ)
เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน
ชื่อ	ชื่อ
นามสกุล	นามสกุล
อายุ	อายุ

ศาสนา	การศึกษา
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน
ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิม
อาชีพ	อาชีพ
สถานภาพสมรส	สถานภาพสมรส
ประวัติครอบครัว	ประวัติการต้องขัง
สภาพจิตใจ ร่างกาย	ประวัติครอบครัว ญาติ และเพื่อนสนิท
สภาพแวดล้อมทางสังคม	พฤติการณ์คดี
พฤติการณ์คดี	สภาพจิตใจ และร่างกาย
คำพิพากษา	สภาพแวดล้อมทางสังคม
ใจความตัดสิน	การบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขัง
โทษที่พิพากษา	การฝึกอบรมอาชีพ
รายงานผลการคุมประพฤติ	การให้การศึกษาเพิ่มเติม
ชื่ออาสาสมัครคุมประพฤติ	การฝึกอบรมด้านจริยธรรม
	การทำงานสาธารณประโยชน์
	การเลื่อนชั้นและลดชั้นนักโทษ
	การลดระยะเวลาต้องโทษ
	การพักการลงโทษ
	วัน เวลาที่พ้นโทษ

กรณีคดีแพ่ง	
การพิจารณาคดีของศาล	การบังคับคดี
เลขคดีและวันรับฟ้อง	เลขคดีและวันรับเรื่องบังคับคดี
หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ชื่อของเจ้าของคดี	ชื่อของเจ้าของคดี
	คำพิพากษา / คำบังคับคดี
ประวัติโจทก์ / ผู้แทนโจทก์	ประวัติโจทก์
เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน
ชื่อ	ชื่อ
นามสกุล	นามสกุล
อายุ	อายุ
ศาสนา	ศาสนา
ที่อยู่	ที่อยู่
เชื้อชาติ	เชื้อชาติ
สัญชาติ / เลขที่หนังสือเดินทาง	สัญชาติ / เลขที่หนังสือเดินทาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน
ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิม
อาชีพ	อาชีพ
ประวัติทนาย	
เลขบัตรประชาชน	
ชื่อ	
นามสกุล	
ทะเบียนทนาย	
สถานภาพทางวิชาชีพ	
ประวัติจำเลย	ประวัติจำเลย
เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน
ชื่อ	ชื่อ
นามสกุล	นามสกุล
อายุ	อายุ
ที่อยู่ปัจจุบัน	ศาสนา
ประวัติพยาน	ที่อยู่
เลขบัตรประชาชน	เชื้อชาติ

ชื่อ	สัญชาติ / เลขที่หนังสือเดินทาง
นามสกุล	ที่อยู่ปัจจุบัน
อายุ	ภูมิลำเนาเดิม
ที่อยู่ปัจจุบัน	อาชีพ
อาชีพ	การประนีประนอมในชั้นการบังคับคดี
คำให้การของพยาน	การแจ้งทรัพย์สินของผู้มีส่วนได้เสีย
พฤติการณ์คดี (คำฟ้อง)	การยึดเพื่ออายัดทรัพย์สิน
สถานที่เกิดเหตุ	การขายทอดตลาด
ลักษณะการกระทำผิด	การชำระเงิน / ทรัพย์สินแก่เจ้าหนี้
ทรัพย์สินที่เสียหาย	การรายงานการปฏิบัติงานต่อศาล
มูลค่า	การประนีประนอมในการบังคับคดี
ประเภทข้อหา	การยึดหรืออายัดทรัพย์สินลูกหนี้
คำให้การของคู่ความ	การขายทอดตลาด
คำให้การของโจทก์	บัญชีแสดงรายงานรับจ่าย
คำให้การของจำเลย	
การประนีประนอมในชั้นศาล	
คำพิพากษา	
ใจความตัดสิน	
การอุทธรณ์	การบังคับคดี
เลขคดีและวันรับเรื่องอุทธรณ์	
ใจความอุทธรณ์ของโจทก์ / จำเลย	
คำพิพากษาศาลอุทธรณ์	
ใจความตัดสิน	
การฎีกา	การบังคับคดี
เลขคดีและวันรับเรื่องฎีกา	
ชื่อเจ้าของคดี	
ใจความฎีกา	
คำพิพากษาศาลฎีกา	
ใจความตัดสิน	
คำสั่งศาลบังคับคดี	
ผลการบังคับคดี	

กรณีคดีล้มละลาย	
การพิจารณาคดีของศาล	การบังคับคดี
เลขคดีและวันรับฟ้อง	เลขคดีและวันรับเรื่องบังคับคดี
หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ชื่อเจ้าของคดี	ชื่อของเจ้าของคดี
	คำพิพากษา/คำบังคับคดี
ประวัติโจทก์/ผู้แทนโจทก์	ประวัติโจทก์
เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน
ชื่อ	ชื่อ
นามสกุล	นามสกุล
อายุ	อายุ
ศาสนา	ศาสนา
ที่อยู่	ที่อยู่
เชื้อชาติ	เชื้อชาติ
สัญชาติ/เลขที่หนังสือเดินทาง	สัญชาติ/เลขที่หนังสือเดินทาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน
ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิม
อาชีพ	อาชีพ
ประวัติทนาย	
เลขบัตรประชาชน	
ชื่อ	
นามสกุล	
ทะเบียนทนาย	
สถานภาพทางวิชาชีพ	
ประวัติจำเลย	ประวัติจำเลย
เลขบัตรประชาชน	เลขบัตรประชาชน
ชื่อ	ชื่อ
นามสกุล	นามสกุล
อายุ	อายุ
ที่อยู่ปัจจุบัน	ศาสนา
ประวัติพยาน	ที่อยู่
เลขบัตรประชาชน	เชื้อชาติ

ชื่อ	สัญญาติ/เลขที่หนังสือเดินทาง
นามสกุล	ที่อยู่ปัจจุบัน
อายุ	ภูมิลำเนาเดิม
ที่อยู่ปัจจุบัน	อาชีพ
อาชีพ	การขอประนอมหนี้
คำให้การของพยาน	การทำคำขอรับชำระหนี้
พฤติการณ์คดี(คำฟ้อง)	การรวบรวมทรัพย์สิน
สถานที่เกิดเหตุ	การยึดเพื่ออายัดทรัพย์สิน
ลักษณะการกระทำผิด	การขายทอดตลาด
ทรัพย์สินที่เสียหาย	การแบ่งทรัพย์สิน/ขยายแบ่ง
มูลค่า	การรายงานการปฏิบัติงานต่อศาล
ประเภทข้อหา	การขอประนอมหนี้
คำให้การของคู่ความ	การทำคำขอรับชำระหนี้
คำให้การของโจทก์	การรวบรวมทรัพย์สิน
คำให้การของจำเลย	การยึดหรืออายัดทรัพย์สินลูกหนี้
การประนีประนอมในชั้นศาล	การขายทอดตลาด
คำพิพากษา	การแบ่งทรัพย์สินให้เจ้าหนี้
ใจความตัดสิน	บัญชีแสดงรายงานรับจ่าย
การอุทธรณ์	
เลขคดีและวันรับเรื่องอุทธรณ์	
ใจความอุทธรณ์ของโจทก์/จำเลย	
การพิจารณาคดีของศาล	
คำพิพากษาศาลอุทธรณ์	
ใจความตัดสิน	
การฎีกา	
เลขคดีและวันรับเรื่องฎีกา	
ชื่อเจ้าของคดี	
ใจความฎีกา	
คำพิพากษาศาลฎีกา	
ใจความตัดสิน	
คำสั่งศาลบังคับคดี	
ผลการบังคับคดี	

กรณีคดีปกครอง	
คดีฟ้องตรง	
เลขคดีและวันรับคดี (คดีดำ)	
หน่วยงานรับผิดชอบ (ชื่อศาลปกครอง)	
ชื่อเจ้าของคดี (ตุลาการเจ้าของสำนวน)	
ประวัติผู้ฟ้องคดี	
กรณีบุคคล	กรณีนิติบุคคล
เลขบัตรประชาชน	ชื่อนิติบุคคล/หน่วยงาน (หน่วยงาน)
ชื่อ	ทะเบียนการค้า(ถ้ามี)
นามสกุล	ที่อยู่
สัญชาติ	
ที่อยู่	
ประวัติผู้ถูกฟ้องคดี	
กรณีบุคคล	กรณีส่วนราชการ
เลขบัตรประชาชน	ชื่อนิติบุคคล/หน่วยงาน (หน่วยงาน)
ชื่อ	ทะเบียนการค้า(ถ้ามี)
นามสกุล	ที่อยู่
อายุ	
สัญชาติ	
ที่อยู่	
เรื่องตามกรณีข้อพิพาท	เรื่องตามกรณีข้อพิพาท
เรื่องตามกรณีข้อพิพาท	เรื่องตามกรณีข้อพิพาท
คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง	คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง
คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง	คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง
คำแถลงการณ์	คำแถลงการณ์
ตุลาการผู้แถลงคดี	ตุลาการผู้แถลงคดี
คำแถลงการณ์	คำแถลงการณ์

คดีอุทธรณ์	
เลขคดีและวันยื่นอุทธรณ์	
หน่วยงานรับผิดชอบ	
ชื่อเจ้าของคดี (ตุลาการเจ้าของสำนวน)	
ประวัติผู้อุทธรณ์	
กรณีบุคคล	กรณีนิติบุคคล
เลขบัตรประชาชน	ชื่อนิติบุคคล/หน่วยงาน (หน่วยงาน)
ชื่อ	ทะเบียนการค้า(ถ้ามี)
นามสกุล	ที่อยู่
สัญชาติ	
ที่อยู่	
ประวัติคู่กรณีในอุทธรณ์	
กรณีบุคคล	กรณีส่วนราชการ
เลขบัตรประชาชน	ชื่อนิติบุคคล/หน่วยงาน (หน่วยงาน)
ชื่อ	ทะเบียนการค้า(ถ้ามี)
นามสกุล	ที่อยู่
อายุ	
สัญชาติ	
ที่อยู่	
เรื่องตามกรณีข้อพิพาท	เรื่องตามกรณีข้อพิพาท
เรื่องตามกรณีข้อพิพาท	เรื่องตามกรณีข้อพิพาท
คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง	คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง
คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง	คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง
คำแถลงการณ์	คำแถลงการณ์
ตุลาการผู้แถลงคดี	ตุลาการผู้แถลงคดี
คำแถลงการณ์	คำแถลงการณ์

บทที่ 5 สถาปัตยกรรมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

5.1. ความจำเป็นของระบบการบูรณาการข้อมูล

ปัจจัยสำคัญในการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม คือ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในปัจจุบันแต่ละหน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูลแตกต่างกันออกไป และระบบเทคโนโลยีที่ใช้ ไม่ได้มีการออกแบบเพื่อรองรับการขอใช้ข้อมูลจากหน่วยงานอื่น เอกสารและข้อมูลในกระบวนการฯ ถูกจัดเก็บอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ อย่างกระจัดกระจาย ส่งผลให้การประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทำได้ลำบาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการออกแบบสถาปัตยกรรมระบบการบูรณาการข้อมูลที่สนองต่อความต้องการของกระบวนการยุติธรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล และใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการบูรณาการข้อมูลที่ดีที่สุด คือ การใช้สถาปัตยกรรมฐานข้อมูลร่วม (Centralize database architecture) ข้อมูลของทุกหน่วยงานจะถูกจัดเก็บในรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน โดยมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่บริหารจัดการข้อมูล แม้ว่าการใช้สถาปัตยกรรมดังกล่าวจะสามารถให้บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์ และรวดเร็ว แต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในระดับนโยบายเพื่อกำหนดเงื่อนไขในการแบ่งปันข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจประสบปัญหาในเรื่องการรักษาความลับของข้อมูล และ พ.ร.บ.คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล อันเป็นอุปสรรคสำหรับหน่วยงานกลางในการเข้าถึงข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม

นอกจากนี้ ข้อมูลจำนวนมากยังมีการจัดเก็บไว้ในกระดาษ ทำให้ระบบฐานข้อมูลร่วมไม่สามารถบริหารจัดการได้ การรอให้แต่ละหน่วยงานปรับเปลี่ยนการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์นั้นใช้เวลานานเกินควร ดังนั้น ระบบฐานข้อมูลร่วมจึงไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในระยะเวลาอันสั้น

5.2. หลักการพัฒนาระบบบูรณาการข้อมูล

หลักการบูรณาการข้อมูลที่เหมาะสมกับสถานภาพของหน่วยงานในปัจจุบัน จึงควรมุ่งเน้นการสร้างระบบใหม่ขึ้นมาครอบคลุมระบบที่ใช้อยู่ของแต่ละหน่วยงาน โดยให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ น้อยที่สุด กล่าวคือพยายามจำกัดการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการทำงาน ระบบเก่า หรือฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้น้อยที่สุด และเพื่อลดปัญหาในเรื่องสิทธิการเข้าถึงข้อมูล การเลือกสรรข้อมูลที่จะเปิดเผย และระดับการเปิดเผย จึงควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานเจ้าของข้อมูลโดยตรง

การใช้ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล (Data eXchange Center หรือ DXC) เป็นสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับวิธีการบูรณาการข้อมูลในลักษณะดังกล่าว เนื่องจาก DXC จะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการค้นหาและแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมมาให้กับผู้ใช้ โดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องทราบแหล่งที่มาของข้อมูลและวิธีการส่งรับข้อมูล เพียงรู้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของตนเท่านั้น

DXC จะเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลที่กระจายอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ โดยทำการจัดเก็บเมตาดาต้า (metadata) ซึ่งระบุว่า หน่วยงานใดเป็นเจ้าของข้อมูล ข้อมูลอยู่ในรูปแบบใด สิทธิในการเข้าถึงเป็นอย่างไร และการขอข้อมูลต้องทำอย่างไร ฐานข้อมูลของ DXC จะเก็บแต่เฉพาะเมตาดาต้า โดยไม่จำเป็นต้องเก็บสำเนาข้อมูลจริงจากหน่วยงาน เพื่อเหตุผลในด้านการรักษาความลับของข้อมูล อย่างไรก็ตามในบางกรณีที่มีความเห็นชอบจากหน่วยงานเจ้าของข้อมูล DXC สามารถเก็บสำเนาข้อมูลจริงไว้ในฐานข้อมูลได้ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้น

ระบบ DXC สามารถรองรับคำร้องขอข้อมูลจากหน่วยงานนอกกระบวนการยุติธรรมได้โดยยึดถือตามสิทธิของผู้ร้องขอเป็นหลัก และสามารถใช้อำนาจในทางสถิติเพื่อ

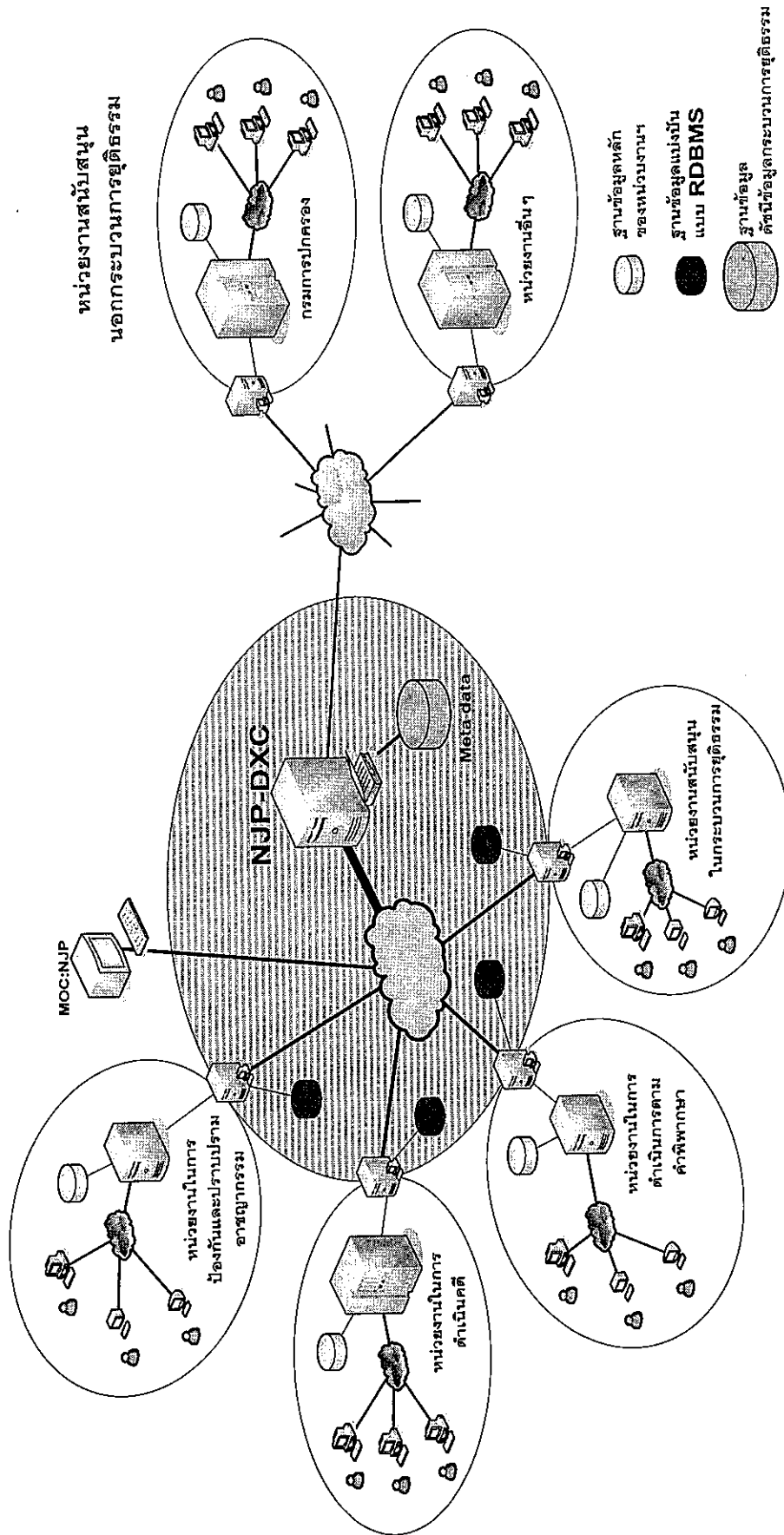
1. การสืบค้นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรม
 - สถิติการกระจายของอาชญากรรมในพื้นที่
 - สถิติคดีอาญา การสั่งฟ้อง การสั่งไม่ฟ้อง
 - สถิติคดีเด็กและเยาวชนในพื้นที่
 - ข้อมูลสถิติอื่น ๆ
2. การสืบค้นข้อมูลสำหรับการวิจัยเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม
 - ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมในประเทศต่าง ๆ
 - ข้อมูลประวัติศาสตร์ประเภทต่าง ๆ
 - ข้อมูลกฎหมายทั้งอาญาและแพ่ง
 - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในหน่วยงานต่าง ๆ
 - ข้อมูลสถิติในด้านต่าง ๆ (แสดงผลโดยอาศัยเครื่องมือวิเคราะห์)
3. การสืบค้นข้อมูลสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
 - ข้อมูลทะเบียนราษฎร ทะเบียนประวัติอาชญากร ทะเบียนประวัตินักโทษ
 - ข้อมูลคดี (หลักฐาน และ คำให้การต่าง ๆ)
 - ข้อมูลการสั่งฟ้องและผลคดี
 - ข้อมูลอื่น ๆ

ผู้มีสิทธิในการใช้ระบบการสืบค้นผ่าน DXC สามารถเข้าถึงข้อมูลตามสิทธิได้ โดยการใช้โปรแกรมประยุกต์แบบ web – based ภายใต้ระบบ DXC ระบบจะทำการตรวจสอบสิทธิของผู้ใช้โดยอัตโนมัติ ก่อนที่จะทำการดึงข้อมูลจากหน่วยงานเจ้าของข้อมูลมาแสดงบนหน้าจอ เนื่องจาก DXC เป็นระบบที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้โดยผ่านทาง web browser ทั่วไป ระบบจึงสามารถอำนวยความสะดวกในการทำงานของบุคลากรที่ต้องทำงานนอกสถานที่ เช่น การขอค้นข้อมูลระหว่างการสืบสวนคดี เป็นต้น หลักการดังกล่าวทำให้ระบบการบูรณาการข้อมูลเกิดขึ้นได้ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป หน่วยงานที่พร้อมสามารถเข้าร่วมในระบบได้ก่อน ทำให้ความร่วมมือเกิดได้เร็วขึ้น และทำให้การสืบค้นข้อมูลของกระบวนการยุติธรรมเป็นแบบ one-stop service

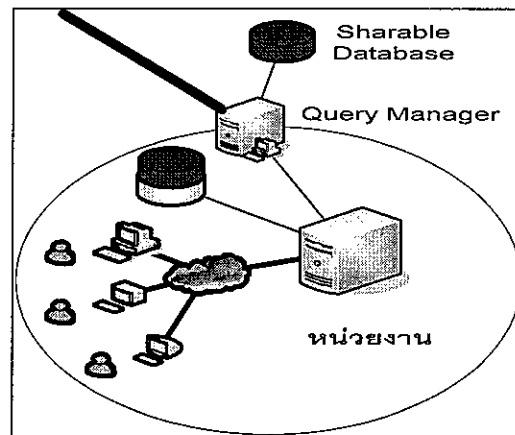
5.3. สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมระยะที่ 1 (ปีที่ 1 – ปีที่ 4)

หลักการออกแบบระบบ DXC จะอ้างอิงถึงการใช้สถาปัตยกรรมแบบกระจาย (Distributed database architecture) กล่าวคือ ข้อมูลที่จะแลกเปลี่ยนยังคงอยู่ที่หน่วยงานเจ้าของข้อมูล การเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานจะผ่านทาง DXC โดยหน่วยงานผู้ให้ข้อมูลต้องลงทะเบียนลักษณะของข้อมูลไว้ที่ DXC เมื่อมีการร้องขอข้อมูลโดยผู้ขอข้อมูลทำการเข้าสู่ระบบของ DXC ผ่านทางเครือข่ายของหน่วยงานต้นสังกัด DXC จะทำการตรวจสอบสิทธิและร้องขอข้อมูลไปยังหน่วยงานเจ้าของข้อมูลโดยอัตโนมัติ เมื่อ DXC ได้รับข้อมูลตอบกลับมา ก็จะส่งผ่านไปยังหน่วยงานผู้ร้องขอในที่สุด การใช้หลักการดังกล่าวทำให้ได้รับความสะดวกในการสืบค้นคลังข้อมูลของกระบวนการยุติธรรม ทั้งข้อมูลแผนที่ รูปภาพ ตัวอักษร กราฟ หรืออื่น ๆ

ลักษณะของสถาปัตยกรรมระบบข้อมูลที่มี DXC เป็นศูนย์กลางสามารถแสดงได้ดังรูป ซึ่งแสดงระบบข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมแต่ละหน่วยงาน เห็นได้ว่าหน่วยงานส่วนมากมีระบบฐานข้อมูลใช้ภายในอยู่แล้ว โดยเจ้าหน้าที่ที่สามารถสืบค้นข้อมูลของตนเองได้ทั้งหมด หรือบางส่วน การเชื่อมต่อเส้นทางข้อมูลของหน่วยงานเหล่านี้สามารถทำได้ โดยการติดตั้งระบบจัดการข้อคำร้องเข้ากับระบบหลักของหน่วยงาน โดยระบบดังกล่าวจะทำหน้าที่ส่งคำร้องขอไปยังฐานข้อมูล ในขณะเดียวกันก็จะเป็นตัวเชื่อมที่สามารถป้องกันการเข้าถึงระบบภายในโดยตรงได้อีกด้วย

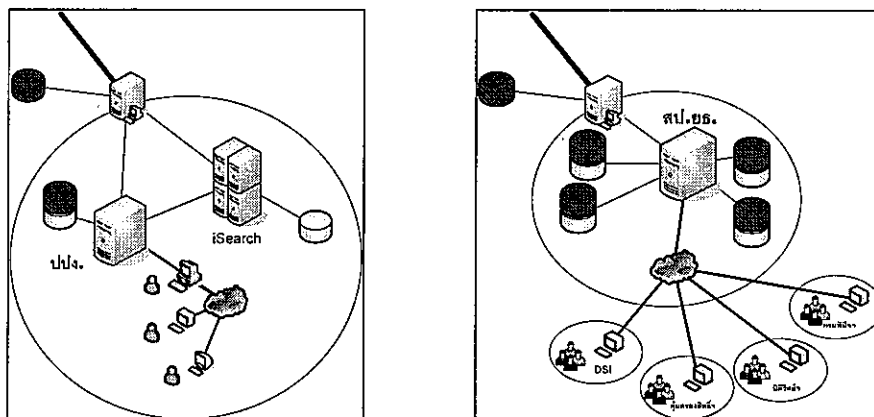
สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมระยะที่หนึ่ง (ปีที่ 1 – ปีที่ 4)

แผนภาพที่ 5.2 การเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานกับ Query Manager

จากแผนภาพที่ 5.2 ระบบ DXC ประกอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์กลางทำการเชื่อมโยงกับเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับจัดการข้อคำร้อง (Query manager) ที่ได้รับการติดตั้งตามศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานต่าง ๆ ผ่านทางเครือข่ายเฉพาะของกระบวนการยุติธรรม

อย่างไรก็ดี จากรายงานผลการสำรวจความพร้อมทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบว่า มีระบบข้อมูลของ 2 หน่วยงานที่มีลักษณะเครือข่ายโครงสร้างพิเศษที่สามารถรองรับการเชื่อมต่อได้ทันที ได้แก่

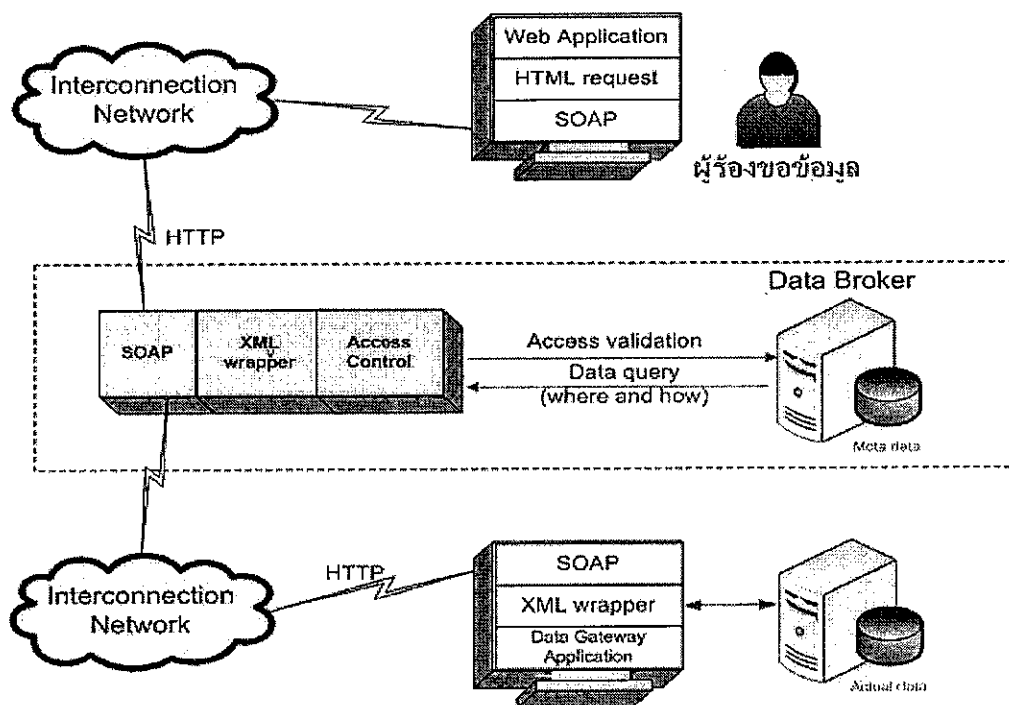
แผนภาพที่ 5.3 ลักษณะการเชื่อมโยง QM สำหรับ ปปง. (ซ้าย) และ สำหรับศูนย์เทคโนโลยีฯ ส.ป.ย.ธ. (ขวา)

1. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ได้วางระบบข้อมูลและระบบการสืบค้นที่มีลักษณะการทำงานใกล้เคียงกับระบบ DXC โดยมีการสืบค้น และรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงิน อาทิเช่น ธนาคาร และบริษัทพาณิชย์ เป็นต้น การจัดการข้อมูลของ ปปง. อาศัยฐานข้อมูลแบบกระจายโดยที่ฐานข้อมูลของศูนย์ข้อมูลไม่ได้เก็บรายละเอียดข้อมูล การสืบค้นสามารถทำได้โดยผ่านโปรแกรมประยุกต์ชื่อว่า iSearch ซึ่งมีระบบ AI ติดตั้งรวมอยู่ในกลไกการสืบค้น และ เนื่องจาก ปปง. มีระบบ

- แลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นของหน่วยงานเอง การเชื่อมต่อเข้ากับระบบ DXC ของกระบวนการยุติธรรมจึงทำได้ง่าย กล่าวคือ การร้องขอข้อมูลไปยัง ปปง. สามารถทำได้โดยผ่านการตกลงกันของ Broker ทั้งสองระบบ ซึ่งการถ่ายโอนข้อมูลจะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ
2. หน่วยงานภายใต้การดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม (สป. ยธ.) ได้แก่ กรมสืบสวนคดีพิเศษ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่กำลังพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานภายใต้การบริหารและช่วยเหลือของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.ยธ. การเชื่อมต่อเส้นทางข้อมูลระหว่างหน่วยงานเหล่านี้กับระบบ DXC สามารถทำได้โดยการติดตั้งจุดเชื่อมต่อเข้ากับ Query manager ของศูนย์เทคโนโลยีฯ สป.ยธ. เพียงแห่งเดียว ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่นโยบายรวมศูนย์เช่น Coporate core

5.4. วิธีการและขั้นตอนในการบูรณาการข้อมูล

DXC ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการค้นหาแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมมาให้กับผู้ร้องขอผ่านการติดต่อกับ Query manager (ระบบการจัดการข้อคำร้อง) โดยระบบจัดการข้อคำร้องมีหน้าที่สืบค้นข้อมูลเฉพาะของหน่วยงานที่ได้รับการคัดลอกมาเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลของตนเอง และส่งผลกลับไปรวบรวมที่ DXC เพื่อทำการส่งผ่านไปยังหน่วยงานที่ร้องขอต่อไป

แผนภาพที่ 5.4 ลักษณะการติดต่อระหว่างผู้ใช้และ โปรแกรมประยุกต์สำหรับการร้องขอข้อมูล

จากแผนภาพที่ 5.4 การร้องขอข้อมูลสามารถทำได้โดยผ่านทาง web application คำร้องขอจะถูกแปลงเป็น HTML (HyperText Markup Language) และถูกส่งมายังระบบ DXC ในรูปแบบของ XML (Extensible Markup Language) ผ่านมาตรฐาน SOAP (Simple Object Access Protocol) ระบบ DXC จะทำหน้าที่กระจายคำร้องขอข้อมูลไปทาง Query manager ของหน่วยงานเจ้าของข้อมูลต่าง ๆ ในกรณีที่คำร้องหนึ่งคำร้องต้องการข้อมูลจากหลายหน่วยงาน จากนั้น เมื่อได้ข้อมูลดิบมา ระบบจะทำการรวบรวมผลลัพธ์และจัดแสดงผลกลับไปยังผู้ร้องขอผ่านทางโปรแกรมประยุกต์แบบ Web – based โดยใช้มาตรฐาน XML

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นไปได้ จะต้องมีการกำหนดข้อมูลและมาตรฐานต่าง ๆ ในระบบ DXC ดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานชื่อและชนิดข้อมูลต่าง ๆ ในโครงสร้างฐานข้อมูลของระบบ ตัวอย่างเช่น ข้อมูลชื่อหน่วยงาน อาจจะถูกแทนด้วย organizationID ในหน่วยงานหนึ่ง และถูกแทนด้วย agencyID ในอีกหน่วยงาน ในฐานข้อมูลกลางจึงต้องมีการวางมาตรฐานชื่อและชนิดของข้อมูลให้สมบูรณ์ การร้องขอข้อมูลระหว่างหน่วยงานจึงจะเป็นไปได้
2. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวข้อมูล รูปแบบการเก็บ และหน่วยงานเจ้าของข้อมูล
3. สิทธิและข้อกำหนดในการเข้าถึงข้อมูลสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งควรจะมีการเก็บ log ของการขอข้อมูลโดยหน่วยงานต่าง ๆ อีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ระบบ DXC สามารถติดตามการส่ง – รับข้อมูล ในแต่ละครั้งได้
4. มาตรฐานโครงสร้างของข้อมูล (data schema) เพื่อให้เหมาะสมกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม
5. มาตรฐานอื่นๆ อาทิเช่น โพรโทคอลการส่งข้อมูล (TCP / IP) รูปแบบเอกสาร (XML) ศัพท์ที่ใช้ (โครงสร้าง XML , XSL) และความปลอดภัยต่างๆ (Firewall , Digital Certificate, SSL, Data Integrity Authentication, Non-repudiation)

ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการส่งข้อคำถาม (query) ผ่านระบบ DXC นั้น Query manager ของแต่ละหน่วยงานจะคัดลอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องส่งไปยังระบบ DXC หรืออนุญาตให้ระบบ DXC เข้าถึงข้อมูลได้โดยตรง ผ่านข้อคำถามและคำร้องขอที่ได้รับอนุมัติแล้ว ฐานข้อมูล DXC จะใช้พจนานุกรมและคลังข้อมูลของกระบวนการยุติธรรมซึ่งจะระบุวิธีการในการแปลงชื่อ / ชนิดข้อมูลในกระบวนการฯ ซึ่งเป็นข้อมูลเดียวกันแต่มีชื่อเรียกหรือชนิดที่ต่างกัน ในระหว่างหน่วยงานเพื่อใช้ในการกำหนดโครงสร้างข้อมูลกลาง (central schema)

ระบบ DXC ควรมีความยืดหยุ่นในการแลกเปลี่ยนข้อมูล กล่าวคือ นอกจากข้อมูลที่อยู่ตามฐานข้อมูล Query Manager ของหน่วยงานโดยไม่มีการทำสำเนาข้อมูลแล้วระบบ DXC สามารถที่จะทำข้อมูลเป็นช่วงเวลา เช่น รายวัน หรือรายชั่วโมง (batch job) ได้

เทคโนโลยีที่ใช้ในการพัฒนาระบบ DXC ควรเป็นแบบ web-based, thin client บนมาตรฐาน J2EE และ Java web services การแลกเปลี่ยนข้อมูลควรใช้มาตรฐาน XML/SOAP ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันโดยเทคโนโลยีที่เลือกใช้ต้องไม่ผูกติดกับผลิตภัณฑ์ของบริษัทใดบริษัทหนึ่ง โครงสร้างของ Web services ในปัจจุบันเป็นเทคโนโลยีแบบ open standard ซึ่งทำให้การพัฒนาระบบมีความยืดหยุ่นคล่องตัว และสามารถเชื่อมต่อกับระบบอื่นได้ง่าย การใช้มาตรฐาน XML/SOAP ทำให้การเชื่อมต่อระบบกับหน่วยงานในกระบวนการฯ เกิดขึ้นได้ง่าย หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ต้องรื้อระบบที่มีอยู่ เพียงแค่สร้างโมดูล XML เพิ่มขึ้นเท่านั้น

5.5. ความปลอดภัยและเครือข่าย

สถาปัตยกรรมของเครือข่ายที่นำมาใช้ในระบบเป็นไปตามเทคนิคการใช้เครือข่ายเฉพาะเสมือน หรือ Virtual Private Network , VPN เพื่อหลีกเลี่ยงการลงทุนในการวางเครือข่ายเฉพาะ (Intranet) ซึ่งต้องการงบประมาณและระดับความร่วมมือที่สูงกว่ามาก การใช้เครือข่ายแบบ VPN นั้น แต่ละหน่วยงานที่ต้องการมีส่วนร่วมในระบบการบูรณาการข้อมูลสามารถที่จะเช่าซื้อบริการเครือข่ายความเร็วสูง เช่น ISDN หรือ ADSL เพื่อต่อเข้ากับเครือข่ายของกระบวนการยุติธรรม โดยสามารถทำข้อตกลงกับ DXC เพื่อทำการติดตั้งปรับแต่งระบบให้เชื่อมโยงกับเครือข่าย และวางระบบความมั่นคงปลอดภัยต่าง ๆ สำหรับเครือข่ายรวมทั้ง ติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่ Query manager ให้เป็นตัวกลางระหว่างเซิร์ฟเวอร์ของศูนย์ฯ ของหน่วยงาน และ DXC

การใช้เทคโนโลยีความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความลับของข้อมูล (Confidentiality) : ข้อมูลที่มีการส่งภายในเครือข่ายทั้งจากหน่วยงานมายัง DXC และจาก DXC ไปยังหน่วยงานจะถูกเข้ารหัส (encrypt) ก่อนเพื่อให้ผู้ลักลอบดักข้อมูลไม่สามารถตีความข้อมูลได้
2. การตรวจสอบยืนยันผู้ใช้และข้อมูล (Authentication) : การตรวจสอบยืนยันจะทำได้ในสองระดับดังต่อไปนี้ (1) การตรวจสอบยืนยันบุคคล (Entity Authentication) ซึ่งจะเกิดขึ้นทุกครั้งที่มีการร้องขอข้อมูล โดยใช้รหัสผ่าน ,

smart card , และข้อมูลชีวภาพ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ (2) การตรวจสอบยืนยันข้อมูล (Message Authentication) โดยใช้ digital signature การยืนยันทั้ง 2 ระดับ เป็นการยืนยันแบบไม่สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบต่อข้อมูลได้ (Non – repudiation)

3. การกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล (Authorization) : หน่วยงานเจ้าของข้อมูล จะมีสิทธิเด็ดขาดในการ เพิ่ม ลบ หรือปรับเปลี่ยนสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่น
4. การติดตามการเข้าถึงข้อมูล (Auditing) : การเข้าถึงข้อมูลทุกชนิดจะถูกบันทึกเอาไว้ในระบบ DXC โดยในบันทึก (audit log) จะระบุชื่อผู้ขอข้อมูล และการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลสำหรับผู้ใช้แต่ละราย รวมถึงเหตุผลในการขอข้อมูล และการให้ข้อมูลอีกด้วย
5. การป้องกันการบุกรุกระบบเครือข่าย (Network Attack Prevention): เพื่อป้องกันการบุกรุกจากบุคคลภายนอก ระบบ firewall จะถูกติดตั้งระหว่างหน่วยงานเจ้าของข้อมูล ทุกหน่วยงาน รวมทั้ง หน่วยงานกลาง

5.6. มาตรฐานเทคโนโลยีสำหรับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

หน่วยงานต่างๆที่จะเข้าร่วมกับระบบ DXC ควรที่จะมีมาตรฐานเทคโนโลยีทางด้าน ICT ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์คอมพิวเตอร์ หน่วยงานควรมีแหล่งรวบรวมข้อมูลที่เป็นโครงสร้างแบบศูนย์กลาง (ซึ่งจะเป็นลักษณะ เป็นศูนย์กลางประจำหน่วยงาน หรือ Corporate core ก็ได้) เพื่อให้ข้อมูลของทุกสาขา/สถานี/หน่วยงานย่อย สามารถถูกส่งมาจัดเก็บรวมอยู่ที่ศูนย์ในมาตรฐานรูปแบบเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการสืบค้น และจัดทำสถิติ ศูนย์คอมพิวเตอร์จะเป็นจุดเชื่อมต่อกับระบบ DXC เพื่อให้หน่วยงานย่อยต่างๆไม่ต้องเชื่อมต่อโดยตรง

เจ้าหน้าที่จากสถานีย่อยสามารถส่งข้อมูลมายังศูนย์คอมพิวเตอร์กลางผ่าน Web application บนเครือข่ายเฉพาะ (Intranet หรือ VPN) ของหน่วยงาน อย่างไรก็ดีหากสถานีย่อยมีระบบฐานข้อมูลเป็นของตนเอง การส่งข้อมูลสามารถทำได้โดยใช้ซอฟต์แวร์แปลงข้อมูลสู่มาตรฐานกลางและส่งมายังศูนย์

2. ระบบฐานข้อมูล หน่วยงานต้องมีระบบฐานข้อมูลแบบสัมพันธ์ (Relational database) ที่ใช้งานได้จริง ระบบฐานข้อมูลควรมีข้อมูลที่เชื่อถือได้ และมีการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้นๆ ข้อมูลต่างๆต้องสามารถถูกสืบค้นได้ อย่างเป็นระบบ ฐานข้อมูลแบบสัมพันธ์ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- สามารถ นำเข้า/ส่งออก ข้อมูล ระหว่างฐานข้อมูลและแหล่งภายนอกได้ในรูปแบบ XML และผลของการสืบค้นควรที่จะสามารถแสดงในรูปแบบ XML ได้เช่นกัน เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่น
- รองรับโปรโตคอล SOAP ในการรับส่งข้อมูลรูปแบบ XML เพื่อให้ข้อมูลจากฐานข้อมูลอื่นสามารถถูกนำเข้าสู่ฐานข้อมูลได้ ในการทดสอบการไหลของข้อมูลข้ามหน่วยงาน
- มีกลไกแบบ trigger และ stored procedures สำหรับใช้จัดการและควบคุมเหตุการณ์ต่างๆในฐานข้อมูล โดยที่ trigger เป็นกลไกอัตโนมัติที่รับประกันว่าการ ลบ/เพิ่ม/แก้ไข ข้อมูลจะครอบคลุมถึงทุกส่วนในฐานข้อมูล เพื่อรักษาความสัมพันธ์ของข้อมูล ส่วน stored procedures เป็นการรวบรวมข้อคำถามบางส่วนไว้ที่ระบบบริหารจัดการฐานข้อมูล (DBMS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน, ง่ายต่อการจัดการ, และรับประกันความถูกต้องกลไกดังกล่าวจะเอื้อให้ข้อมูลสามารถถูกนำเข้าและส่งออกได้อย่างถูกต้องโดยอัตโนมัติเพื่อทดสอบการไหลของข้อมูลข้ามหน่วยงาน
- การเข้าถึงข้อมูลในฐานข้อมูลจากแหล่งภายนอกต้องกระทำผ่าน โปรแกรมประยุกต์ (front end) และเป็นไปตามกฎเพื่อรักษาความถูกต้องของความสัมพันธ์ของข้อมูล (integrity rules) กฎต่างๆต้องถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในเอกสารคู่มือการตรวจสอบกฎต่างๆ ต้องทำได้ทั้งในระดับโปรแกรมประยุกต์และฐานข้อมูล
- สามารถดูแลการแก้ไขข้อมูลในฐานข้อมูลให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ในกรณีที่เกิดความผิดพลาดในระบบ เช่น หากเกิดไฟฟ้าขัดข้องระหว่างการทำธุรกรรมระบบบริหารจัดการฐานข้อมูลต้องสามารถกู้ข้อมูลคืนได้โดยอัตโนมัติ (logging and recovery) การจัดการข้อมูลต้องเป็นไปตามธุรกรรม(transaction) กล่าวคือหากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล การแก้ไขต้องเกิดขึ้นในทุกตารางที่เกี่ยวข้อง หรือมิฉะนั้นก็ไม่เกิดขึ้นเลย

3. โครงสร้างข้อมูล การจัดตั้งศูนย์ DXC ต้องมีการวางโครงสร้างข้อมูลมาตรฐาน (justice data schema) โดยเฉพาะข้อมูลที่ใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มาตรฐานในที่นี้ รวมถึง ชื่อข้อมูลในตาราง (field name) ขนาดของข้อมูล (field size) และชนิดของข้อมูล (field type) แนวทางในการออกแบบฐานข้อมูลแบบสัมพันธ์ให้ได้มาตรฐานคือ

- ต้องมีการปรับโครงสร้างฐานข้อมูลตามรูปแบบที่เป็นบรรทัดฐานขั้นที่ 3 (3rd normal form) หรือ บรรทัดฐาน Boyce Coded Normal Form (BCNF) กล่าวคือ ข้อมูลต่างๆที่ไม่ใช่ข้อมูลหลักของตาราง (non-primary key) ต้องไม่ซ้ำกัน, ไม่ขึ้นกับกันและกัน, และขึ้นอยู่กับคีย์หลักทั้งหมด มิใช่ส่วนใดส่วนหนึ่ง

- ต้องมีการระบุ คีย์หลัก (primary key) และ คีย์จำเป็น (required keys) สำหรับทุกตารางในฐานข้อมูล และถ้าคีย์ในฐานข้อมูลมีการอ้างอิงถึงคีย์ข้ามตารางต้องมีการระบุ foreign key ให้ชัดเจน
- ผู้ออกแบบฐานข้อมูลต้องจัดทำ พจนานุกรมข้อมูล (data dictionary) และแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ข้อมูล (E-R diagram) เป็นเอกสารมอบให้กับหน่วยงานเจ้าของโครงการ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาโครงสร้างข้อมูลในการปรับเข้าสู่มาตรฐาน justice data schema

4. โปรแกรมประยุกต์ หน่วยงานควรมีโปรแกรมประยุกต์ (e-office) ที่สามารถ

- ใช้ในการดำเนินงานธุรกรรม (transaction processing) ของหน่วยงานได้ในบางส่วน
- สืบค้นข้อมูลที่มาจากงานธุรกรรมของหน่วยงานได้
- จัดการให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลในฐานข้อมูลได้พร้อมๆ กัน โดยอาศัย กลไกการล็อกที่เหมาะสม (locking mechanism)
- จัดเก็บเอกสารส่วนมากในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการแสดงผลข้อมูล online
- อนุญาตให้มีการนำข้อมูลเข้าระบบ จากแหล่งข้อมูลภายนอกที่เชื่อถือได้ (trusted parties) โดยผ่านหน้าจอป้อนข้อมูล โปรแกรมประยุกต์ ต้องสามารถตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบ และความสัมพันธ์ของข้อมูล รวมทั้งความครบถ้วนของข้อมูลจำเป็น (required fields) ที่ตรงตามโครงสร้างฐานข้อมูล ดังระบุในแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ข้อมูล ก่อนที่จะยอมรับข้อมูลเข้าระบบ

5. ระบบเครือข่าย หน่วยงานต้องมีระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงภายในหน่วยงาน รวมถึงสถานีย่อยที่จะต่อเชื่อมกับ DXC ซึ่งเครือข่ายอาจเป็น VPN หรือ Intranet ระบบเครือข่ายของหน่วยงานดังกล่าวต้องมีเทคโนโลยีความปลอดภัยติดตั้งอยู่ด้วย และสามารถให้จุดต่อเชื่อมเพื่อติดต่อกับหน่วยงานอื่นภายในกระบวนการฯ ผ่าน DXC

6. ระบบความปลอดภัย หน่วยงานควรมีระบบความปลอดภัยสำหรับการใช้งานโปรแกรมประยุกต์ผ่าน web และการแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีดังต่อไปนี้

- 6.1 โพรโตคอล Secure Socket Layer (SSL) สำหรับการส่งข้อมูลระหว่างเครื่องลูกข่าย (Client) และเครื่องแม่ข่าย (Server) ที่มั่นคงปลอดภัย SSL ให้บริการดังต่อไปนี้

- การเข้ารหัสลับข้อมูล (Encryption) ของข้อมูลที่ถูกส่งระหว่างเครื่อง Client และ Server
- การยืนยันตัวตนที่แท้จริงของข้อมูล (Message Authentication) แบบใช้กุญแจร่วม (Shared key) ระหว่างเครื่อง Client และ Server ซึ่งทำให้ Client และ Server สามารถยืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่ส่งระหว่างกัน (Integrity) และสามารถยืนยันตัวตนที่แท้จริงของข้อมูลว่าได้ถูกส่งจาก Client หรือ Server ที่อ้างได้
- การยืนยันตัวตนที่แท้จริงของเครื่อง Client และ Server (Entity Authentication) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อมีการติดต่อครั้งแรก โดยจะกระจายกุญแจระหว่างเครื่อง Client และ Server เพื่อใช้ในการเข้ารหัสข้อมูล และยืนยันตัวตนที่แท้จริงของข้อมูลในภายหลัง

6.2 เทคโนโลยี Public Key Infrastructure ซึ่งสามารถใช้งานร่วมกับบัตร Smart Card เพื่อให้บริการดังต่อไปนี้

- การยืนยันตัวตนที่แท้จริงของข้อมูล (Message Authentication) โดยการใช้ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature) เพื่อตรวจสอบความเป็นเจ้าของข้อมูล ซึ่งการยืนยันดังกล่าวมีคุณสมบัติที่เรียกว่า Non-Repudiation หรือการที่บุคคลผู้ส่งข้อมูล ไม่สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบได้ นอกจากนี้ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ยังสามารถใช้ยืนยันความถูกต้องของข้อมูล (Integrity) ได้อีกด้วย
- การสร้างลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์สามารถทำได้โดยใช้บัตร Smart Card ซึ่งออกให้เฉพาะบุคคลเท่านั้น บัตรดังกล่าวจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกุญแจส่วนตัว (Private Key) ซึ่งถูกใช้งานได้เฉพาะบุคคลที่เป็นเจ้าของบัตรเท่านั้น
- การยืนยันตัวตนที่แท้จริงของเครื่อง Client และ Server (Entity Authentication)

6.3 เทคโนโลยีการยืนยันตัวตนที่แท้จริงสำหรับผู้ใช้ (Entity or User Authentication) โดยการใช้รหัสผ่าน (Password) หรือ ลายนิ้วมือ (Fingerprint) ในการ Login เข้ามาใช้งานระบบ DXC

6.4 เทคโนโลยีการป้องกันและตรวจจับการบุกรุกโจมตีจากเครือข่าย คือ เทคโนโลยีไฟร์วอลล์ (Firewall) และเทคโนโลยีการตรวจจับการบุกรุกโจมตี (Intrusion Detection)

6.5 การตรวจสอบ (Audit) ธุรกรรมการทำงานในระบบทั้งหมดเพื่อให้สามารถติดตามการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้

6.6 การกำหนดสิทธิผู้ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลตามบทบาทหน้าที่ (Role) และการปฏิบัติงาน (Task)

7. ระบบแม่ข่าย เครื่องแม่ข่ายที่ใช้สำหรับระบบฐานข้อมูลต้องมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะจัดการปริมาณของข้อมูลในหน่วยงานได้ และต้องสามารถให้บริการการรับและส่งผ่านข้อคำถามจากเครื่องลูกข่ายผ่านไผ่ DXC ได้โดยใช้โปรโตคอล TCP/IP ความเร็วและประสิทธิภาพของเครื่องขึ้นอยู่กับขนาดของฐานข้อมูล

8. เครื่องลูกข่าย หน่วยงานต้องมีเครื่องลูกข่ายที่ติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่สะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็นต้องใช้งานตามจุดต่างๆ ในปริมาณที่เพียงพอ (เจ้าหน้าที่ 2-3 คนต่อเครื่องเป็นอย่างน้อย) เครื่องลูกข่ายทุกเครื่องต้องสามารถรองรับ เทคโนโลยี JAVA (v1.2), XML และ SOAP บน web browser ได้

9. บุคลากร ศูนย์คอมพิวเตอร์ของหน่วยงานแต่ละแห่งต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำ ซึ่งมีความรู้และสิทธิในการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลและโครงข่ายของหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องมีเวลาเพียงพอที่จะสามารถดูแล ระบบ Gateway ที่จะต่อเชื่อมเข้ากับ DXC ได้ (อย่างน้อย 1 คนต่อศูนย์คอมพิวเตอร์) ความรู้พื้นฐานทางด้าน ICT ที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ คือ

- Operating system ที่ใช้ในการบริหารจัดการเครื่อง servers ของหน่วยงานนั้น
- การ set up ระบบเครือข่าย: DNS, LDAP, Gateway/Router, Database, File และ Web Servers
- เทคโนโลยีทางด้านความปลอดภัยของเครือข่าย: Firewall, CA, และ SSL
- พื้นฐานการใช้เทคโนโลยี XML และ SOAP ในการส่งผ่านข้อคำร้อง (query)
- มีความรู้พื้นฐานทางด้าน ICT เพียงพอที่จะสามารถป้อนข้อมูลเข้าระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกต้อง
- ใช้ระบบการสืบค้นข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

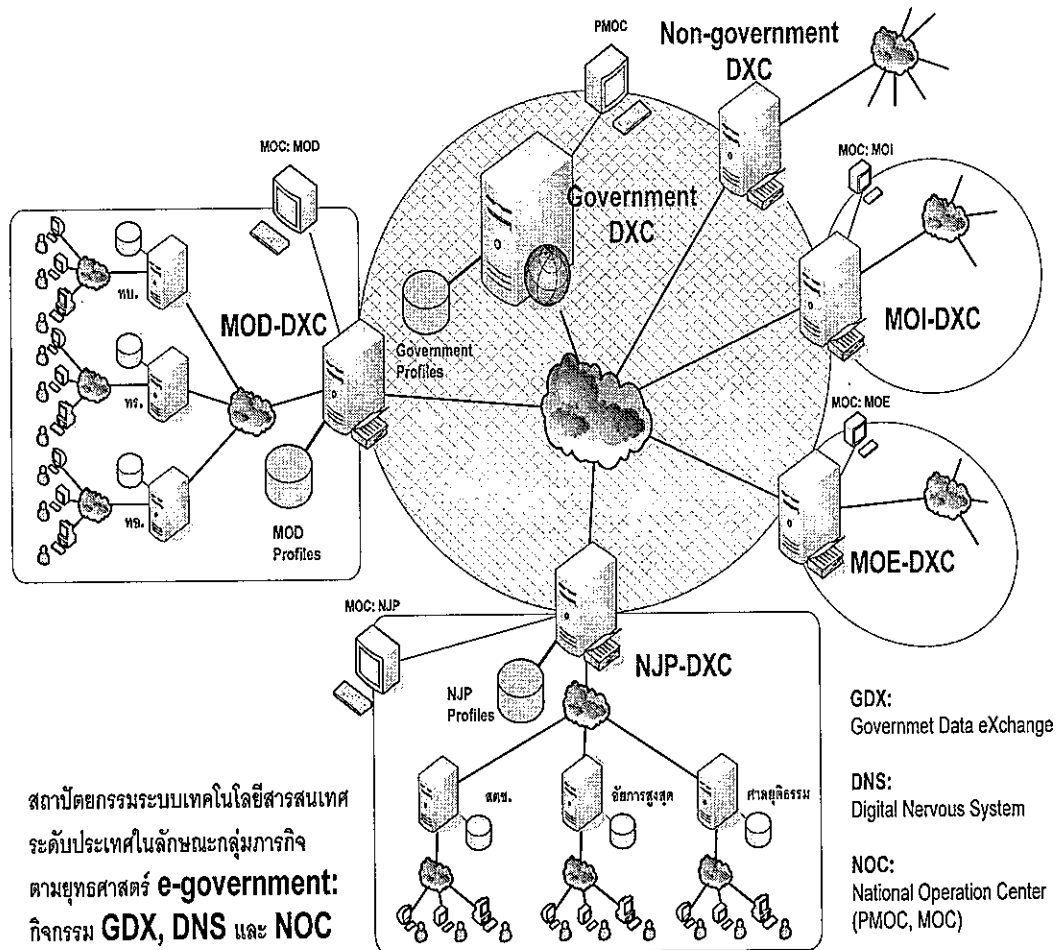
5.7. การเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่าง NJP-DXC กับศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐอื่นๆ

นโยบายทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย ในกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) มุ่งสู่เป้าหมายของการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความโปร่งใสในการดำเนินการของภาครัฐ โดยมีกิจกรรมได้แก่ การพัฒนาศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (Government Data eXchange: GDX) โครงข่ายประสาทดิจิทัล (Digital Nervous System: DNS) ศูนย์สารสนเทศนายกรัฐมนตรี (National Operation Center: NOC) เป็นต้น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ได้มีการประชุมและวางมาตรฐานใน

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้หน่วยงานในภาครัฐได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกันเช่น ebXML, e-Government XML Namespace เป็นต้น

แนวทางในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมจึงมีการวางแผนเพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้มีการเตรียมการรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบเทคโนโลยีของแต่ละหน่วยงานอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาไปสู่การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับกระทรวงได้โดยใช้หลักการเดียวกันและสามารถนำระบบของทุกกระทรวงมาเชื่อมโยงกันเช่นเดียวกับแผนการสร้างโครงข่ายประสาทดิจิทัล หรือ DNS นอกจากนี้ยังสามารถใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงนี้ให้สามารถทำงานสนับสนุนการใช้งาน MOC (Ministry Operation Center) ของทุกกระทรวง และ PMOC (Prime Minister Operation Center) อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น แนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศนี้ สามารถนำไปใช้เชื่อมโยงได้ในระดับกระทรวง และในระดับชาติ เพื่อบูม่งสู่ความเป็นเลิศอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพทั้งในกระบวนการยุติธรรมและภารกิจต่างๆ ของประเทศไทย โดยผลปรากฏ ดังรูป

แผนภาพที่ 5.5 สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศระหว่างกระทรวง

5.8. สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมระยะที่ 2 (ปีที่ 5 – ปีที่ 8)

สำหรับการวางแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมในระยะที่ 2 มี 2 แนวทางที่สามารถทำได้ ดังนี้

แนวทางที่ 1 ปรับปรุงระบบเทคโนโลยีแบบรวมศูนย์ให้มีประสิทธิภาพ

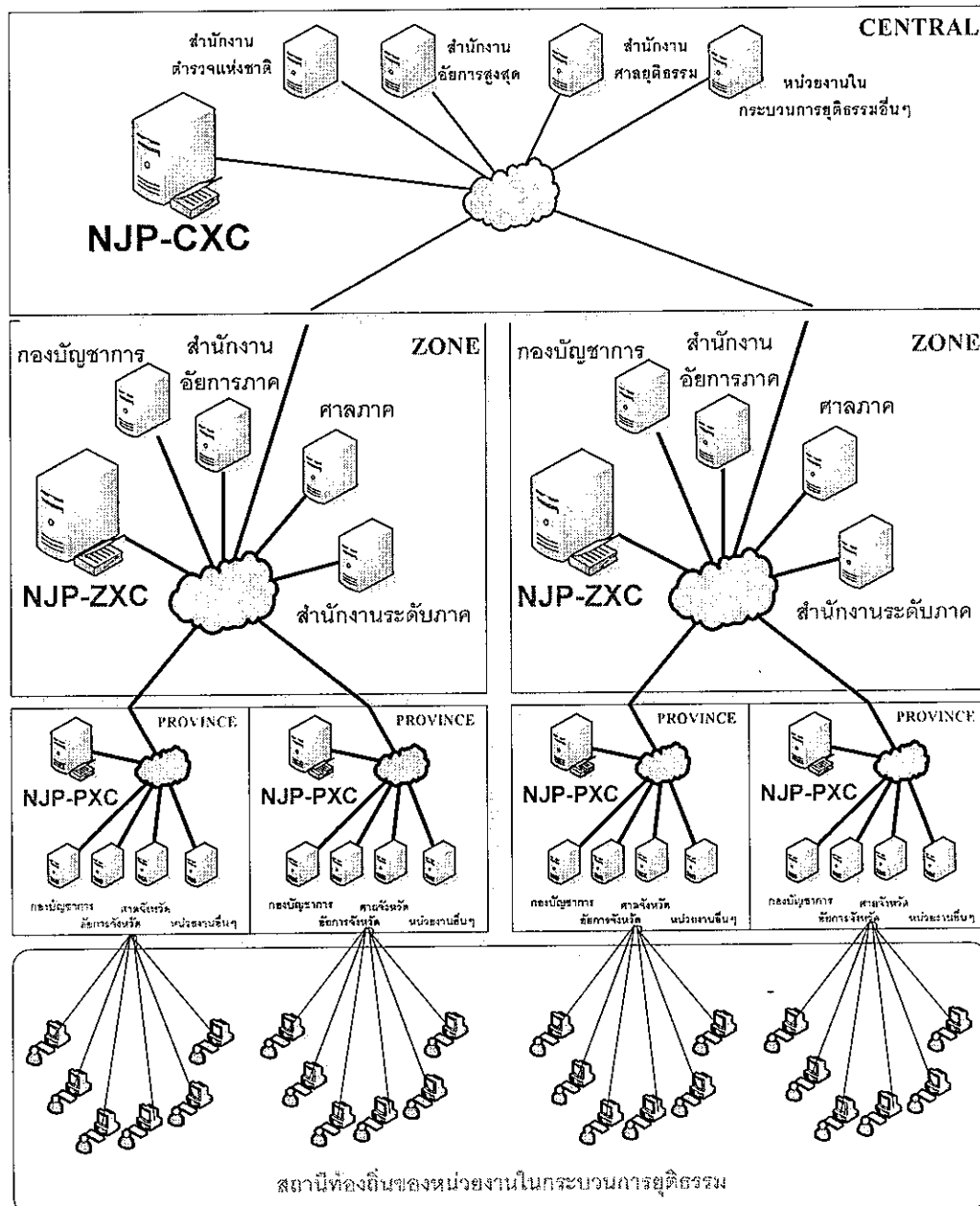
ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมของแต่ละหน่วยงานส่วนใหญ่ยังเป็นระบบรวมศูนย์ที่มีระบบงานทั้งแบบ Client-Server และ Web-based ในการพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถทำได้โดยปรับปรุงระบบที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ครอบคลุมการทำงานไปยังส่วนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง โดยการวางโครงสร้างของการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลอย่างมีแบบแผน มีการพัฒนาระบบความปลอดภัยและระบบเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาระบบเชื่อมต่อกับระบบ DXC โดยยึดถือมาตรฐานและข้อตกลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากแผนงาน/โครงการตามแผนแม่บทเทคโนโลยีฉบับที่ 1 โดยระบบ DXC ยังสามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเช่นเดิม แต่สามารถติดต่อกับระบบของหน่วยงานฯ ได้โดยไม่ต้องผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับจัดการข้อคำร้อง (Query manager)

แนวทางที่ 2 เปลี่ยนแปลงไปสู่การทำงานแบบท้องถิ่น

การทำงานของกระบวนการยุติธรรมในอนาคตมีแนวโน้มไปสู่การทำงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่มากขึ้น โดยส่วนกลางทำหน้าที่กำกับนโยบายและวางแผน และรับข้อมูลเชิงสถิติมากกว่าข้อมูลในรายละเอียด และหน่วยงานในพื้นที่มีความต้องการในการติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น หน่วยงานในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้เก็บข้อมูลด้านปฏิบัติการเอง เพื่อให้ได้รับความสะดวกในการทำงาน

การกระจายระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานไปสู่พื้นที่ (ดังแผนภาพที่ 5.6) จึงเป็นอีกแนวทางที่ควรดำเนินการ การประยุกต์ใช้สถาปัตยกรรมแบบกระจายกับระบบ DXC ก็ยังสามารถทำได้ทั้งในระดับภาคและระดับจังหวัดตามความเหมาะสม เป็นประโยชน์ในด้านการลดค่าใช้จ่ายโดยรวม การลดเวลาในการทำงานในพื้นที่ และการของบประมาณท้องถิ่นมาช่วยเหลือเพิ่มเติม ส่วนในด้านการพัฒนาระบบงาน หน่วยงานท้องถิ่นสามารถออกแบบระบบงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยยึดถือมาตรฐานและข้อตกลงต่างๆ จากส่วนกลาง และกระบวนการยุติธรรม

NJP-IT SYSTEM ARCHITECTURE (Phase 2)

NJP : National Justice Process

CXC : Central eXchange Center

ZXC: Zone eXchange Center

PXC : Provincial eXchange Center

สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมระยะที่ 2 (ปีที่ 5 – ปีที่ 8)

แผนภาพที่ 5.6 สถาปัตยกรรมการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมระยะที่สอง

บทที่ 6 แผนงาน/โครงการสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมจะบังเกิดผลเป็นรูปธรรมที่สอดคล้องทั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน จำเป็นต้องมีการกำหนดแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาวิเคราะห์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทำให้ได้ทราบถึงปัญหาที่มีอยู่ และลำดับความสำคัญของปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขก่อนและหลัง นอกจากนี้การนำวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนามาพิจารณาร่วมกันทำให้สามารถถ่ายทอดเป็นแผนงาน/โครงการสำคัญที่สนับสนุนการเชื่อมโยงข้อมูลอันจะยังผลให้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อย่างแท้จริง ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการภายใต้แต่ละยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

จำนวนแผนงาน/โครงการ

1 แผนงาน / 2 โครงการ

1. แผนงานพัฒนากระบวนการทำงานแบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

หลายหน่วยงานยังไม่สามารถรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์และพัฒนาให้มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

กระบวนการทำงาน (Business process) ในบางส่วนจึงควรมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เอื้อต่อการเก็บข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถจัดเก็บได้ง่าย สืบค้นข้อมูลได้สะดวก และสามารถรองรับเอกสารจำนวนมากได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ระบบงานสามารถรองรับการจัดเก็บข้อมูลแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้
2. เพื่อให้สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
3. เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนเอกสารระหว่างหน่วยงานผ่านระบบสารสนเทศได้
4. เพื่อลดการเก็บข้อมูลและการทำงานที่ซ้ำซ้อน

แนวทาง

1. วิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานหลัก ความต้องการใช้และแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
2. ปรับกระบวนการทำงานให้เหมาะสมกับระบบงานแบบอิเล็กทรอนิกส์
3. จัดทำมาตรฐานรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์และพัฒนาระบบบริหารจัดการเก็บและค้นหาเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
4. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรับส่งผ่านข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

2. โครงการจัดทำมาตรฐานและข้อตกลงสำหรับการบูรณาการข้อมูลจำเป็นกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

การบูรณาการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสามารถปรับปรุงเพิ่มเติมให้ครอบคลุมสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปัจจุบัน ยังขาดมาตรฐานข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน ทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลล่าช้า จึงควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำมาตรฐานข้อมูล และข้อตกลงสำหรับการบูรณาการข้อมูลให้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีมาตรฐานข้อมูล และข้อตกลงสำหรับการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม
2. เพื่อให้มีแนวทางดำเนินการสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

แนวทาง

1. จัดการประชุมเพื่อกำหนดมาตรฐานข้อมูล ข้อตกลง และขั้นตอนการปฏิบัติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามนโยบายของรัฐบาล
2. กำหนดแนวทางให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมปฏิบัติตามข้อตกลงมาตรฐานและขั้นตอนการปฏิบัติ
3. วางแนวทางให้มีกลไก หรือองค์กรดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปี

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 3,000,000 บาท

3. โครงการสำรวจ และประมวลผลข้อมูลกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

การรวบรวมสถิติและข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมนั้น แม้ว่าจะเป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์แต่ก็ยังไม่ครบถ้วน และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในสังคม

นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยสถิติข้อมูลต่างๆ ยังขาดความต่อเนื่อง จึงควรมีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากประชาชน เพื่อเปรียบเทียบและปรับปรุงข้อมูลให้มีความถูกต้องแม่นยำ และสามารถนำไปใช้ปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลกระบวนการยุติธรรมของภาครัฐและประชาชน
2. เพื่อปรับปรุงกระบวนการกำหนดนโยบายและแผนให้ถูกต้องและเหมาะสม

แนวทาง

1. กำหนดรูปแบบ และเตรียมการสำรวจในเชิงวิชาการ
2. สำรวจข้อมูลของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับงานในกระบวนการยุติธรรม
3. นำระบบสารสนเทศมาใช้วิเคราะห์เชิงสถิติ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรม
4. วางแนวทางในการนำเสนอข้อมูลในเชิงกลยุทธ์และยุทธศาสตร์สำหรับกระบวนการยุติธรรม

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 15,000,000 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของกระบวนการยุติธรรม

จำนวนแผนงาน/โครงการ

3 แผนงาน / 4 โครงการ

1. แผนงานวิเคราะห์และสนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมประสบปัญหาขาดแคลนอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และโปรแกรมประยุกต์ โดยอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับภารกิจและบุคลากร จึงควรมีการวิเคราะห์โครงสร้าง และภารกิจของหน่วยงานฯ เพื่อกำหนดความต้องการตามความเป็นจริง และสนับสนุนงานในกระบวนการยุติธรรมโดยรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีศักยภาพในการบูรณาการข้อมูล

แนวทาง

1. ประเมินศักยภาพของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยละเอียด
2. กำหนดความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงาน
3. นำเสนอรายงานผลการวิเคราะห์ และแนวทางการปฏิบัติขั้นต่อไปแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี

ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และกระทรวงยุติธรรม

2. แผนงานการใช้เทคโนโลยีด้านวิติทัศน์ในกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เริ่มมีการนำเทคโนโลยีด้านวิติทัศน์มาใช้งานทั้งในการประชุมภายในและระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งมีความต้องการนำไปขยายผลต่อในงานด้านพิจารณาคดี ได้แก่ การคัดฟ้อง การฝากขัง และการสืบพยาน เป็นต้น

การดำเนินการดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมาก โดยสามารถลดขั้นตอนเวลา และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีด้านวิติทัศน์มาใช้อย่างทั่วถึง และเป็นมาตรฐานอย่างมีแบบแผนและประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดขั้นตอน เวลา และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

แนวทาง

1. กำหนดกิจกรรมที่สามารถนำเทคโนโลยีด้านวิติทัศน์มาใช้ประโยชน์สำหรับแต่ละหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน
2. กำหนดมาตรฐาน และข้อตกลง
3. จัดหาและเตรียมพร้อมทั้งด้านอุปกรณ์ และบุคลากร
4. ประสานเพื่อให้มีการใช้ ระเบียบ ข้อตกลง อย่างเป็นระบบ

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

3. แผนงานระบบสารสนเทศเพื่อพิสูจน์ทราบข้อมูลบุคคล (Personal Identification Validation Center)

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ มีการเก็บข้อมูลหลากหลายโดยใช้วิธีการต่างๆ ได้แก่ การตรวจสอบระบบลายพิมพ์นิ้วมือ ระบบข้อมูลทะเบียนราษฎร ระบบ DNA ระบบภาพถ่ายบุคคล เป็นต้น การตรวจสอบยืนยันตัวบุคคลอาจต้องมีการส่งข้อมูลไปยังหลายหน่วยงาน ทำให้เกิดความล่าช้า ซ้ำซ้อน จึงควรมีการให้บริการแบบ One Stop Service สำหรับการพิสูจน์ทราบข้อมูลบุคคล และให้มีหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญรับผิดชอบ โดยเฉพาะเพื่อความเป็นเอกภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีบริการแลกเปลี่ยนเพื่อการตรวจสอบข้อมูลบุคคลแบบ One Stop Service ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว ถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น
2. เพื่อให้มีหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญรับผิดชอบโดยเฉพาะอย่างเป็นเอกภาพ

แนวทาง

1. สำรวจรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลบุคคลของหน่วยงานต่างๆ
2. ออกแบบ และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ เชื่อมโยง สืบค้น และยืนยันตัวบุคคล
3. กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ และระเบียบปฏิบัติในการใช้ข้อมูลบุคคล
4. พิจารณาบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

4. โครงการพัฒนาศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ (Data eXchange Center หรือ DXC)

หลักการและเหตุผล

กระบวนการยุติธรรมจำเป็นต้องมีศูนย์กลางเพื่อดำเนินการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ กำหนดมาตรฐานเทคโนโลยีให้หน่วยงานฯ ปรับมาใช้ในแนวทางเดียวกัน และเป็นศูนย์กลางเพื่อเชื่อมโยงระบบและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์กลางสำหรับกระบวนการยุติธรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีศูนย์กลางดำเนินการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม และประสานการใช้มาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศในแนวทางเดียวกัน
2. เพื่อให้เกิดการบริการข้อมูลแบบ One Stop Service ในกระบวนการยุติธรรมอย่างเต็มรูปแบบ และมีประสิทธิภาพ

แนวทาง

1. เลือกสรรหน่วยงาน และคณะทำงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรับผิดชอบโครงการในชั้นเริ่มต้นและชั้นต่อไป
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสำหรับการสร้างศูนย์ข้อมูลฯ DXC ตามแนวทางของแผนแม่บทฯ และใช้มาตรฐานตามข้อตกลงในการบูรณาการข้อมูลที่เป็นในกระบวนการยุติธรรม
3. กำหนดขั้นตอนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับหน่วยงานฯ ในการบูรณาการข้อมูลตามข้อตกลง
4. ดำเนินการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและขั้นตอน

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 150,000,000 บาท

5. โครงการนำร่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมต้นแบบ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเชื่อมโยงกัน การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานโดยฉับพลันทำได้ยาก และอาจจะไม่ได้ผลที่สมบูรณ์ ดังนั้นจึงควรมีการทดสอบวิธีการที่เหมาะสมในแบบขนานสำหรับการทำงานแบบเดิม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินงานตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
2. เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและเชื่อมโยงการดำเนินงานให้ครอบคลุมทั้งระบบ และนำไปเป็นรูปแบบสำหรับขยายผลในพื้นที่ต่างๆ

แนวทาง

1. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่
2. ชี้แจงและทำความเข้าใจถึงขั้นตอนและขอบเขตการทำงาน
3. แต่งตั้งคณะทำงานในระดับพื้นที่เพื่อประสาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน
4. กำหนดแผนการปฏิบัติงานและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้
5. ติดตาม ประเมินผล และรายงานต่อคณะอนุกรรมการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน
6. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและผลประโยชน์ที่ได้รับให้ประชาชนได้รับทราบ

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 35,000,000 บาท

6. โครงการตรวจสอบสถานะหมายจับออนไลน์

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน ข้อมูลหมายจับมีอยู่อย่างกระจัดกระจายในหลายหน่วยงาน ทำให้การตรวจสอบสถานะเป็นไปได้ลำบาก และก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานและประชาชน จึงควรมีการบูรณาการข้อมูลอย่างเร่งด่วน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบสถานะของหมายจับได้โดยฉับพลันทันที
2. เพื่อลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อหน่วยงาน และประชาชน

แนวทาง

1. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำข้อตกลงในการจัดเก็บ และใช้ข้อมูลหมายจับ
2. วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 5,000,000 บาท

7. โครงการส่งสำเนาคำพิพากษาทางอิเล็กทรอนิกส์

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน หลายหน่วยงานมีความต้องการสำเนาคำพิพากษาเพื่อใช้ในการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งจะต้องทำการร้องขอการคัดลอกจากศาลทุกสำเนา และอยู่ในรูปเอกสาร ทำให้เสียเวลา และค่าใช้จ่ายสูง บางกรณี หน่วยงานฯต้องผลักภาระไปยังประชาชนผู้ได้รับผลประโยชน์ ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการร้องขออนุมัติและส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ แก่ผู้มีสิทธิจะช่วยให้งานมีความสะดวก รวดเร็ว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดเวลา และค่าใช้จ่ายในการคัดลอกเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อให้หน่วยงานสามารถให้บริการประชาชนได้เต็มที่

แนวทาง

1. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำข้อตกลงในการจัดเก็บ และใช้ข้อมูลสำเนาคำพิพากษา
2. วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี

ผู้รับผิดชอบ ศาลยุติธรรม

งบประมาณ 5,000,000 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

จำนวนแผนงาน/โครงการ

0 แผนงาน / 1 โครงการ

1. โครงการพัฒนาเครือข่ายกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความยุ่งยากในการสรรหา และใช้ระบบเครือข่าย ตลอดจนการรักษาความปลอดภัย เมื่อมีการบูรณาการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม จึงควรต้องมีการสรรหาเครือข่ายเฉพาะที่สามารถเชื่อมโยงระบบถึงกัน อีกทั้งสามารถให้ความช่วยเหลือหน่วยงานฯในด้านระบบเครือข่ายเพื่อใช้ในการกิจหลัก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีเครือข่ายเฉพาะของกระบวนการยุติธรรม ที่มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์
2. เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีทางเลือกในการขอ/เข้าใช้ระบบเครือข่ายกลางสำหรับภารกิจ
3. เพื่อให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกับหน่วยงานรัฐภายนอกกระบวนการยุติธรรม
4. เพื่อให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกับองค์กรอิสระและหน่วยงานต่างประเทศ

แนวทาง

1. วิเคราะห์ความต้องการด้านเครือข่ายของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
2. ออกแบบระบบเครือข่าย และวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนเริ่มจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาค
3. เริ่มเลือกสรรจัดจ้างผู้ให้บริการดำเนินการ
4. ติดตาม ประเมินผลสถานภาพของระบบเครือข่ายจากการใช้งานของหน่วยงานฯ

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 500,000,000 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงการยุติธรรม

จำนวนแผนงาน/โครงการ

0 แผนงาน / 3 โครงการ

1. โครงการกำหนดมาตรฐานการวางแผนการกู้ข้อมูล และระบบเทคโนโลยี

หลักการและเหตุผล

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต้องมีการเตรียมพร้อมสำหรับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ วินาศภัย หรือ จลาจล ที่มีผลทำให้ระบบเทคโนโลยีไม่สามารถให้บริการได้ จึงควรมีการเตรียมการให้พร้อมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีศูนย์เทคโนโลยีสำรอง และมาตรการการจัดการ เรื่อง Disaster recovery

แนวทาง

1. สำรวจ และวิเคราะห์โครงสร้างระบบเทคโนโลยีของศูนย์เทคโนโลยีฯของหน่วยงานในกระทรวงการยุติธรรมเพื่อหาจุดร่วม
2. ประสานกับหน่วยงานในกระทรวงการยุติธรรมเพื่อทำข้อตกลงในการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสำรอง เรื่อง ค่าใช้จ่าย โครงสร้าง แนวทาง และอื่นๆ
3. มอบหมายให้มีหน่วยงานในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสำรอง

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 5,000,000 บาท

2. โครงการกำหนดมาตรฐานเทคโนโลยีความมั่นคงปลอดภัยในกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศที่แตกต่างกันทำให้ยากต่อการบูรณาการ รวมทั้ง วิธีการให้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลยังไม่มีมาตรฐาน เมื่อมีการย้ายตำแหน่งหน้าที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงสิทธิทำให้เกิดความยุ่งยาก

ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดมาตรฐาน และวิธีปฏิบัติให้ไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งวางแผนทางในการตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูลของบุคคลต่างๆ เพื่อควบคุมการใช้งานให้เหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีมาตรฐานด้านสิทธิการเข้าถึงข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม
2. เพื่อให้มีกฎ ระเบียบและวิธีปฏิบัติในการใช้ข้อมูล การโอนย้ายสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล และการห้ามปฏิเสธความรับผิดชอบ เป็นมาตรฐาน

แนวทาง

1. จัดการประชุมสัมมนาเพื่อกำหนดข้อตกลง ระเบียบปฏิบัติ มาตรฐานในการกำหนดสิทธิ และการตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูล
2. วางแนวทางปฏิบัติตามข้อตกลงสำหรับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
3. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เรื่องข้อปฏิบัติแก่หน่วยงานเพื่อเผยแพร่สู่เจ้าหน้าที่ให้มีวินัยในการใช้ข้อมูลฯ

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 5,000,000 บาท

3. โครงการกำหนดมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีในการรักษาความปลอดภัยของศูนย์ข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องมีการกำหนดสิทธิการเข้าถึงพื้นที่ศูนย์ข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม การก่อวินาศกรรม รวมทั้งการตรวจสอบการเข้าถึงพื้นที่ของบุคคลต่างๆ โดยมีการวางแผนต่างๆอย่างเป็นขั้นตอน และกำหนดให้เป็นระเบียบปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ศูนย์มีระเบียบและความปลอดภัย

แนวทาง

1. จัดการประชุมสัมมนาเพื่อกำหนดข้อตกลง ระเบียบปฏิบัติในการกำหนดสิทธิ และการตรวจสอบการเข้าถึงพื้นที่ศูนย์เทคโนโลยีฯของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
2. ทดลองศูนย์นำร่อง เพื่อจัดให้เป็นศูนย์ต้นแบบสำหรับการรักษาความปลอดภัย
3. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เรื่องข้อปฏิบัติแก่หน่วยงานเพื่อเผยแพร่สู่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 10,000,000 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

จำนวนแผนงาน/โครงการ

0 แผนงาน / 2 โครงการ

1. โครงการฝึกอบรมผู้บริหารและบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันหน่วยงานต่างๆในกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีทัศนคติและองค์ความรู้แตกต่างกัน

บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ทักษะ และวินัยในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรองรับการทำงานแบบอิเล็กทรอนิกส์และการเชื่อมโยงงานในกระบวนการยุติธรรม
2. เพื่อเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามภารกิจที่กำหนด

แนวทาง

1. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้บริหาร และบุคลากรในระดับต่างๆ
2. ดำเนินการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. ประเมินผลการฝึกอบรมและพิจารณาขอประกาศนียบัตรรับรอง

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 75,000,000 บาท

2. โครงการปรับปรุงสายงานวิชาชีพบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

โครงสร้างของหน่วยงานต่างๆในกระบวนการยุติธรรมยังไม่ได้กำหนดตำแหน่งและความก้าวหน้าทางวิชาชีพที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถจูงใจบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาทำงานได้อย่างเพียงพอ จึงมีความจำเป็นต้องเสริมสร้างสิ่งจูงใจแก่บุคลากรเหล่านี้อย่างจริงจัง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ
2. เพื่อให้บุคลากรมีความพึงพอใจ และรู้สึกมั่นคงในงานวิชาชีพ

แนวทาง

1. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานกำหนดสายงานวิชาชีพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
2. เสนอผลการพิจารณาสายงานวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่อหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความเห็นชอบและดำเนินการให้มีผลทางปฏิบัติ

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 1,000,000 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนามาตรฐานระเบียบ ข้อบังคับให้สอดคล้องต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

จำนวนแผนงาน/โครงการ

0 แผนงาน / 1 โครงการ

1. โครงการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

หลักการและเหตุผล

การแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การปฏิบัติงานภายในและระหว่างหน่วยงานมีความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง และตรวจสอบได้ แต่เนื่องจากกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นอุปสรรค หรือข้อจำกัดในการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเกิดความสะดวกรวดเร็ว และสามารถตรวจสอบได้

แนวทาง

1. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อ วิเคราะห์ ปรับปรุง ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม
2. นำเสนอผลการปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ต่อหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความเห็นชอบและดำเนินการให้มีผลทางปฏิบัติ

ระยะเวลาดำเนินการ ทุกปี

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงยุติธรรม

งบประมาณ 5,000,000 บาท

โครงการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

แผนงาน/โครงการที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ แผนงาน/โครงการหลักที่จะช่วยในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลของกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ยังมีโครงการที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงานที่สนับสนุนและสอดคล้องกับเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม จำนวน 23 โครงการ โดยมีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. โครงการการพัฒนาคัดกรองข้อมูลงานคุมประพฤติ

หลักการและเหตุผล

การคุมประพฤติเป็นวิธีการสมัยใหม่ตามหลักอาชญาวิทยาที่นำมาใช้ต่อผู้กระทำผิดรายบุคคลในคดีไม่ร้ายแรง เป้าหมายคือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคม เลี่ยงการลงโทษจำคุก ซึ่งอาจทำให้ผู้กระทำผิดมีมลทินติดตัว ลดค่าใช้จ่ายรัฐในงานราชทัณฑ์ เปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดได้ใช้ชีวิตกับครอบครัวตามปกติ และเป็นการป้องกันสังคมจากอาชญากรรม จากภารกิจและเป้าหมายด้านบุคคลและการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการบริหารงานคุมประพฤติในเชิงรุก จำเป็นต้องใช้ข้อมูลหลายส่วนประกอบเข้าด้วยกัน เช่น บุคคล สถานที่ คดี ฯลฯ ทั้งของกรมคุมประพฤติเองและของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้ข้อมูลเหล่านี้เหมาะสมกับการใช้ในระดับบริหารหลายระดับ รวมถึงการตอบสนองความต้องการได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุม และทันต่อสถานการณ์ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีระบบสารสนเทศอีกระดับขั้นหนึ่งในรูปของ “คลังข้อมูลงานคุมประพฤติ” (Probation Data Warehouse) เพื่อรองรับความต้องการและการใช้งานดังกล่าว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลและระบบข้อมูลการคุมประพฤติ ที่สามารถสนับสนุนการบริหารงานคุมประพฤติทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ
2. เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศของคลังข้อมูลงานคุมประพฤติให้ครอบคลุมการใช้งานในระดับหน่วยงานและบุคคล

ผู้รับผิดชอบ กรมคุมประพฤติ

2. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศการคุมประพฤติ (Geographic Information System for Probation Affairs : GISPA)

หลักการและเหตุผล

ภารกิจหลักเดิมของกรมฯ คือ งานคุมประพฤติผู้ใหญ่ และหลังจากปฏิรูประบบราชการกรมฯ มีภารกิจเพิ่มขึ้นในงานรับโอน 2 ส่วน คือ งานคุมประพฤติเด็ก (บางส่วน) ซึ่งงานส่วนนี้โอนมาจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กับ การคุมประพฤติผู้ได้รับการลดโทษ และพักการลงโทษ ซึ่งงานส่วนนี้โอนมาจากกรมราชทัณฑ์ และภารกิจที่เกิดขึ้นใหม่ตามพรบ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับรักษา ทำให้การบริหารงานในขอบเขตดังกล่าวกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมฯ จำเป็นต้องมีระบบสารสนเทศที่มีขอบเขตความสามารถในการให้บริการข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ได้อย่างรวดเร็ว ครบถ้วน ความต้องการในทุกสถานการณ์ การพัฒนาระบบสารสนเทศการคุมประพฤติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานเชิงพื้นที่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบข้อมูลและสารสนเทศเชิงพื้นที่ ให้เป็นกลไกสนับสนุนการบริหารงานคุมประพฤติ ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด จนถึงระดับประเทศ หรือระดับใด ๆ ตามที่ต้องการ
2. เพื่อให้ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่ที่พัฒนา เป็นระบบแกนกลางในการเชื่อมโยงของฐานข้อมูลด้านการคุมประพฤติ และฐานข้อมูลของงานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รวมถึงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจเกี่ยวพัน และ/หรือสัมพันธ์กัน ในรูปแบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้รับผิดชอบ กรมคุมประพฤติ

3. โครงการพัฒนาระบบบังคับคดีแพ่งและระบบคลังข้อมูล

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากนโยบายรัฐบาล ที่ให้มีการพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาภาครัฐ (E – Government) กรมบังคับคดีต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคข้อมูลข่าวสาร โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ ทั้งทางด้านบริหารจัดการและบริการประชาชนแบบบูรณาการ แต่ในปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมบังคับคดียังเป็นสถาปัตยกรรมแบบเดิม เรียกว่า Client – Server การพัฒนา ระบบงาน (Application) ก่อนข้างเป็นระบบปิด ฐานข้อมูลเป็นแบบกระจาย (Distributed) แบบต่างคนต่างทำ ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำเสนอผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมบังคับคดี จึงมีนโยบายที่จะบูรณาการระบบฐานข้อมูลกลาง เพื่อพัฒนาและจัดทำคลังข้อมูลกลาง สำหรับใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการนำเสนอรายงานร่วมกับทุกหน่วยงานในสังกัด เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและเรียกใช้ข้อมูล จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดแนวทาง ขั้นตอนและออกแบบการจัดเก็บข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ในกรมบังคับคดีให้เป็นมาตรฐาน เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงและหน่วยงานภายนอก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบงานบังคับคดีแฟ่งให้สามารถปฏิบัติงานบนอินเทอร์เน็ตได้
2. เพื่อพัฒนาระบบงานบังคับคดีแฟ่งให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อการปฏิบัติงานและบริการประชาชน
3. เพื่อให้มีระบบคลังข้อมูลที่สามารถตอบสนองการบริหารจัดการที่ทันสมัย และมีความถูกต้องของข้อมูล
4. เพื่อให้สามารถบริการประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลการบังคับคดีทางอินเทอร์เน็ต
5. เพื่อการบริหารจัดการ ระบบ MIS , PSO และ DOC ของกรมบังคับคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
6. เพื่อให้กรมบังคับคดีสามารถรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ

ผู้รับผิดชอบ กรมบังคับคดี

4. โครงการระบบบังคับคดีล้มละลาย พื้นฟูกิจการฯ และวางทรัพย์

หลักการและเหตุผล

กรมบังคับคดีได้พัฒนาระบบบังคับคดีล้มละลาย สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานและบริหารงานบังคับคดีล้มละลายมาตั้งแต่ปี 2540 แต่เนื่องจากภายหลังการปฏิรูประบบราชการ ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานบังคับคดีล้มละลาย ได้มีการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนไปจากเดิม จึงทำให้ระบบงานดังกล่าว ไม่สามารถตอบสนองต่อการบริหารและการปฏิบัติงานบังคับคดีล้มละลายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ในปัจจุบัน รวมทั้งรูปแบบและเทคโนโลยีที่ใช้ในการพัฒนาระบบงานเดิมมีข้อจำกัดในการใช้เครือข่าย เพื่อประสานข้อมูลทั้งด้านการรวบรวมจัดเก็บ การบำรุงรักษาและพัฒนาระบบเพิ่มเติม (Upgrade) จึงจำเป็นต้องทำอย่างยั่งยืนที่กรมบังคับคดีจะต้องทำการพัฒนาระบบงานบังคับคดีล้มละลายใหม่ให้ทันสมัย เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ สามารถรองรับงานในปัจจุบันได้ การพัฒนาระบบจะมีการสร้างฐานข้อมูลกลางของการบังคับคดีล้มละลาย ที่รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลจากการทำงานของหน่วยงานในสังกัดทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ฐานข้อมูลดังกล่าวสามารถตอบสนองภารกิจของศูนย์ปฏิบัติการ

ระดับกรม Department Operation Center (DOC) และสามารถอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการด้านการบังคับคดีล้มละลายรวมทั้งสามารถเปิดให้บริการกับประชาชนผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของการบังคับคดีล้มละลายให้สามารถตอบสนองและรองรับความต้องการของผู้ใช้งาน (USER) ในทุกระดับ ทั้งด้าน Hardware Software Network Database และ Security อย่างเหมาะสมและเพียงพอ
2. เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของการบังคับคดีล้มละลายให้สามารถใช้เป็นระบบปฏิบัติงานในด้านการบังคับคดีล้มละลายของกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ที่สามารถตอบสนอง ความต้องการของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และประชาชนได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของการบังคับคดีล้มละลายให้มีฐานข้อมูลกลางของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีล้มละลายให้สามารถตอบสนองภารกิจของกรมบังคับคดี และศูนย์ปฏิบัติการระดับกรม Department Operation Center (DOC) ได้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพ

ผู้รับผิดชอบ กรมบังคับคดี

5. โครงการยึดทรัพย์และประกาศขายทอดตลาดด้วยระบบ GIS

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันภูมิศาสตร์สารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันค่อนข้างมากเพื่อใช้อำนวยความสะดวกในการทำงาน การค้นหาข้อมูลต่างๆโดยอ้างอิงกับสถานที่โดยสามารถเห็นได้จากพัฒนาการของเทคโนโลยี ในประเทศไทยเองก็ได้มีหลายหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของภาครัฐและหน่วยงานของเอกชนเองก็ตามได้มีการนำเทคโนโลยีนี้เข้าไปใช้ควบคู่กับระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานได้มีการจัดเก็บไว้โดยเฉพาะกับหน่วยงานที่ต้องมีการอ้างอิงสถานที่ต่างๆ เช่น กรมการผังเมือง, กรมที่ดิน, บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์, ธนาคาร ฯลฯ พร้อมกันนี้นอกจากที่จะใช้งานในหน่วยงานแล้วยังมีการเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับความสะดวกอีกด้วยโดยผ่านเครือข่ายระบบอินเทอร์เน็ต

กรมบังคับคดีมีการจัดเก็บข้อมูลของอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ในการทำงานภายในองค์กรมีการนำข้อมูลมาใช้ในการเผยแพร่ให้กับประชาชนที่มีความต้องการทราบข้อมูลของอสังหาริมทรัพย์ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของบ้าน ที่ดิน ที่ทำการประกาศขายซึ่งทั้งหมดนี้จะต้องมีการอ้างอิงสถานที่ตั้งของทรัพย์สินโดยเชื่อมโยงกับระบบอินเทอร์เน็ตผ่าน Website ของทางกรมบังคับคดี เพื่อให้ประชาชนผู้ที่เข้ามาสืบค้นข้อมูล สามารถที่จะทราบสถานที่ตั้งได้โดยง่าย

ซึ่งในปัจจุบันการบริการในส่วนของสถานที่ตั้ง (แผนที่) ยังเป็นข้อมูลที่ได้จัดทำโดยเจ้าหน้าที่ของทางกรมบังคับคดีที่ทำการสำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ภายใน ซึ่งจะต้องประสบปัญหาในเรื่องความชัดเจนของแผนที่ความถูกต้องของข้อมูลเพื่อใช้ในการเดินทาง โครงการจัดทำระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GIS) เป็นการนำข้อมูลของกรมบังคับคดีเชื่อมโยงเข้ากับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) นำข้อมูลออกเผยแพร่ผ่าน website ของทางกรมบังคับคดี สำหรับบริการข้อมูลแก่ประชาชนโดยมีความถูกต้องสูงสุด และเพื่อประโยชน์สูงสุดพร้อมกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ระบบฐานข้อมูลประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินบนอินเทอร์เน็ตของกรมบังคับคดีเชื่อมโยงกับระบบแผนที่ทางภูมิศาสตร์ โดยครอบคลุมในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและทั่วประเทศไทยในการบริการประชาชน
2. เพื่อให้ประชาชนสามารถดูแผนที่ที่ตั้งทรัพย์สินที่มีความถูกต้องมากที่สุด และได้รับความสะดวก รวดเร็ว ในการค้นที่ตั้งทรัพย์สินบนอินเทอร์เน็ต ได้ทั่วประเทศ
3. เพื่อมีระบบแผนที่ทางภูมิศาสตร์เพื่อกำหนดที่ตั้งทรัพย์สินได้อย่างถูกต้องทั่วประเทศ

ผู้รับผิดชอบ กรมบังคับคดี

6. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศสำนวนคดีของศาลชั้นต้นและศาลสูง

หลักการและเหตุผล

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน มาตรา 236 และมาตรา 241 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 37 และประมวลกฎหมายอาญามาตรา 179 นอกจากจะได้ กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคดีของศาลจะต้องกระทำโดยผู้พิพากษาครบองค์คณะในแต่ละชั้นศาลแล้ว การนั่งพิจารณาคดีในศาลจะต้องกระทำอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรมโดยมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหาย และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของคู่ความคดีอันจะมีผลต่อความเชื่อถือ ศรัทธาของประชาชนต่อระบบกระบวนการยุติธรรมของประเทศ

ศาลยุติธรรมในฐานะองค์กรหนึ่งในสถาบันศาลของประเทศได้เร่งรัดการดำเนินการตามแนวทางของ บทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุดในการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศ โดยได้นำระบบการพิจารณาคดีต่อเนื่องมาเริ่มต้นใช้กับงานศาลยุติธรรมสำหรับโครงการนำร่อง 6 แห่งและจะขยายผลเพื่อใช้กับศาลยุติธรรมทั่ว ราชอาณาจักรต่อไปภายในปี พ.ศ. 2545 นี้พบว่า การจะดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายการพิจารณาคดีอย่างต่อเนื่องมีความจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการติดตามสำนวนคดีที่มีเป็นจำนวนมากในแต่ละศาล และรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับสำนวนคดีและงานการเงิน

ของสำนวนคดีซึ่งถือเป็นงาน ด้านธุรการของแต่ละศาลด้วยระบบและเทคโนโลยีเครือข่ายสารสนเทศที่ทันสมัย มีความเที่ยงตรงและรวดเร็วเพื่อการบริหารจัดการสำนวนคดีของศาลอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันจะต้องมีการประมวลผลข้อมูลของรายละเอียดปริมาณคดีที่เกิดขึ้น เพื่อประกอบการบริหารจัดการในด้านการวางแผนทรัพยากรบุคคล รวมถึงตลอดถึงแผนการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอเพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณงานและความสามารถรองรับต่อการพิจารณาได้อย่างต่อเนื่องดังกล่าวได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนให้การพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม เป็นไปอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและเป็นธรรม
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพิจารณาคดีและการให้บริการประชาชนของศาลยุติธรรม
3. เพื่อนำระบบสารสนเทศติดตามสำนวนคดีศาลชั้นต้นและศาลสูง มาให้กับศาลชั้นต้นและศาลสูงทั่วราชอาณาจักร

ผู้รับผิดชอบ ศาลยุติธรรม

7. โครงการพัฒนาศูนย์กลางข้อมูล สำนักงาน ป.ป.ส.

หลักการและเหตุผล

การเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และหน่วยงานต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการศูนย์กลางข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อหลีกเลี่ยงการเชื่อมโยงกับระบบสารสนเทศของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยตรง อันเป็นการลดความเสี่ยงต่อความเสียหายที่อาจจะเกิดแก่ระบบสารสนเทศและข้อมูลภายในระบบต่าง ๆ ของสำนักงาน ป.ป.ส. และลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีศูนย์กลางข้อมูลและระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีข่าวสารและสารสนเทศด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สมบูรณ์และทันสมัย มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ และให้บริการข้อมูลรวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ แก่หน่วยงานภายนอก รวมทั้งต่อสาธารณะ

ผู้รับผิดชอบ สำนักงาน ป.ป.ส.

8. โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลทางนิติเวช สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

หลักการและเหตุผล

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ รับผิดชอบการตรวจชันสูตรพลิกศพในคดีอาญาตามที่พนักงานสอบสวนร้องขอตาม ป.วิ อาญา ในเขต 4 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี นครนายก และพระนครศรีอยุธยา และอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ เพื่อให้ทราบสาเหตุการตาย พฤติกรรมการตาย เป็นต้น และออกรายงานการชันสูตรพลิกศพ ประกอบสำนวนการสอบสวน ข้อมูลทางนิติเวชนอกจากรายงานการชันสูตรพลิกศพแล้ว ข้อมูลอื่น ๆ ที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถทราบได้ ได้แก่ สาเหตุการตายและ พฤติกรรมการตายในเชิงสถิติ จำนวนศพที่ทำการผ่าพิสูจน์ อายุ เพศ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งให้ทราบสถิติศพที่ส่งเข้ามาทำการตรวจชันสูตรจาก สน., สกอ. และอื่นๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลปริมาณคดีอุกฉกรรจ์ สำหรับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ , กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นช่องทางในการสอบถามการออกรายงานการชันสูตรพลิกศพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลในเชิงสถิติถึงสาเหตุการตายพฤติกรรมการตาย ทางทางการแพทย์และสาธารณสุข
3. เพื่อให้ทราบสถิติข้อมูล จำนวนศพที่ส่งมาตรวจจาก สน., สกอ. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย

ผู้รับผิดชอบ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

9. โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลแจ้งผลการตรวจพิสูจน์วัตถุพยานและสถานที่เกิดเหตุ

หลักการและเหตุผล

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ รับผิดชอบการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการตรวจพิสูจน์หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ การตรวจพิสูจน์เอกสารและคอมพิวเตอร์ การตรวจพิสูจน์ DNA การตรวจพิสูจน์อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน การตรวจพิสูจน์ยาเสพติด สารพิษ แอลกอฮอล์ และอื่น ๆ โดยใช้ความรู้ทางเคมี ฟิสิกส์ และชีววิทยา เพื่อสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนสำหรับเจ้าหน้าที่สืบสวนและพนักงานสอบสวน และใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องผู้ต้องหา และศาลเป็นหลักฐานในการใช้ดุลพินิจในการตัดสินคดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นช่องทางในการสอบถามการออกรายงานการตรวจพิสูจน์หลักฐานในสาขาต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลในเชิงสถิติถึงพฤติกรรมคนร้ายและข้อมูลอื่นๆในทางคดี

3. เพื่อให้ทราบสถิติข้อมูล จำนวนคดี ที่ส่งมาตรวจจาก สน.,สภอ. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ผู้รับผิดชอบ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

10. โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลบุคคลสูญหาย

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันมีการพบร่างนิรนามเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีการร้องทุกข์เกี่ยวกับบุคคลสูญหายสองประเด็นดังกล่าวมีผลกระทบต่อทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก อีกทั้งในส่วนของการสืบค้นข้อมูลว่าร่างนิรนามคือใคร บุคคลที่สูญหายไปมีตัวตนอยู่หรือไม่ ซึ่งมีความสำคัญในทางกฎหมายเป็นอย่างยิ่งด้วย

ศูนย์พิสูจน์บุคคลสูญหายเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักนิติวิทยาศาสตร์บริการ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบทางนิติวิทยาศาสตร์และทางกฎหมาย รวมทั้งเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมของไทยมีมาตรฐานเท่าเทียมกับนานาชาติโดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อทำการพิสูจน์บุคคลในกรณีศพไม่ทราบชื่อ การรับเรื่องร้องทุกข์และดำเนินงานด้านบุคคลสูญหาย รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกสถาบันฯ เพื่อดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อประชาชนมากที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดตั้งระบบข้อมูลบุคคลสูญหาย กรณีศพไม่ทราบชื่อและกรณีบุคคลสูญหายที่สามารถสืบค้นได้ง่าย รวดเร็วถูกต้องและให้บริการประชาชนได้ทันท่วงที

ผู้รับผิดชอบ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

11. โครงการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับฐานข้อมูลสารพันธุกรรม (DNA) ทางนิติวิทยาศาสตร์ (Information Technology for DNA Database System in Forensic Science)

หลักการและเหตุผล

การตรวจสารพันธุกรรม (DNA) เพื่อบ่งชี้เอกลักษณ์บุคคลจากวัตถุพยานทางชีววิทยา ได้แก่ คราบโลหิต เส้นผม เส้นขน คราบอสุจิ คราบน้ำลาย เนื้อเยื่อ สามารถใช้เป็นหลักฐานในการสืบสวน สอบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้อง แน่นนอนและเป็นที่ยอมรับกันในการบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดตั้งฐานข้อมูลสารพันธุกรรม (DNA) ด้วยการบริหารจัดการฐานข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นระบบบริหารจัดการฐานข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ที่ใช้กัน

ในต่างประเทศ โดยอยู่ภายในระบบบริหารจัดการด้วยคอมพิวเตอร์ สำหรับห้องปฏิบัติการที่เรียกว่า LIMS (Laboratory Information Management System) ทำให้สำนักงานนิติวิทยาศาสตร์บริการ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สามารถทำการวิเคราะห์สารพันธุกรรมจากสิ่งส่งตรวจ ทั้งจากสถานที่เกิดเหตุ ผู้ตายผู้ต้องหา หรือ ผู้ต้องสงสัย ด้วยเครื่องตรวจสอบสารพันธุกรรมอัตโนมัติ (DNA Sequencer) โดยสามารถนำเข้าระบบงาน (Work Flow) ได้ทันที และสามารถใช้งานข้อมูลสารพันธุกรรม (DNA) เพื่อตรวจพิสูจน์รูปแบบสารพันธุกรรม (DNA profile) สำหรับใช้ตรวจเปรียบเทียบสิ่งส่งตรวจตัวอย่าง กับผู้ต้องหา หรือผู้ต้องสงสัย เพื่อบ่งชี้ตัวผู้กระทำผิดได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจพิสูจน์พยานวัตถุสำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาสำหรับพนักงานสอบสวน
2. เพื่อพัฒนาระบบงานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ของประเทศ โดยบริหารจัดการห้องปฏิบัติการด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สามารถเชื่อมต่อและเปรียบเทียบกับข้อมูลสากลด้วยระบบที่มีระบบป้องกันและมีความปลอดภัยของข้อมูลสูง
3. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสารพันธุกรรมท้องถิ่นให้พัฒนาไปกับฐานข้อมูลสารพันธุกรรมระดับเขต และระดับชาติ

ผู้รับผิดชอบ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

12. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพในโครงการจัดทำระบบข้อมูลผู้ต้องขัง

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้นำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้จัดเก็บข้อมูลของผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศในโครงการจัดเก็บข้อมูลประวัติผู้ต้องขังด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการออกแบบในลักษณะรวมศูนย์กลางข้อมูล (Centralize Server) โดยข้อมูลของเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศจะถูกรวบรวมที่ศูนย์กลาง เมื่อมีการปรับปรุงหรือแก้ไขข้อมูลข้อมูลจะถูกปรับปรุงที่เดียวและเป็นปัจจุบัน และขณะเดียวกันก็เชื่อว่าโครงการฯ ดังกล่าวจะสามารถรองรับความต้องการของปริมาณข้อมูลที่มีจำนวนมากได้

วัตถุประสงค์

1. เพิ่มประสิทธิภาพ จัดหาหน่วยความจำเพื่อให้เครื่อง App. Server ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องและอุปกรณ์และใช้เครือข่ายความเร็วสูง (ADSL) และ ปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพ ลดข้อผิดพลาดและประมวลได้อย่างถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ผู้รับผิดชอบ กรมราชทัณฑ์

13. โครงการศูนย์บริการร่วม (Call Center) กรมราชทัณฑ์

หลักการและเหตุผล

กรมราชทัณฑ์ได้จัดตั้งศูนย์บริการร่วม เพื่อให้บริการประชาชน และญาติผู้ต้องขัง ข้าราชการ สามารถติดต่อและขอรับข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือ โทรศัพท์ และฯลฯ เพื่อความ โปร่งใสลดขั้นตอนให้บริการ ในจุดเดียว จึงเกิดโครงการศูนย์บริการร่วม กรมราชทัณฑ์ (Call Center) เพื่อสะดวกต่อการติดต่อเรื่องทุกอย่างที่เดียวยุติ (One Stop Service)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บริการประชาชน และญาติผู้ต้องขัง ข้าราชการ สามารถติดต่อเรื่องทุกอย่างที่เดียว ยุติ (One Stop Service)
2. เป็นศูนย์ปฏิบัติการกรมฯ (DOC) ในการรายงานสถิติ และการเปลี่ยนแปลงภาพรวมของ ผู้ต้องขัง

ผู้รับผิดชอบ กรมราชทัณฑ์

14. โครงการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

หลักการและเหตุผล

เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลเด็กและเยาวชน รวมถึงการรวบรวม ข้อมูลสถิติสำหรับงานวิจัยและบริหาร กรมพินิจฯ จึงได้มีแผนที่จะจัดทำฐานข้อมูลกลางขึ้น โดยฐานข้อมูลเชื่อมโยงเครือข่ายทั่วประเทศ และ การสืบค้นข้อมูลเด็กและเยาวชน จะสืบค้น ด้วย เลขประจำตัวประชาชน ชื่อ – สกุล เลขคดี ลายพิมพ์นิ้วมือ ระบบฐานข้อมูลดังกล่าว จัดเก็บประวัติส่วนตัวของเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ เช่น ชื่อ – สกุล เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ เชื้อชาติ วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ รูปถ่าย ลายนิ้วมือ ประวัติครอบครัว ชื่อผู้ปกครอง บิดา มารดา สถานภาพครอบครัว ประวัติการศึกษา ผลการเรียน ความประพฤติ อาชีพที่เคยประกอบ ประวัติสุขภาพ หมู่มะเร็ง โรคประจำตัว เป็นต้น ระบบฐานข้อมูลกลางดังกล่าวสามารถแยก ออกได้เป็น 3 ส่วนหลัก คือ ระบบสารสนเทศงานคดีอาญาเด็กและเยาวชน ระบบสารสนเทศ งานฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ระบบสารสนเทศคดีครอบครัว/งานกำกับงานปกครอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลกลางและระบบสารสนเทศสำหรับงานคดีอาญาเด็กและเยาวชน งานฝึกอบรมเด็กและเยาวชน และงานคดีครอบครัว/งานกำกับงานปกครอง
2. มีระบบสารสนเทศที่สามารถสนับสนุนการบริหารงานทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ
3. เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศของฐานข้อมูลให้ครอบคลุมการใช้งานใน ระดับหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน

ผู้รับผิดชอบ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

15. ระบบการประชุมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Meeting)

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน(สำนักงาน ปปง.) มีการประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ หลายระดับ ที่สำคัญคือ คณะกรรมการ ปปง. และการประชุม คณะกรรมการธุรกรรม ซึ่งในการประชุมแต่ละครั้งจะมีเอกสารประกอบการประชุมที่ต้องเตรียมจัดส่งให้กรรมการได้อ่านล่วงหน้า หรือ ประกอบการพิจารณาในที่ประชุมจำนวนมาก และส่วนหนึ่งจะเป็นเอกสารลับ ดังนั้นจึงมีแนวความคิดที่จะนำระบบการประชุมแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ เรียกว่า e-Meeting มาใช้ เพื่อลดภาระการเตรียมเอกสาร ลดการใช้กระดาษ และให้การดำเนินการประชุมมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และ คล่องตัวมากยิ่งขึ้น เช่น การประชุม ครม. ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. สามารถทำงานร่วมกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและบริหารข้อมูล(MIS) ในส่วนของ การนัดหมายการประชุมและการส่งเอกสารรายงานการนัดหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

16. โครงการสื่อการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning)

หลักการและเหตุผล

หน่วยงานในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้มากขึ้น การฝึกอบรมพนักงานให้ก้าวตามทันเทคโนโลยีจึงเป็นสิ่งสำคัญ การใช้สื่อการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้ในการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่แต่ละกลุ่ม ตามความเหมาะสมและ สอดคล้องกับการทำงานและความจำเป็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรและเนื้อหาสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่ม อีกทั้งยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย และ เพิ่มความสะดวก ในการจัดฝึกอบรมอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สามารถทำการอบรมแบบ on-line ผ่านระบบ Internet และ off-line ผ่าน Media เช่น CD-ROM เป็นต้น
2. เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงาน (customized courseware) และสามารถจัดหลักสูตรการ ฝึกอบรมได้ตามความเหมาะสม
3. เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและสะดวกในการเข้าถึงคนหมู่มาก

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

17. โครงการระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์รายงานการทำธุรกรรมอย่างเต็มรูปแบบ

หลักการและเหตุผล

เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลและหาความสัมพันธ์ทางด้านธุรกรรมการเงินได้อย่างเต็มที่จึงได้มีแผนการพัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์อย่างเต็มรูปแบบที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ที่ผิดปกติ มีประสิทธิภาพสูง ให้กับระบบสารสนเทศฐานข้อมูลกลาง เพื่อการรายงานและแลกเปลี่ยนข้อมูล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้ระบบที่ช่วยในการวิเคราะห์จำนวนธุรกรรมทางการเงินขนาดใหญ่จากหลายแหล่งข้อมูลที่มีความสลับซับซ้อน เพื่อการสืบสวน ติดตาม และตรวจสอบการทำธุรกรรมที่เป็นการฟอกเงินทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศได้ภายในเวลารวดเร็ว แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

18. โครงการระบบสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์และจัดการข้อมูลคดี

หลักการและเหตุผล

เพื่อใช้ในงานบริหารข้อมูลผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องในคดีการฟอกเงิน รวมถึงข้อมูลอื่นๆที่เป็นประโยชน์ เช่น หลักฐานรายงานการสอบสวน ยานพาหนะที่ผู้ต้องสงสัยใช้หรือมีไว้ในครอบครอง เหตุการณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคดี ข้อมูลทางการเงินของผู้ต้องสงสัย ที่อยู่ที่เกี่ยวข้องกับคดี เป็นต้น ซึ่งระบบจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ง. สามารถเชื่อมโยง วิเคราะห์ และค้นหาข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับคดีการฟอกเงินได้อย่างง่ายและรวดเร็ว และยังเป็นระบบที่ช่วยในการบริหารข้อมูลให้เป็นไปตามระเบียบขั้นตอนปฏิบัติของสำนักงาน ป.ป.ง. ซึ่งมีแบบแผนที่ได้มาตรฐานสากล ระบบนี้จะทำงานครอบคลุมทุกๆกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการข้อมูลคดี โดยเริ่มจาก การบันทึกข้อมูล การค้นหาข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ไปจนถึงออกรายงาน และการปิดคดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เก็บข้อมูลคดีส่วนหนึ่งที่จำเป็นไปเก็บไว้ในระบบสารสนเทศฐานข้อมูลกลางเพื่อการรายงานและแลกเปลี่ยนข้อมูล ให้ระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์รายงานการทำธุรกรรมอย่างเต็มรูปแบบ นำไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ที่ผิดปกติ

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

19. โครงการระบบสารสนเทศเพื่อตรวจจับและเข้าถึงการติดต่อสื่อสารทางสื่อโทรศัพท์มือถือ

หลักการและเหตุผล

ข้อมูลการใช้โทรศัพท์มือถือจัดเป็นข้อมูลประกอบสำคัญในการสืบสวนและติดตามผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำความผิด ในปัจจุบันยังไม่มีระบบที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ร้องขอข้อมูลได้โดยสะดวก การพัฒนาระบบเพื่อใช้เก็บข้อมูลการเข้าถึงการติดต่อสื่อสารทางสื่อโทรศัพท์มือถือจึงมีความจำเป็น ข้อมูลบางส่วนอาจถูกจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลกลาง และใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์รายงานการทำธุรกรรมอย่างเต็มรูปแบบเพื่อนำไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ที่ผิดปกติ

วัตถุประสงค์

1. มีระบบที่สามารถตรวจสอบ วิเคราะห์ สืบค้นแหล่งที่มาของสัญญาณทั้งต้นทางและปลายทาง รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลในการติดต่อสื่อสารถึงตัวบุคคลที่ต้องสงสัยได้
2. เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงระบบเพื่อร้องขอข้อมูลได้โดยสะดวก
3. ระบบสามารถใช้เทคนิคทางปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์รายงานได้

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

20. โครงการเฝ้าติดตามและตรวจสอบตำแหน่งการเคลื่อนไหวของผู้ต้องสงสัย

หลักการและเหตุผล

การติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ต้องสงสัยในปัจจุบันนั้นทำได้ยากเพราะไม่มีระบบสารสนเทศสนับสนุนเพียงพอ จึงควรจัดทำระบบขึ้นเพื่อให้การเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ต้องสงสัย หรือผู้กระทำความผิดทำได้ตลอดเวลาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต โดยทำการบันทึกและรายงานความเคลื่อนไหวในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งระบบนี้สามารถแสดงตำแหน่งพิกัดยานพาหนะของผู้ต้องสงสัยและเส้นทางบนแผนที่แบบดิจิทัล ในเวลาจริง (real time)

วัตถุประสงค์

1. ทำให้สามารถเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำความผิดได้ตลอดเวลาผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต
2. สามารถบันทึกและรายงานความเคลื่อนไหวในสถานที่ต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการสืบสวน

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

21. โครงการระบบรายงานการทำธุรกรรมเงินสดผ่านแดนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

หลักการและเหตุผล

เพื่อพัฒนาระบบรายงานการทำ ธุรกรรมเงินสดผ่านแดนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับสำนักงาน ปปง. สำหรับใช้ในการสืบสวนและตรวจจับคดีการฟอกเงินที่ผ่านทางการทำ ธุรกรรมเงินสดผ่านแดนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

วัตถุประสงค์

1. ช่วยให้การสืบค้นข้อมูลรายงานการทำธุรกรรมเงินสดผ่านแดนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ, รวดเร็ว และทันสมัยมากขึ้น

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

22. โครงการระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการทำธุรกรรมสำหรับสถาบันการเงิน

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันระบบปัญญาประดิษฐ์มีการใช้งานอย่างแพร่หลาย ปปง. มีแผนในการพัฒนาระบบเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถนำเอาเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันมาเพิ่มขีดความสามารถของสำนักงาน ปปง. ในการวิเคราะห์ สืบสวน ตรวจจับ และรายงาน พฤติกรรมการฟอกเงินทั้งในประเทศไทยและในทวีปเอเชีย ให้สอดคล้องกับกฎหมายเพื่อนำไปสู่ศักยภาพในการติดตาม และค้นหา พฤติกรรมการฟอกเงิน นอกจากนี้ระบบปัญญาประดิษฐ์จะอำนวยความสะดวกการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลธุรกรรมทางการเงินจากสถาบันการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ใช้ได้กับระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สำนักงาน ปปง. มีความสามารถที่จะนำเทคโนโลยี กระบวนการทำงาน ตลอดจนผู้ที่มารับงาน ทำงานให้สอดคล้องกับกฎหมายเพื่อนำไปสู่ศักยภาพในการติดตาม และค้นหา พฤติกรรมการฟอกเงิน
2. เพื่อให้สำนักงาน ปปง. สามารถปรับปรุงและรวบรวมระบบการวิเคราะห์ข้อมูล ให้ใช้ได้กับระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั่วประเทศ
3. เพื่อให้สำนักงาน ปปง. สามารถประสานงานกับสถาบันการเงิน ในการวิเคราะห์ข้อมูลการทำธุรกรรมระบบสถาบันการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถของสถาบันการเงินในการค้นหาธุรกรรมต้องสงสัย เพื่อส่งมายัง สำนักงาน ปปง.

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

23. โครงการจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูลส่วนกลางแลกเปลี่ยนข้อมูล และทำรายงาน

หลักการและเหตุผล

ระบบนี้จะรับข้อมูลที่สำคัญจากฐานข้อมูลของระบบอื่นๆ มาเก็บไว้ในฐานข้อมูลที่แยกออกมา และระบบจะรับคำเรียกขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นๆ และมีการนำส่งให้ในแบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบนี้จะทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้รวดเร็ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่มีประโยชน์และเป็นที่ต้องการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศไว้ในฐานข้อมูล
2. เพื่อใช้สำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่นๆ และสรุปเป็นรายงานสำหรับผู้บริหาร

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

บทที่ 7 การบริหารเพื่อการแปลงแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ

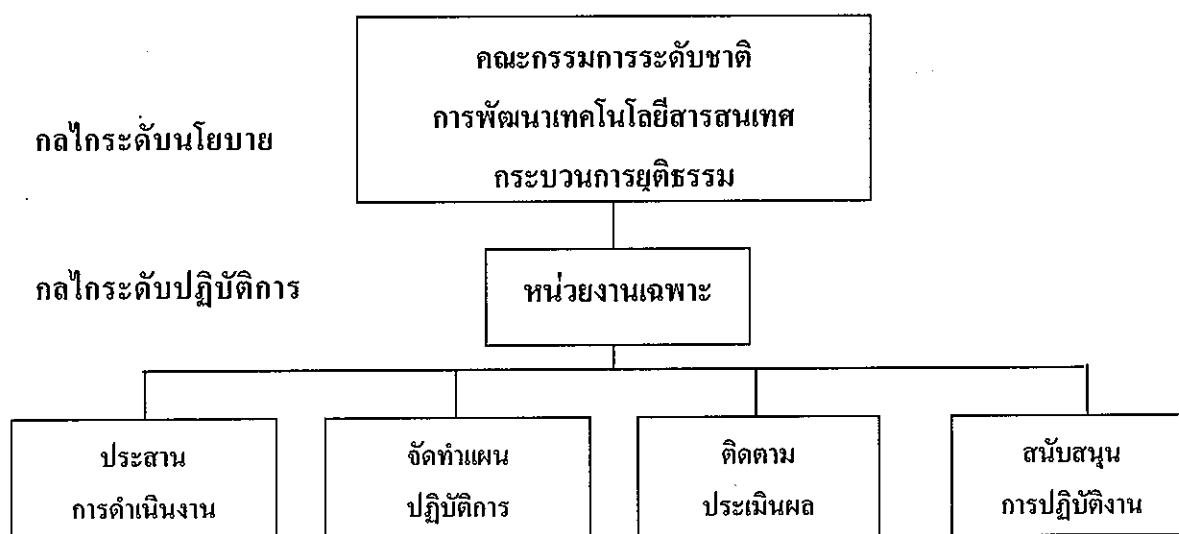
กระบวนการยุติธรรมไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

การแปลงแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เป็นหัวใจสำคัญของแผนแม่บทฯ ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวได้คำนึงถึงโครงสร้างการบริหารและกลไกต่าง ๆ ของระบบการทำงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน และในช่วงของการเปลี่ยนผ่าน ควรยึดหลักการพัฒนาแบบบูรณาการที่มุ่งปรับวิธีคิดของบุคลากรให้มีการเชื่อมโยงการทำงานอย่างเป็นระบบจากต่างคนต่างทำตามหน้าที่มาเป็นการทำงานแบบมุ่งภารกิจร่วมกัน และมีการดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่องให้เป็นไปตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแนวทางของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการแปลงแผนแม่บทฯ ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติมีกระบวนการที่สำคัญรวม 6 ประการ คือ

ประการที่ 1 ให้มีกลไกรับผิดชอบการประสานและบริหารงานตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง จริงจัง และเป็นเอกภาพ ได้แก่

- **กลไกระดับนโยบาย** กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน และผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ ทำหน้าที่กำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการ ตลอดจนงบประมาณแบบบูรณาการให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
- **กลไกระดับปฏิบัติการ** กำหนดให้มีหน่วยงานเฉพาะเพื่อรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน โดยเป็นแกนหลักประสานจัดทำแผน เร่งรัดติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บทฯ ในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ 7.1 แผนภูมิกลไกการบริหารเพื่อการแปลงแผนแม่บทฯ

ประการที่ 2 ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมแก่บุคลากรทุกระดับของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือและแรงกระตุ้นให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ

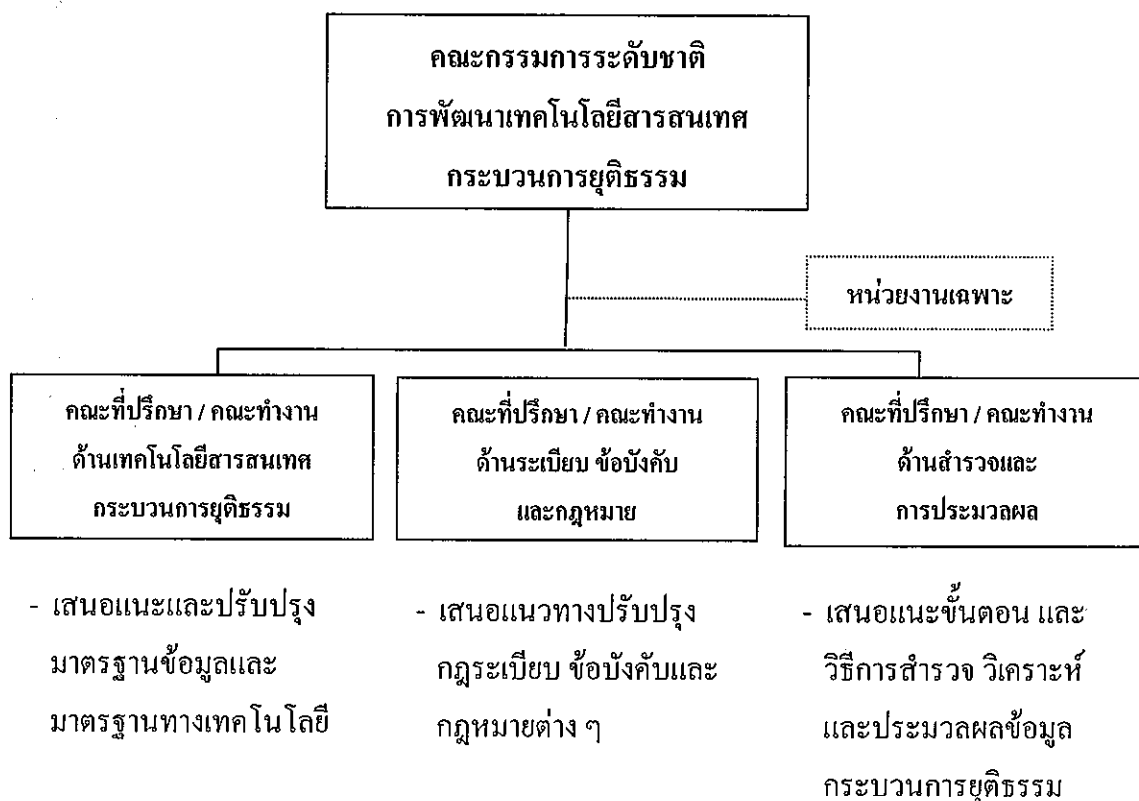
ประการที่ 3 จัดทำแผนและงบประมาณบูรณาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมมีความสอดคล้องตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แนวทางแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

ประการที่ 4 จัดให้มีโครงการนำร่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม เพื่อศึกษา วิเคราะห์ดำเนินการและพัฒนารูปแบบที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมให้มีความสมบูรณ์ และครอบคลุมทั้งระบบ และนำไปใช้ขยายผลในพื้นที่ต่าง ๆ

ประการที่ 5 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานโดยพิจารณาจากดัชนีชี้วัดที่กำหนดไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม โดยมีการรายงานผลการดำเนินงานและความคืบหน้าต่อรัฐบาลทุกปี

ประการที่ 6 ให้มีคณะที่ปรึกษาหรือคณะทำงานที่มีความรู้ความชำนาญในงานที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะกรรมการระดับชาติ ซึ่งมีหน้าที่กำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บทฯ เพื่อเสนอข้อคิดเห็นและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระทรวงการยุติธรรม ดังนี้

1. คณะที่ปรึกษาหรือคณะทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงการยุติธรรม ทำหน้าที่เสนอแนะมาตรฐานของข้อมูล และมาตรฐานทางเทคโนโลยีแก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
2. คณะที่ปรึกษาหรือคณะทำงานด้านระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมาย ทำหน้าที่เสนอแนะแนวทางการปรับปรุง กฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกระบวนการยุติธรรม
3. คณะที่ปรึกษาหรือคณะทำงานด้านการสำรวจและประมวลผลข้อมูล ทำหน้าที่เสนอขั้นตอนและวิธีการในการสำรวจ วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายพัฒนางานกระบวนการยุติธรรม ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 7.2 แผนภูมิกลไกการบริหารเพื่อการแปลงแผนแม่บทฯ

ภาคผนวก

11 ส.ย. 2550

กระทรวงยุติธรรม	
เลขรับ.....	04229
วันที่.....	7 ส.ย. 2550
เวลา.....	

ที่ นร ๐๕๐๖/ ๕๑๓๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๐

สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงยุติธรรม	
รับที่.....	2256
วันที่.....	7 ส.ย. 2550
เวลา.....	15.45 น.

เรื่อง ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ.๐๙๐๕/๐๓๑๓๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๑๐๑๓/๔๑๙๑
ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐

๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ส่วนที่ ๓๓๐๐.๑๑(ปร.)/๒๗๕๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐

๓. สำเนาหนังสือสำนักงานประมาณ ส่วนมาก ที่ นร.๐๗๐๕.๒/๓๗๔
ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐

๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ส่วนมาก ที่ นร.๑๑๑๕/๒๓๙๓ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ตามที่ได้อธิบายเรื่อง ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้อธิบายความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ลงมติอนุมัติหลักการ ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕ ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ ส่วนการจัดทำแผนการดำเนินงานและโครงการตามแผนแม่บท ให้กระทรวงยุติธรรมประสานหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจัดทำตามความจำเป็นและความพร้อม แล้วนำเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณประจำปี ตามความจำเป็นเหมาะสมต่อไป

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ส. -

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองทูลฯ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	
รับที่.....	๖๒๗๕
วันที่.....	11 ส.ย. 2550
เวลา.....	14.45

ทราบ
ที่ ยธ ๑๓๐ (สร) 1566
ส่ง สป.

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๓๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๖๔

(๐๖32-507๔๓๓) www.cabinet.thaigov.go.th

(นายชาญชัย ลิขิตจิตถะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

11 ส.ย. 2550

รายชื่อผู้เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการ
ยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ ให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๖. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ
๗. เลขาธิการคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๘. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๙. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๑๐. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๑๑. เลขาธิการศาลยุติธรรม
๑๒. อัยการสูงสุด

